

EGYETÉRTÉS

Előfizetési árak: Egész évre 28 korona. Félre 14 korona.
Negyedévre 7 korona. Egy hónapra 3 korona 40 fillér.
Egyes szám helyben és vidéken 10 fillér.

Főszerkesztő

Dr. PAP ZOLTÁN

Szépirodalmi munkatárs

EÖTVÖS KÁROLY

Szerkesztőség és kiadóhivatal: VI., Eötvös-utca 32
TELEFON-SZÁM:
Szerkesztőség 788. Kiadóhivatal 706.

Nehézségek.

Budapest, június 20.

A király érthető és félre nem magyarázható szavakkal nyugtatta meg az osztrákokat az iránt, hogy mindaz, amit a magyar kormány a paktumról, a gazdasági függetlenségről, a katonai kérdések kikapcsolásáról mondott, nem igaz, mert ő ragaszkodik „a két állam közötti viszonyoknak a régi átvett formák szerint való rendezéséhez” s elvárja, hogy haderőnk az elkerülhetlen szükségleteknek megfelelő módon emeltessék.

Néhány órával azután, hogy ennek a trónbeszédnek szövege Budapesten közismert lett, Wekerlének eszébe jutott, hogy június 6-án a királytól Lipótrendet kapott, amit még nem köszönt meg és lóhalálban Bécsbe sietett.

Azt hisszük azonban, hogy ennek az utazásnak volt egyéb oka is, mint a Lipótrend. Végre is, azt itt Budapesten is megköszönhette volna, mert a király néhány napig itt volt, meg aztán, ha akkor nem tette, a király elvárt volna még a köszönetre néhány napig, s nem kellett volna Wekerlének a jövő hét elejére tervezett utat már most, váratlanul megtennie. Itthon a miniszterelnöknek sokkal fontosabb dolgai is lettek volna és a horvát obstrukció az országra mégis csak nagyobb jelentőségű, mint a Lipótrend a maga összes kis, nagy és legnagyobb keresztjeivel.

A kormány helyzete egyszerre megrosszabbodott tegnap óta. A király poli-

tikáját, amit velünk szemben ötvennyolcz év óta folytat, veszedelmesnek, ártalmasnak, közjogi szabadságainkba ütközőnek tartjuk és tartottuk mindig, de azt el kell ismernünk, hogy a király velünk szemben mindig őszinte volt és sohasem hagyott fenn kétséget az iránt, hogy mit akar.

Mi történt tehát?

Hogyan lehet az, hogy a király mást mondott annak idején a magyar trónbeszédben s most ismét mást mond az osztrákokban? Mi itt az igazság? Mire kell készülnünk? Megváltozott-e a király szándéka irántunk?

Érthető, hogy az osztrák trónbeszédre izgalommal és nyugtalansággal telt meg a magyar közélet s ez a nyugtalanság csak tetőződött a Wekerle nagyhirtelen bécsi utazásával.

A helyzet izgalomból válsághirek születtek s a tétova, óvatos féltékenység kifejezésre is jutott a függetlenségi párt mai értekezletén.

Eitner Zsigmond nyugtalankodó kérdésére Kossuth Ferencz adott feleletet. Az osztrák trónbeszéd szövegeért egyedül az osztrák kormány felelős. A magyar kormány erre a szövegre semmiféle befolyást nem gyakorolt, nem is gyakorolhatott. Mert veszedelmes precedens volna ez, amelyikre támaszkodva az osztrák kormány viszont a magyar ügyekbe kontárkodnék bele. Az osztrák kormány felelőssége mellett tett nyilatkozatok nem irányíthatják a magyar kormány politikáját s nem vonhatják maguk után azt, hogy a ma-

gyar kormány feladja azt az álláspontját, amelyikhez uralomra jutása óta ragaszkodik, hogy Ausztriával nem vámszövetség kötendő, hanem vámszerződés és pedig csak 1917-ig terjedő hatálylyal.

Apponyi ezt még megtoldotta azzal, hogy az osztrák császár és a magyar király bár fizikailag egy személy, közjogilag kettő s az osztrák császár trónbeszédjében a dolog természete szerint: Ausztria közgazdasági és politikai fejtegetéseinek kell megnyilatkoznia.

Kossuth nyilatkozatából örömmel látjuk, hogy a magyar kormány minden eshetőség dacára főtartja az álláspontját. Ebből konstatálhatjuk, hogy a magyar kormány iránya nem változott.

De nem változott-e meg valami egyéb?

Igaz, hogy Ausztria császára más közjogi személy, mint a magyar király. De bármit mond is Apponyi, ez a két közjogi személyiség egy fizikai alany, aki egy szívvel érez, egy aggyal tervez és gondolkodik. Hol van a garanciája annak, hogy az osztrák császár nem viszi be Ausztria politikai és közgazdasági fölfogását a magyar király gondolkozásába? Hol van a garanciája annak, hogy a trónbeszédben hangoztatott elvek csak az osztrák óhajok legfelsőbb kivirágzásai maradnak s nem teremnek olyan gyümölcsöt, amelyiktől azután nekünk vások el a fogunk s lesz keserű a szánk?

Igy bármily megnyugtató ránk nézve az, hogy amint Kossuth tanúsítja, a ma-

A Szász Péterek sorsa.

Írta: Alba Novis.

(Utánnovomás ill.)

Az áradat, a piszkos iszappal együtt gyöngyszemet is vetett a partra; értékeset, pirosat, csillogót, mely megkapráztatta az emberek szemét. A nagy, harcos szenvedélyek, viaskodások hamvaiból, a kis csipogó madárkák után végre kikélt maga a mesék főnixje is; egy nagyfejű, nedvesajku pupos emberke: Szász.

— Te, — kérdezték egymást a csipogók; — valjon mit akar ez itt? Forradalmat akar, vagy bennünket tönkretenni? Utóvégre is, ki ő? Mi ő? Egy névtelen!

De bárha szürke és szegényes volt a neve, a másik neve is: Péter, ő maga rettenetesen gazdag! Ontotta a kincset, akár a mesebeli hegyek gyomra s az emberek bámultak és meglepődtek; ugyan ki is ez a Péter, ez a kis Szász Péter, aki olyan nagy? És honnan a pokloból vetette fel ilyen egyszerre az irodalom iszapja?

Szász még akkor kis szobáscskában lakott, odaát Budán. És harmadik emeleti ablakából lenézett a vízre, melyet a változatosságáért szintén belegen szeretett. A víz ugyanis nappal szőke volt és szelid, míg éjszakára megfekedett, megvadult s úgy látszott, mintha viharosan vergődve, szeretkeznék, magára luzná

az eget s borzongva nyújtóznék, ahogyan féltelen asszonyok szoktak.

Es Szász lassan meglöpté, megsarcolta az ő szépséges vizét és egyszerre csak szédítő ívben repült ki a világba hét mese, a *Duna meséi*.

Ez a hét mese roppant furcsa volt, az emberek nem is értették teljesen; mindenik mély volt, mint maga a víz, s ép olyan rejtelmes; hol csendes, hol szilaj, hol nyugodalmas, hol pusztító, de mindig változatos, akár azok a nagyszerű hetérők, akik váltakozva találhatók a szemétdombon és a világtörténelemben.

Mondom, nem egészen értették, de mosolyogni senkise mert rajtuk, hanem összezsugorodtak, meglapultak, s úgy néztek fel a tajtékzó hullámverésre. És a kis Szász Péter nőtt, nőtt; ahogyan az alkonyatban nőnek az árnyak. Már alig fért a nyomoruságos szobájába s azon mértékben koptak, fogytak, sáppadoztak a régi óriások: mintha csak délibáb tartotta volna őket a felszínen. S minél jobban foszlott a képük, annál mohóbb elevenséggel bontakozott ki Szász. Amazokról már alig esett szó, gyalázatosan elfeledték őket és mindenki csak róla beszélt, őt csodálta és tömjénezte. A vének a multéi lettek és helyükbe diadalmasan furakodott a fiatalság!

Rövid néhány esztendő alatt egyedül maradt a téren, mint egy hatalmas Titán-szobor, mely gögösen veti meg magát a talapzatán. Egész világ beszélt már az írásairól, melyek nem okosak és jók voltak, hanem vadak, irgal-

matlanok és zsarnokoskodók, de tele lánggal tele forrósággal és buja teremtő-erővel.

Ekkor már a vizen innen élt, egy pompás palota négy nagy termében. Illatos szivarokat szítt, selyem házikabátot viselt és szeretője volt egy nagyuri asszonynak.

A nő, aki már a Balzac-asszonyok mesgyéjét járta, beváltoitta neki az élet minden szerelmi ígérteit: Örök izgalomban, örök lázban tartotta a nagyfejű, pirosszájú, szenvedélyes fiút, megismertette a lyoni selyemingek és valódi czipussal illatosított langyos fürdők gyönyörétől kezdve a szerelem legaprólékosabb raffineriájával... és Szász meglöpté a maga, meg az asszonya gyönyörét s még lázasan, még vonagló testtel nekifogott és megírta a „*Gyönyörű csatá*”-t.

Mámoros, részeg lett ettől a könyvtől mindenki. Lázal fertözve, ostromolták, Istenné avatták, új szerelmeket kínáltak neki, és szép, lágy, aranyos patakból zuhogtatták felé a pénzt, a drága pénzt, amiből nem jutott, hajh, a régi szomorú poétáknak, s amiben könyökig vájált a kis pupos Szász Péter!

Es Szász Péter tobzódott és diadalmaskodott, s a fiatalok kegyetlenségével vonogatta a vállát, az elusztott nagyságokra gondolván; — arra való a ma, hogy pusztuljon a holnap elől!... arra való az április, hogy májusnak adja a helyét át!...

— Te, — mondotta ekkor az asszony — úgy érzem, hogy adósod vagyok ma valamivel. Gyönyörűen énekelted meg a szerelmün-

gyar kormány rendületlenül állja a helyét, nem látjuk rózsásnak a jövőt, aggodalommal, nyugtalansággal vagyunk terhesek.

Mert úgy látjuk, az ország jövője, békés fejlődése ismét attól függ, hogy vajjon az osztrák császár nem kapacizálja-e rosszra a magyar királyt?

S tapasztalásból úgy tudjuk, hogy ilyenkor az egy személyben párosodó két felséges ur közül rendszerint az osztrák császár az erősebb rábeszélő.

Budapest, június 20.

A képviselőház holnap, pénteken délelőtt 10 órakor ülést tart, amelyen először a kvótabizottság megválasztására vonatkozó határozati javaslatot tárgyalják, azután folytatják a vitát a vasutas-javaslatok fölött.

A képviselőház bizottságaiból. A legfelsőbb szentesítés alá terjesztendő törvényjavaslatok átvizsgálására a házszabályokban előírt bizottság június 22-én déltán 2 órakor a főrendiházban az elnöki értekezleti teremben ülést tart. Tárgy: „a török beviteli érték vámkor felemeléséhez való hozzájárulásról” szóló törvényjavaslat. — A zárszámadási bizottság mára összehívott ülést bizonytalan időre elhalasztották.

A kvótabizottság. Darányi Ignác földmívelésügyi miniszter, Wekerle Sándor miniszterelnök távollétében, mint a kormány rangban legidősebb tagja, a képviselőház mai ülésén indítványt terjesztett be a kvótabizottság megválasztásáról. A Ház holnap határoz az indítványról s a hétfői ülésre tűzi ki a bizottság megválasztását.

Kossuth Ferencz szabadsága. Kossuth Ferencz kereskedelemügyi miniszter augusztus hó második felében szándékozik megkezdeni szabadságát, melyet orvosa tanácsára egészségi okokból fűzőn tölt.

A szerb kereskedelmi szerződés. A szerb kormány a szkupstinában ma sürgős javaslatot terjesztett elő, amely arra irányul, hogy azon államokkal, amelyekkel június 14-ig nem sikerült kereskedelmi szerződést létrehozni, ideiglenes meg egyezés kötések. A javaslat főleg az Ausztria-Magyarországgal létesítendő kereskedelmi szerződés megkötése céljából lett benyújtva.

Szell Kálmán Bécsben. Szell Kálmán magyar miniszterelnök tegnap fél 9 órakor rátóti birtokáról Bécsbe érkezett.

ket, s ezért még jobban szeretlek most. Még forróbban akarlak csókolni, még esztelenebbül ölelni. Gyere! . . .

És napokig, hetekig, hónapokig folyt egyre a szeretkezés ez örült tivornyája; amíg csak el nem ernyed az asszony karja, meg nem szibbadt az ajka, ám ekkor azt mondta: — Elég! . . .

És jött az általános: *Elég!* A jóllakottság megülte a várost, mint egy átok, *A gyönyörű csata* megmaradt néhány példányát nem vette már senki.

Kábultan, eltelve, csömörrel futottak át a nevén, nem gyulltak lángra az ismert színek lobogásán, nem rajongtak és lelkesedtek érte többé . . . és egy hosszú, kínos, közönyös szünet után jött újra a tisztító árvíz és elsöpört mindent, tönkretett mindent és lecsendesülvén, az iszappal együtt új gyöngyöt dobott a partra, a falánk nép elé; új gyöngyöt, fényeset és átlátszóan fehérét, melyen áldás volt megpihenni a szemnek, mely édes szavakkal sugta el a tisztaság himnuszát, mely nem lázított, nem fertőzött, hanem rózsaszínű almafavirágot hintett a szentek oltárára. Megbabonázva hallgatta a nép s Szász Péter halálrasapadva kérdezgette a csipogóktól:

— Ugyan mit akar ez itt? Ez a senki, ez a névtelen! . . . De már uszott, lassan, vergődve, egyre fakulva a délibáb ólén s az előtérben az új alapzaton diadalmasan állt az új Titán szobra . . .

Trónbeszéd és kiegyezés.

Budapest, június 20.

Az osztrák reichsrathban elmondott trónbeszéd nagy föltűnést keltett a magyar politikai világban. Különös szenzációt okozott az a passzus, amelyik a kiegyezéssel foglalkozik s azt a célt tűzi ki, hogy a két állam közt való viszony a régi formák szerint rendeztesse. E részek jelentőségét már tegnap erősen vitatták, ma pedig tetőfokra csigázta a nyugtalanságot s nagy szenzációt okozott az a hír, hogy Wekerle váratlanul Bécsbe utazott.

Wekerle Bécsben.

Wekerle jövő héten készült Bécsbe azzala szándékkal, hogy a királynak a koronázási jubileum alkalmából kapott kiténtetést megköszönje. Hivatalos kommunikék most is ezzel magyarázták Wekerle utját, de nyilvánvaló, hogy ha csak ennyi volna a bécsi kirándulás célja, semmi oka sem lett volna a miniszterelnöknek arra, hogy programját megváltoztassa.

A bécsi utról értesüléseink a következők: Wekerle miniszterelnök ma délelőtt háromnegyed 10 órakor ment kihallgatásra a királyhoz. Mivel a miniszterelnök kihallgatása az általános kihallgatás szokásaitól eltérőleg, közel félóra hosszat tartott, valószínű, hogy a miniszterelnök rövidesen jelentést tett a politikai helyzetről s több kiténtetést terjesztett a király elé, melyekről a tegnapi miniszteri tanácskozáson volt szó. Valószínű, hogy a tegnapi osztrák trónbeszéd kapcsán a kiegyezés kérdése is szóba került.

A miniszterelnök 1/411 órakor visszatért a magyar házba, ahonnan tízenegy óra után az osztrák miniszterelnök és a kiegyezésben érdekelt szakminiszterek látogatására indult.

Legelső látogatása báró Beck miniszterelnöknek szólt. Délben megjelent az osztrák parlamentben.

Beck miniszterelnök épp bent volt az ülésteremben, de Wekerle kihívta. A két miniszterelnök visszavonult a miniszteri szobába, hol közel egy óra hosszáig tanácskoztak. A konferencia után Wekerle következőket mondotta a N. Fr. Pr. tudósítójának:

— Beck miniszterelnökkel való konferenciáról természetesen nem nyilatkozhatom. Kihallgatásom a felségnél csupán magánügyben történt és ez volt az oka annak, hogy csak az általános kihallgatásokon jelentem meg.

Wekerle a délután folyamán még Aehrenthal külügyminisztert is fölkereste.

Ezekről a tanácskozásokról félhivatalosan ezt jelentik:

Dr. Wekerle Sándor miniszterelnök a báró Beck osztrák miniszterelnökkel, Koritovszki pénzügyminiszterrel és báró Aehrenthal Lexa Alajos közös külügyminiszterrel folytatott tárgyalás után délután két órakor tért vissza a magyar házba. A beszélgetésnek tárgyát a kiegyezésről újabb foyamatba teendő tárgyalások idejének megállapítása és az e hó 24-én megkezdődő szerb kereskedelmi szerződési tárgyalások felvétele alkották. A magyar miniszterek a kiegyezési tárgyalások folytatására e hó 26-án érkeznek Bécsbe.

Délután Wekerle új látogatást tett a Burgban.

Három óra felé újból a Burgba hajtattott s ott közel egy óra hosszat időzött. Ez alkalommal — félhivatalos közlés szerint — azonban nem volt audiencián, hanem a király személye körüli miniszter távollétében a kabinetirodában intézett el fontos folyó ügyeket. — A miniszterelnök a délután öt órakor induló vonattal visszautazott Budapestre, este 9 óra 5 perczór a bécsi gyorsvonattal a nyugati pályaudvaron ide érkezett. Ugyanezzel a vonattal a fővárosba érkezett Szell Kálmán volt miniszterelnök is.

A függetlenségi párt értekezlete.

A trónbeszéd és Wekerle bécsi útja nyomán keletkezett nyugtalanság ma napirend előtti felszólalások alakjában szóba került a függetlenségi párt mai értekezletén. Az értekezletről szóló tudósítás idevonatkozó részét itt adjuk:

Napirend előtt Eitner Zsigmond az osztrák trónbeszédet illetőleg intéz kérdést. Elnöklő

Kossuth Ferencz kijelenti, hogy az osztrák trónbeszédért a magyar kormány felelősséget nem vállal és nem vállalhat. Annak szövegéért kizárólag az osztrák kormány felelős. Mondania sem kell, hogy a szöveget előzetesen nem látta és veszélyesnek tekintené azt, ha a magyar kormány igényt tartana arra, hogy az osztrák trónbeszéd szerkesztésébe beleavatkozhatson, mert ezáltal jogot adna az osztrák kormánynak hasonló beavatkozásra a magyar ügyekbe, amit eltűrni sem ő, sem a párt nem lenne hajlandó. (Élénk helyeslés és éljenzés.) Az osztrák kormány felelőssége mellett tett nyilatkozatok semmiképen sem irányíthatják a magyar kormány politikáját és így a két állam vám- és kereskedelmi ügyeinek rendezésére nézve sem bírnak oly hatályal, hogy a magyar kormány megváltoztassa azt az álláspontját, amelyet kormányraléptekor és azóta több ízben saját felelősségére kifejtett, hogy t. i. Ausztriával nem vámszövetség, hanem vámszerződés lesz kötendő, még pedig 1917-ig. Ez a kormánynak jelenlegi kiegyezésre vonatkozó álláspontja. (Hosszan tartó lelkes éljenzés és taps.)

Visontai Somának ugyane tárgyan törént felszólalására

gróf Apponyi Albert kijelenti, hogy egészen természetesnek találja azt, hogy Ausztriának, valamint politikai, ugy közgazdasági felfogása is lényegében eltér a mienktől. Nem tartja hivatásának az osztrák felfogás megvédését, de még kevésbé tenné azt magáévá bármely tekintetben. Abból, hogy az osztrák császár és a magyar király fizikailag egy személy, nem szabad semmi hátrányos következtetést levonni, mert közjogilag teljesen külön áll működése amattól. Nézete szerint az osztrák trónbeszéd, amint egyáltalában nem érintheti Magyarország jogait, nem is irányíthatja a magyar kormány politikáját.

A horvát kavarodás.

A renitens horvát.

Az elnökkel szemben renitenskedő Potocnyákat tegnap harmincznap kiállításra tartotta méltónak a mentelmi bizottság. Mára azonban enyhébb és mérsékeltbb irányzatok kerekedtek felül, többségbe kerültek azok, akik a házszabályok alapján azt vitatták, hogy csak *ismételt* renitenskedés alapján ítélhető kiállításra valamelyik képviselő. Az újabb, mérsékelt irányzatnak *Justh Gyula* lett a legerősebb szószólója, aki ma reggelre érkezett vissza a fővárosba, miután négy nap szabadsága lejárt. *Justh Gyula* lakásáról a Házba hajtattott és tudomásul vette hivatalosan is az utolsó napokban történeteket.

Justh kérelmére a kabinet tagjai közül *Kossuth Ferencz*, gróf *Apponyi Albert*, *Glinther Antal*, gróf *Zichy Aladár* és *Josipovich Géza* miniszterek, *Rakovszky István* és *Návay Lajos* alelnökök, továbbá *Ugron Gábor*, *Batthyány Tivadar*, *Thaly Kálmán*, *Bizonny Ákos*, a függetlenségi párt alelnökei s a mentelmi bizottság tagjai közül dr. *Nagy Dezső*, *Baloghy Ernő* és *Hédervári Lehel* tanácskozára gyűltek össze. Itt *Hédervári* kijelentette, hogy neki *Potocnyák* kizárása tekintetében a mentelmi bizottságéval szemben különvéleménye van, melyet a Ház elé kíván terjeszteni. Kijelentette *Hédervári*, hogy ő a kizárási indítvánnyal szemben csupán a Ház megkövetését akarja proponálni. A jelen voltak ezt tudomásul vették.

Justh Gyula pedig ezeket jelentette ki:

— Én, mint elnök, csakis a házszabályok alapján állok a többség rendelkezésére. A házszabályokat megtartom, de meg is tartatom, ugy, amint ezt a házszabályok előírják. *Én nem helyeslem a megtorlásnak azt a módját, hogy képviselőket mindjárt első intráddára kizárjanak.* Költöm magamat ahhoz, hogy a mentelmi bizottság indítványa megváltoztassék.

Igy indult meg az akció az iránt, hogy a mentelmi bizottság tulszigorúságát reparálják s ennek az akciónak az eredménye lett az, hogy a ház nyolcz szó ellenében megelégedett azzal, hogy egyszerűen rosszsalását fejezte ki Potocnyákkal szemben.

A mentelmi bizottság tegnapi határozata és a képviselőház mai szavazása között némely oldalon disszonanciát látnak, vagy inkább

keresnek. Holott abból, ami történt, csak két főmomentum domborodik ki. Az egyik az, hogy a mentelmi ügy kizárólag a parlament belső ügye, melyre nézve, ha a bizottság a szigorubb álláspontot, a ház többsége pedig az enyhébb álláspontot foglalja el, úgy ebből egy-más dezavválását megállapítani nem lehet. A másik az, hogy ha a mentelmi bizottság adott esettel szemben a szigorubb felfogásnak adott kifejezést, ez a körülmény zálogul tekinthető annak, hogy hasonló esetekben a jövőben is a szigorubb felfogást fogja képviselni.

Potocsnyák azonban kevéssé méltónak bizonyult erre az elnéző jóindulatra, legalább Zággrában olyan fenhéjázóan és szemtelen kihívó módon viselkedik, hogy a legteljesebb mértékben méltatlannak bizonyult mindenféle méltányos kezelésre.

Nyomban azután, hogy a képviselőház határozata Zággrában ismeretes lett, egy újságíró felkereste Potocsnyák képviselőt s megkérdezte tőle, hogy a történetek után mi a szándéka. Potocsnyák kijelentette, hogy *nem fogja teljesíteni a képviselőház határozatát, nem fog bocsánatot kérni.* Ha majd érezni fogja, hogy valamiképpen s bárki ellen vétkezett, lojális módon ő maga fog bocsánatot kérni. Ő nem sértett meg senkit, ellenkezőleg, *őt sértette meg az elnök s a képviselők megsértették az ő szólásszabadságát s így nem az ő dolga, hogy bocsánatot kérjen, hanem azok kötelessége, akiktől a sértés ered.*

Potocsnyák különben az „Agr. Tagblat” mai számában is nyilatkozik s kijelenti, hogy mihelyest ideje megengedi, mint a horvát delegáció tagja, a magyar országgyűlésen teljesíteni fogja kötelességét még akkor is, ha *darabokra tépik.*

Potocsnyák magatartását a következőkben indokolja: Magyarország és Horvátország mint egyenjogú tényező, mint szabad nemzetek, szerződést, vagyis a kiegyezést megkötötték. E szerződésben biztosították a horvát nyelv állami jellegét, vagyis Horvátországon sem mi más nyelvnek nincsen jogosultsága, mint a horvátnak és ha az országgyűlés közös, a magyar nyelv és horvát nyelv egyenjogúsága azáltal nyer kifejezést, hogy a horvát képviselőknek joguk van arra, hogy horvátul beszéljenek. Ennek következtében, ha a magyar horvát közös országgyűlés elnöksége nekem valamiről jelentést tesz, az illető iratnak államnyelvemnek megfelelően horvátnak kell lennie, mert más nyelvű iratnak elfogadása által lemondanék a horvát állam képviselőjének jellegéről. Egyébként azon az állásponton állok, hogy mi horvát képviselők a horvát állam szuverenitásának képviselői vagyunk és így nem tartozunk a magyar országgyűlés bizottságának kompetenciájára alá. Ebből következik az is, hogy a magyar mentelmi bizottságnak nincsen joga, hogy a horvát delegáció egyik tagjának kizárását indítványozza. Ennek következtében, ha kizárásom tényleg elhatározatának, ezen határozatot nem tekinthetem jogerősnek.

Ez a megrögzött büntös hangja, mely nem érdemel elnézést és kiméltet. Potocsnyákot különben tulajdon elviárai is a legnagyobb mértékben elítélik. A Budapesten időző horvát képviselők ma újból s nyomatékosan hangoztatták, hogy *Potocsnyákkal nem azonosítják magukat és semmiben sem vállalnak vele közösséget.*

Felmerült most már az a kérdés, hogy mi lesz, ha Potocsnyák áll a szavának és tovább folytatja a renitenskedést? Ebben az esetben ügyét újra a mentelmi bizottság elé utasítják s a második alkalommal a Házat semmiféle mellétkétniet nem fogja feszélyezni abban, hogy a legszigorubb alkalommal a házszabály megfelelő paragrafusait.

A békekilátások.

A tárgyalás fonaia a horvátokkal tegnap megszakadt s ma már, egy-két rövidebb beszélgetést leszámítva, alig történt érintkezés a magyar politika vezetői és a horvát képviselők között. Mindazonáltal *Drohobeczky* püspök s a horvát képviselők egynémelyike még ma sem adta fel a reményt, hogy békés megegyezést sikerül létrehozniok. Ezek az urak s különösen a fáradszatólan püspök, ma több ízben fölkeresték *Szterényi József*, *Popovics Sándor* és *Mezőssy Béla* államtitkárokat s nyilvánvalóan jelét adták, hogy keresik az egyezkedés módját. *Popovics* államtitkár több ízben beszélge-

zett ma a horvátokkal, azonban a pourparlernek tárgyalási jellege nem volt.

A horvátokat különben ma főleg a *Szterényi* beszéde foglalkoztatta s erről félhivatalosan a következő kommunikét adták ki:

Szterényi József kereskedelemügyi államtitkárnak a képviselőházban elmondott beszéde mély benyomást tett a horvát képviselőkre, akik a beszéd hatásával és jelentőségével a folyosón is foglalkoztak. A legtöbb horvát képviselő nem értette ugyan a beszédet teljesen és annak finom distinkcióit, azonban a magyarul értők között velük a beszéd lényegesebb részeit. Gondoskodás történt arra nézve is, hogy a beszéd horvát fordításban rendelkezésükre álljon, hogy azzal tüzetesen foglalkozzanak. Parlamenti körökben azt hiszik és ez elől a nézet elől horvát képviselők sem zárkoznak el, hogy az államtitkár beszéde *alapul fog szolgálni az ellentétek lehetőségek kiegyenlítésének.*

A horvátok ma este értekezletet tartottak s erről a következő jelentésben számolnak be:

A horvát válság ügyében ma sem állott be a várt kedvező fordulat. A horvát képviselők ma estére értekezletre voltak összehíva, azonban többen ez értekezleten meg sem jelentek, sőt maga *Drohobeczky Gyula* püspök, ki egy kompromisszum érdekében fáradszatólan tevékenységet fejt ki, sem jelent meg az értekezleten. E szerint tulajdonképen napirendje az értekezletnek nem is volt és így csak a helyzetet beszélték meg, amelyre vonatkozólag konstatalható, hogy *változás nem állott be.* Kijelölték a holnapi nap szónokait, *Pribicevicsot*, *Novoszel* és esetleg *Pinterovicsot*. Azon körülményből pedig, hogy azon képviselőket, kik a vitában még nem szólaltak fel, felhívták, hogy készen legyenek, ha esetleg szükség lenne rájuk, azt lehet következtetni, hogy a harcz folytatására készülnek.

Magánbeszélgetésben a horvát képviselők kijelentik, hogy hajlandók a békés megegyezésre, ha sikerül nek megfelelő formulát megállapítani. Azért örvendének, ha erre nézve még egy-két napig történnének tanácskozások. *Drohobeczky* püspök holnap tényleg érintkezésbe fog lépni Wekerle miniszterelnökkel. Sok szó esett ma is még *Potocsnyák* ügyéről, akire nézve jellemző, hogy saját honfitársai is azt tartják róla, hogy *szereplési viselkedésben szenved*, sőt kitélik tőle, hogy a képviselőházban is megjelenik, *hogy botrányt okozzon.*

A bán megbánok.

Gróf Pejacevics Tivadár horvát bán a jövő hét elején egészségének helyreállítására végett több heti szabadságra megy és első sorban Karlsbadba szándékozik utazni.

A hivatalos értesítés csak ennyit mond, hiteles helyről eredő értesülésünk alapján azonban mi erről sokkal többet tudunk.

Ez a határozatlan idejű szabadságolás a *bán bukását jelenti be.* Pejacevics működésével már régóta elégedetlen a magyar kormány. A bán, amikor mai méltóságát elfoglalta, a rezoluczionisták manakodással és ellenszenvvel fogadták, mert attól tartottak, hogy a bán székéből magyar politikát fog csinálni. A bán személyében azonban a horvát tulzók olyan kellemesen csalódtak, hogy ma Pejacevics egyike a legnépszerűbb embereknek Horvátországban. A kormány bizalma azonban abban az arányban csökkent, amint ez a népszerűség növekedett s ma már *befejezett tény, hogy Pejacevics Tivadart a bán székéből elmeneszítik.*

Supiló nem olasz agens.

Supilóval azt írják egyes lapok, hogy az olasz kormány zsoldjában álló ügynök s a most folyó obstrukciós kampány Olaszország érdekében folyik. Erre vonatkozólag Supiló így nyilatkozik:

— Különböző lapokban azt találom és egyes politikusok részéről is hallottam, hogy a horvát nyelv érdekében megindított kampány Olaszország érdekeit szolgálja. Még nevetésebb az a mese, mintha én olasz ügynök lennék. Mi a horvát nyelvért küzdünk, éppúgy az Adria mellett az olaszok ellen, mint itt a magyar kormány irányzata ellen. Ebben a harcban mindig az első sorban állottam, amiről az egész horvát nép tehet tanúságot. Épp azért a

leghatározottabban vissza kell utasítanom a nekem tulajdonított tendenciát, melyet egyszer és mindenkorra rágalomnak nyilvánítok.

A függetlenségi párt értekezlete.

Budapest, június 20.

A függetlenségi párt ma délután öt órakor *Kossuth* Ferencz elnöklése mellett ülést tartott. Az értekezleten jelen voltak az elnök *Kossuth* Ferencz kereskedelemügyi miniszteren kívül gróf *Apponyi* Albert kultuszminiszter, *Günther* Antal igazságügyminiszter, *Tóth* János, *Mezőssy* Béla, *Meskó* László és *Désy* Zoltán államtitkárok. A jegyzőkönyvet *Nemes Bertalan* vezette.

Elnök bejelenti, hogy Gernyeszegen *Désy* Zoltánt, Zirczen *Ivanka* Imrét választották meg függetlenségi és 48-as programmal. *Désy* Zoltán megválasztását a párt egyhangú örömmel veszi tudomásul. A gernyeszegi választás kapcsán *Fenyvesi* Soma bejelenti, hogy Marostorda-, Hunyad- és Alsófejér vármegyékben autonóm megyei párt elnevezés alatt olyan csoport működik, amely mindent elkövetett a függetlenségi párt gernyeszegi jelöltjének megválasztása ellen és amelynek tagjai közt olyan is van, aki az országgyűlési függetlenségi és 48-as pártnak is tagja. Az értekezlet *Fenyvesi* Soma indítványára egyhangulag a következő határozatot hozta:

„Kimondja a párt azt, hogy a függetlenségi pártnak nem lehet tagja az, aki bármely más oly szövetségnek tagja — nevezetessék ez községi, megyei, autonóm, vagy bármilyen más pártnak — amely a függetlenségi eszmék és jelöltek elleni törekvéseket támogatja.”

A zirczi választással kapcsolatban, mint-hogy ott a választás ellen különböző panaszok merültek fel, az értekezlet *Madarász* József, *Ráth* Endre, *Szentkirályi* Zoltán, *Süsmegi* Vilmos, *Putnoky* Mór felszólalásai és gróf *Batthyány* Tivadár felvilágosításai után *Nagy* Emil indítványára elhatározza, hogy a történetek megvizsgálására *Tóth* János elnöklésével bizottságot küld ki, amely a következő tagokból áll: *Chernel* Gyula, *Gaál* Gaszton, *Okolicsányi* László, *Nagy* Emil és *Eitner* Zsigmond.

Napirend előtt *Eitner* Zsigmond kérdése kapcsán — amint erről lapunk más helyén számolunk be — szóba jött az osztrák trónbeszéd és a kiegyezés.

Ezután *elnök* jelenti, következnek a napirend első pontja, *Mérey* Lajos és társai indítványának tárgyalása.

Ezekre az indítványokra vonatkozólag kijelenti, hogy azok oly nagyfontosságú tárgyakra vonatkoznak, és oly tág kört ölelnek fel, hogy ezekre mindenkifelett alkalmazandó lett volna az a rendszabály, hogy az interpellációk, indítványok és határozati javaslatok a pártnak előzőleg bejelentendők. (Igaz! Ugy van! Elénk helyeslés.) A függetlenségi pártnak hagyományos politikája, hogy a törvényhozás kötelessége segíteni a kisexistenciák helyzetén, még pedig nemcsak a munkások és kisiparosok, hanem a kisbirtokosok, kisgazdák, általában a mezőgazdasággal foglalkozók helyzetén. Ha eddig több törvényjavaslatot nyújtottak be az iparosok és munkások érdekében, úgy ez csak azért történt, mert ezek a javaslatok hamarabb készültek el, azonban a kormány a mezőgazdaságból élő és a nemzet nagy többségét alkotó néposztályok sorsát is épp oly melegen, egyenlően szíven viseli. (Hosszan tartó élénk helyeslés, éljenzés és taps.) A benyújtott javaslatok számos olyan részletet tartalmaznak, amelyek komoly megfontolást igényelnek, hogy képezzék és van közöttük olyan javaslat is, amelyre nézve a pártban nagyon eltérő felfogások uralkodnak. Ezért kijelenti, hogy a javaslatokban foglalt azt az intenciót, amely a kisexistenciák sorsának javítására irányul, nemcsak magáévá teszi most, hanem azzá tette kormányra lépte első napjától kezdve és a javaslatok legnagyobb részére vonatkozólag már meg is indították az egyes miniszteriumokban az előkészítő munkálatokat, amelyek között több már nagyon előrehaladott stádiumban van, sőt egy-néhány már betervezésre is készen áll. (Élénk helyeslés és éljenzés.) Kéri a pártot, méltányolja azt, hogy a kormány nem fogadhat el törvényjavaslatot betervezésére utasításokat, kivált akkor, amikor a törvényjavaslatokat már maga is előkészíti. Az ilyen utasítások vagy azt jelentenék, hogy a kormány az érintett nagy érdekekre nézve nem teljesítette kötelességét, vagy pedig azt, hogy annyira hiányzik az alkotmányos kormányzat előfeltételét képező kapcsolatok a kormány és az azt támogató többség között, hogy a többség nem bír tudomással arról, hogy kívánságai kifejezésére ezáltal semmi szükség fenn nem forgott! (Igaz! Ugy van! Hosszan tartó éljenzés és taps.) A mai értekezlet lefolyá-

sában is beigazolták látja különben, hogy teljes egyetértés uralkodik a párt régvallott szociálpolitikai elvei és a kormány intenciói között. (A párt tagjai felállanak és perczeig tartó lelkes ovációban részesítik Kossuth Ferenczet.)

Gróf Batthyány Tivadar a csend helyreállítását határozati javaslatot terjeszt elő, amely Bizony Ákos stiláris módosításával következőképpen hangzik:

A függetlenségi és 48-as párt a Nagy Emil, Mérey Lajos, Okolicsányi László, Baross János, Eitner Zsigmond és Csizmazia Endre képviselők által a képviselőház indítványkönyvébe bejegyzett indítványok intencióit régóta vallja, ezáltal a részletek megvitatásába nem bocsátkozik s anélkül, hogy az indítványokra nézve állást foglalna, bizalomteljesen felkéri a kormányt, hogy a kisgazdák és kisiparosok sorsának javítására s főleg ezen társadalmi osztályokra nehezedő terhek és hátrányok könnyítésére szolgáló törvényjavaslatokat kormányzati program mellett megfelelőleg, lehetőleg minél előbb terjeszse a törvényhozás elé.

Günther Antal igazságügyminiszter kijelenti, hogy az ő tárczája körében széles területen részint elkészültek, részint befejezéshez közelednek, részint munkába vétettek a szükséges jogügyi reformok. Ezek között van több javaslat, amely a Mérey Lajos indítványában kifejezett intencióknak is megfelel. Így különösen legközelebb be fogja terjeszteni az uszora törvényjavaslatot, amely az uszoravétséget hivatalból tervezi üldözni, továbbá a végrehajtási törvény novelláját, mely hatályon kívül akarja helyezni egyebek között a mostani törvény 156. §-ának tarthatatlan és veszélyes rendelkezéseit. Tüzetes részletezéstől tartózkodnia kell, de amit elmondott, az is bizonyítja, hogy nem volt szüksége a munkában semmiféle ösztönzésre s kéri, hogy a gróf Batthyány Tivadar által beterjesztett határozati javaslat elfogadtassék. (Hosszantartó élénk éljenzés és taps.)

Kossuth Ferencz kijelenti, hogy bár nem akar a kérdés részleteibe belemenni, ha már szóvá tettek a munkát alatt levő javaslatok, úgy a maga részéről is bejelenti, hogy az ipartörvény módosítását tárgyaló törvényjavaslat csakis befejezésre vár már, hogy továbbá a katonai szállításoknál a kisiparosok nagyobb része tekintetében már eddig is elérte azt az eredményt, hogy a kisipar terén előállítható termékekből az eddigienél 10%-al többet végezhetnek kisiparosokkal, végül a párt tudomására hozza, hogy úgy az anyag beszerzési, mint a hitelzövetkezést létrejöttelét a kormány minden erejével támogatja. (Éljenzés és taps.)

Gróf Teleki Arvéd feltétlenül szükségesnek látja a benyújtott indítványokat.

Okolicsányi László megindokolja, miért volt sürgős az indítványok beterjesztése. Ismételtlen kéri a kormány jelenlevő tagjait, hogy semmi körülmények között ne következtessenek az indítványok benyújtásából az aláírók részéről a kormány iránti bizalmatlanságra, mert ez úgy töl, mint aláíró társaitól teljesen távol áll.

Kellemen Samu gróf Batthyány Tivadar határozati javaslatához módosítást nyújt be.

Elnök feltevére a kérdést, az értekezlet gróf Batthyány Tivadar határozati javaslatát Bizony Ákos stiláris módosításával egyhangulag elfogadta.

Farkasházy Zsigmond saját indítványaira vonatkozólag kijelenti, hogy azoknak a benyújtása egyáltalában nem jelentett és jelenthet bizalmatlanságot a kormány irányában. Sainálna, ha intenciói, amelyek megegyeznek a többi indítványozó intencióival, félremagyaráznak.

Gróf Apponyi Albert örömet fejezi ki afelett, hogy a benyújtott indítványok alkalmat adtak a mai eszmecsere és lehetővé tették a kölcsönös meggyőzést, mert amint a lefolyt alkotmányos küzdelemben csakis az egymás iránti bizalom és törhetetlen összetartás vezetett eredményre, úgy szükség van erre az összetartásra és egymás iránt való bizalomra a jövőben is, mert anélkül a párt munkásságának eredménye kétes, a nemzet jövője bizonytalan. (Élénk helyeslés.) A törvénykezdeményezés a kormány szerepe lévén, kéri a pártot, hogy ezt a természetes szerepet a jövőre se tagadja meg a kormánytól, amely iránt viseltessék bizalommal, míg arra méltó. (Élénk helyeslés.)

Ezután az értekezlet a kvóta-deputációba a következő tagokat jelölte egyhangulag: Hoitsy Pál, Földes Béla, Mérey Lajos, Szabó Kálmán, Ugron Gábor és gróf Zichy Vladimir.

Egyéb tárgy nem lévén, az értekezlet véget ért.

A Z EGYETÉRTÉS

szerkesztősége és kiadóhivatala

VI., Eötvös-utca 32. sz. alatt van.

A szerkesztőség telefonja: 788. szám.

A kiadóhivatal telefonja: 706. szám.

A nyomda telefonja: 18-26. szám.

A tisztességtelen verseny ellen.

— Ankét a kereskedelmi miniszteriumban. —

Budapest, június 20.

A kereskedelemügyi miniszteriumban ma délután négy órakor Sztéryni József államtitkár elnöklése mellett folytatták a tisztességtelen verseny tárgyában egybehívott értekezlet tanácskozásait.

Sztéryni József elnök megnyitván az értekezletet, kijelenti, hogy folytatják a tárgyalást a törvényjavaslat második fejezeténél.

Sugár Ottó büntetőbíró tartja azokat az eseteket is, amikor nem a magyar szent korona országainak határain belül előállított áruk oly jelzéssel hozatnak forgalomba, amelyből a közönség az illető árunak honi származására következtethet.

Dr. Bokor Gusztáv kcsinynek tartja a büntetések maximumát.

Gold Simon a második fejezet első czimének teljes kihagyását indítványozza.

Szakács Péter büntetőbíró tartja azt az esetet is, mikor a vevőközönség megtévesztésére az árurol az annak külföldi származására vonatkozó jeleket eltávolítják.

Rubinek Gyula kijelenti, hogy az Országos Magyar Gazdasági Egyesület örömmel fogadta a javaslatnak azon intézkedését, hogy az őstermelők is a törvény intézkedései alá vonatnak.

Sugár Ignác kéri, hogy a nyolczadik szakasz hatálya alá essenek azok, akik felekezeti, vagy nemzetiségi momentumokat visznek bele a versenybe. Javasolja, hogy fióküzleteknek és bizonyos üzleteknek ne adassék végeladási engedély, csak a főüzlettel együttesen.

Dr. Vámbéry Rusztem szükségesnek tartja annak kimondását, hogy az időszaki sajtóban elkövetett és a jelen törvénybe ütköző kihágások vételessenek ki az iparhatóság köréből.

Erre vonatkozólag Sztéryni József államtitkár kijelenti, hogy az illető intézkedés teljesen újra fog szövegeztetni.

Dr. Sarkady Lajos ezután kéri kimondani, hogy ismételt végeladási engedély két éven belül nem adható.

Fürst László a hazai ipar erősebb oltalmazása végett indítványozza, hogy honi származást sejtető külföldi eredetű árukon világosan és felütő helyen megjelölendő legyen a származási hely.

Dr. Barna Ignác gondoskodni kíván arról, hogy valamely vállalatnál való alkalmazotti viszonyra utaló valótlan jelzések még beleegyezés esetén se legyenek használhatók annál is inkább, mert kereskedelmi törvényünk álláspontja is az, hogy valamely czéget szerződésileg átvenni sem lehet az üzlet nélkül.

A részletes vita során felszólaltak még és részben módosításokat is nyújtottak be Zoltán Béla, Nyíri István, Vágó József, Márton Sándor, dr. Krämer József, Lőránt Izsó, Mautner Adolf, Stern Mór, Beck Géza, dr. Sente Lajos, dr. Bačk Frigyes, dr. Lévy Béla, dr. Bender Béla, dr. Fazekas Öskár, Jordan Károly, Turóczi Siegfried, Hoffmann Mihály, dr. Hódos. Hosszabb vita fejlődött ki az üzleti titkok elárulására vonatkozó szakaszoknál.

Dr. Bokor Gusztáv a vegyeszeti gyárosok országos egyesülete nevében, tekintettel különösen a kémiai iparágak itt fennforgó igen nagy érdekeire, a német törvényhez hasonló büntetőjogi szankciónak a törvénybe való felvételét mellőzhetetlenül szükségesnek tartja. A szolgálati viszony megszüntetése után fennforgó titoktartási kötelezettség tag kiterjesztését azonban nem látja sem az alkalmazottaknak, sem az ipari fejlődés érdekében levőnek.

Szekely Imre lehetővé kívánja tenni az alkalmazottaknak, hogy önállóítás esetén felhasználhassák szerzett tapasztalataikat a nélkül, hogy törvénynek a titok elárulására vonatkozó szakaszával összeütközésbe jönnének. Surányi Béla disztingcióit tart szükségesnek az üzleti és üzemi titok között és az üzemi titok megsértése esetén abban hagyást kér statuálni. Bernauer Zsigmond a titoksértésre való felhívás ellen kér intézkedést.

Sztéryni József államtitkár igéri, hogy a titok megsértésére vonatkozó intézkedések végleges megállapításánál az elhangzott észrevételek konszideráció tárgyává fognak tétetni s a kormány méltányos megoldást fog keresni, amely kielégítse úgy az alkalmazottak, mint az ipari vállalatok érdekeit.

A tárgyalás befejezése után Kuncz József köszönetet mond a kormányának, amiért alkalmat adott az értekezletnek a törvénytervezet megvitatására és különösen Sztéryni József államtitkárnak, aki az értekezlet egész tartama alatt oly fáradhatatlanul és oly rendkívül türellemmel töltötte be az elnöki székét.

Sztéryni József államtitkár Kuncz szavaira reflektálva, hangoztatja, hogy mindaz, ami a kormány részéről történt, az pusztán kötelességteljesítés. Aki

egy czélt komolyan akar szolgálni — ugymond — annak nem szabad félnie a fáradságtól sem, a munka nélkül való megélhetés pedig ebben a házban nem létezik. A kereskedelemügyi miniszter intenciója az volt, hogy a különböző érdekkörökből felhangzó észrevételek meghallgattassanak, hogy a törvényjavaslat végleges megállapításánál figyelembe vehetők legyenek a gyakorlatszerű tapasztalatok. Ezután köszönetet mondva az értekezleten résztvetteknek, a tanácskozást bezárta.

Budapest, június 20.

Diszpolgár miniszterek. Szeged város törvényhatósági bizottsága a múlt év december havi közgyűlésén diszpolgárává választotta Kossuth Ferencz, gróf Apponyi Albert és gróf Andrássy Gyula minisztereket. A diszpolgári okleveleket ma nyújtották át küldöttségileg a minisztereknek. A küldöttségben résztvettek Kelemen Béla főispán, Becsey Károly, Röck Iván és Hódy Gyula országgyűlési képviselők, Lázár György polgármester, Magyar Gábor, a piaristák főnöke, Szeged város diszpolgára, Koszó István, a szegedi függetlenségi párt elnöke, Szarvady Lajos kereskedelmi és iparkamarai elnök és Gál Endre városi tanácsos. A minisztereket Lázár György polgármester üdvözölte, hangsúlyozva, hogy a város azért választotta meg őket diszpolgároknak, mert a nemzeti küzdelemben vezérszerepet vittek és az alkotmány visszaállításán fáradoztak. Kérte őket, hogy mint Szeged város diszpolgárai a város érdekében is közhasznú munkálkodást fejtessenek ki. Kossuth Ferencz kereskedelemügyi miniszter úgy a maga, mint társai nevében megköszönte a kitüntetést, amely a közpályán működő embernek a legszebb jutalma, amiben munkájuknak elismerését látják. Önzetlenül vállalkoztak ezen feladatra saját érdekeik háttérbe szorításával, de kötelességüknek tartották a nemzetet a legválságosabb küzdelemből kivezetni és kötelességüknek tartják továbbra is a nemzet ügyeinek előbbrevitelén fáradozni és Szeged város érdekeit, mint annak polgárai, igyekezni fognak minden tekintetben előmozdítani.

Küldöttségek a képviselőházban. Körönd város küldöttsége tisztelgett ma délelőtt a képviselőházban Kossuth Ferencz kereskedelemügyi miniszternél Beck Lajos, a kerület képviselője vezetésével. A küldöttségben résztvett Gotthardt Sándor orsz. képviselő is. Fülöp József ref. lelkész arra kérte a minisztert, hogy a szeptemberben tartandó Kossuth-szobor leleplezésén, amely a Dunántul első életnagyságu szobra lesz, személyesen jelenjen meg. Kossuth Ferencz kereskedelemügyi miniszter megköszönte a meghívást és megígérte, hogy cleget fog tenni a küldöttség kérelmének.

Ezután Légrad község küldöttsége tisztelgett Kossuth Ferencz kereskedelemügyi miniszternél Dobrovics Milán orsz. képviselő vezetésével. A küldöttségben résztvettek Heinrikffy Antal, Szunyogh Mihály, Szentkirályi Zoltán, Filippics Lajos, Chernel Gyula, Keszi Antal, Fried Lajos, Sümeget Vilmos és Simkó József orsz. képviselők. Dobrovics Milán üdvözölte a minisztert és arra kérte, hogy Légrad közelében vashidat építtessen. Az építés költségeihez a község erejéhez képest hozzájárul. Kossuth Ferencz kereskedelemügyi miniszter szívesen fogadta a küldöttség tagjait és válaszában kifejtette, hogy kérésüket a legjoákaróbb megfontolás tárgyává teszi s amennyire csak lehet, teljesíti.

A küldöttség ezután Darányi Ignác földmívelésügyi miniszternél és Mezőssy Béla államtitkár előtt tisztelgett Letenye és Csáktornya képviselőit. A Mura-folyó szabályozását kérték és hogy a Horvát- és Magyarország között levő határzár mielőbb feloldassék. Ugy Darányi Ignác földmívelésügyi miniszter, mint Mezőssy Béla államtitkár megígérték, hogy a legmesszebb menőleg fogják támogatni a küldöttség kérelmét. Darányi Ignác hangsúlyozta, hogy ő maga is szíven viseli a vidék érdekét, amit mutat az is, hogy már elrendelte a tervek elkészítését és ha csak lehet, rövid időn belül az elkészült tervek szerint szabályozni fogja a forgalmat. A határzárra vonatkozólag megjegyezte, hogy mindaddig, amíg Ausztriával megegyezés nem köttetik, fel nem oldhatja azt, mert Horvátországgal szemben is egyezség köti az államot.

Máramarossziget város küldöttsége Apponyi Albert grófnál tisztelgett, ugyancsak ma délelőtt a képviselőházban br. Perényi Zsigmond főispán vezetésével. A küldöttség kulturpatotát kért a minisztertől a város számára, melynek számos közintézménye nyerhetne benne elhelyezést. A város erre a czélra már mintegy 80-85 ezer koronával rendelkezik, tehát csak a még szükséges összeget kérnék. Apponyi Albert gróf miniszter biztosította a küldöttséget legmesszebb menő jóindulatáról s megígérte, hogy minden tőle telhető megtesz a város érdekében, melynek kulturális fontosságát igen jól ismeri.

A t. Házból.

I. Ez már más!

Wekerle megfenyegette volt az obstruáló horvátokat erősebb rendszabályokkal. Rakovszky István hozzálatott, hogy e szabályoknak érvényt szerezzen. A mentelmi bizottság egy Potocsnyák nevezetű makacsul botrányt csináló horvátal szemben azt határozta, hogy harmincz napra terjedő kizárására tesz javaslatot. A horvátok rájuk se hederítettek. Wekerle fenyegetőzik? Ki az a Wekerle az egész kabinethez képest? Van még más miniszter is. Hátia a többiek éppen azért, mert ő erősködik, a horvátok pártjára állanak. Rakovszky? No ugyan! Hisz minden zsmnál Rakovszky-ellenes és inkább gyűjtják fel az egész parlamentet, sem hogy Rakovszkynak adnának igazat. Aztán ő csak alelnök, hátia megjön a főelnök, majd ad az Rakovszkynak. Mentelmi bizottság? Csak legyen itt Justh, beszél a fejükkel.

Igy is történt. Mintha a szinpadi művek szabályai szerint igazodnának az események, hogy legfőbb követelmény a változatosság. Wekerle az éjjel elutazott Bécsbe; e szerint szabadjára maradtak a többi miniszterek, hogy csinálhatnak a mit akarnak, ő nem szól bele. (Egyedül Kossuth Ferencz maradt leköötten, mivelhogy ő szolidaritást vállalt Wekerlével.) De ez semmi a nagy fordulathoz képest, a rendkívülihez, a szenzációshoz, a megmérhetlenhez, hogy megérkezett Justh Gyula.

Megjött Justh Gyula, a főelnök és már korán reggel a Házban volt. Haragosan járta körül a folyosót, betekintett a hivatali helyiségekbe, az alelnöki fülkébe és meglepetten szólt:

— Mit csináltak, amíg távol voltam? Felborítottatok a béke üstjét s most tele vagytok generalsafttal. No de mindjárt helyreigazítalak benneteket.

A zsmnaliszták főképpen örvendettek a sajtóbarát elnök megjelenésének, körülfozták, üdvözlötték és áhitattal hallgatták megnyilatkozásait. Vasszigor kell, azt mondja, igen. De nem úgy, hanem így. Majd megmutatom én hogyan. Kizárni azt a hogyishivjüket, Potocsnyákot, nem szabad.

— De a mentelmi bizottság már elhatározta . . .

— Az mindegy. Én az állásomat külön Potocsnyákhoz . . .

— Felkötött Potocsnyákot? — kérdezték a távolabb lévők, akik nem értették jól.

— Dehogya is. Az állását köti hozzá, hogy Potocsnyákknak ne essék bántódása.

— Hogyan lesz az?

— Az úgy lesz, hogy a képviselőháznak más határozatot kell hoznia, mint amit a bizottság javasol. Van például egy külön vélemény, a Hédervári Lehelé. Ezt kell elfogadni. Danoljátok csak Justhhoz Lehelé, hadd világosítsa fel.

— Csakhogy, csak az a baj, hogyha a Ház leszavazza a mentelmi bizottságot, akkor ennek a bizottságnak le kell mondania.

— Hát aztán? Inkább mondjon le a bizottság, mint az elnök. Mert bizottságot kapunk másikat, de Justhot nem. Aztán gondoljátok meg, ha más elnököt választanánk, akkor megint várni kellene egy koronázási jubileumig, amíg a király kinevezné belső titkos tanácsosnak. Csak nem akartok örökké jubilálni! . . . Továbbá tudjátok, hogy a király a horvátok magaviseletét elítéli. Hát muszáj-e, hogy mi mindig a királyhoz igazodjunk.

— Ez már más? — dűnynyögték a tegnapi tigrisek és olyan szelid báránnyokká változtak, miként az Ugron Gábor nyája között a legapróbbak.

A zsmfolt karzatok publikuma csodálkozással tapasztalta a megváltozott szint és kifordított hangulatot. Justh Gyula ül az elnöki trónuson és alatta Baloghy Ernő előadó ismerteti a mentelmi bizottság jelentését, hogy Potocsnyák engedetlenkedett, a rendet zavarta, szembeszálott az elnökkel, bemocskolta a parlament tekintélyét, a nemzet szuverenitását, tehát azzal kell büntetni, hogy a törvényhozási testületből harmincznapra kizárják. De alig hallatszik helyeslés. Mert a tegnapi nap más volt s a mai is más. Most Hédervári Lehelé hallgatják, aki azt mondja, hogy nem kell ajtóstul berontani a házba s elég lesz, ha Potocsnyák megróvást kap. A Ház ezt a különvéleményt fogadta el, leszavazván a mentelmi bizottságot, valamint a Wekerlepartikat, épügy a Rakovszkypártiakat is.

— Zsivió Hédervári! sugtak össze a horvátok mosolyogva.

Kárörömmel nevetett a nagy Supiló, a terjedelmes Budiszavlyevics Bude, a fehér kecskeszakálás, a fekete körszakálás, kaczagott Popovics Dusán és elégedetten dörzsölte kezeit Magdics Pero, meg Priverics.

Potocsnyákknak, (a ki azóta Zágrábra zónázott biztosítási üzletek és horvát babérok szerzésére) nyomban küldtek egy táviratot: „Gyere vissza Potocsnyák, a szilviorumok rendben vannak, minden meg van bocsájva.”

— Tako je! — Megint nevettek a horvátok. — Zsivió Hédervári!

— Mit nevettek, mint a fakutya? — kérdezte barátságosan Förster Ottó.

Már hogy ne nevetnének. A mikor oly kedves tréfája a véletlennek, hogy az egyik Hédervári (Károly) eltíporja a horvátok szabadságát s a másik Hédervári (Lehelé) megmenti ugyanezen szabadságot. S az a Hédervári a magyarok ellensége és ez a Hédervári a magyarok barátja.

Hanem kellő szigorral kijelenti Justh Gyula, hogy Potocsnyák addig nem jöhet be az ülés-terembe, amíg meg nem követi a Házat.

— Aztán mikor kövesse meg, ha nem jöhet be? — kérdezi Zboray Miklós.

— Ez más. Hogy be nem jöhet, azt jelenti, hogy addig nem beszélhet, amíg bocsánatot nem kér.

— Akkor is beszélnie kell.

— Ez is más. Különben tessék csak rám bizni a házszabályokat.

Viharos taps. Nagy lelkesedés. Tüntető kiáltások: „Éljen Justh Gyula!”

Bizony ez már egészen más. Még Ugron Gábor is megkapja a maga rendreutását azért, mert tegnap birkáknak nevezte a horvátokat.

Ugron nyomban nyugtázza is. Bocsánatot kér, a birkák tulzások voltak. (Ha vakondoknak nevezte volna őket. Ha ürgéknek, melyeket le kell önteni vízzel. Avagy a kisebb állatnemekből választotta volna az elnevezést, például ha a poloskákat említi vala. Ez mind más lett volna.)

Kedv derül a t. Ház ábrázatán. Justh kellemesen cseveg az elnöki székben a hozzája igyekező udvarlókkkal, amíg Sztérényi József, az államtitkár beszél, vitatkozik és kapacitál. Egyszer csak azonban azt hallja, hogy Sztérényi, a hallgatók élénk helyeslése között, így fordul a horvátok felé, ahonnan egy érthetetlen horvát közbeszólás röpült hozzája:

— Méltóztassék magyarul mondani, mert annyi regardot megkövetelhetünk, hogyha a magyar törvényhozás tagja közbeszól, legalább magyarul tegye ezt.

Am a helyeslést lecsengeti Justh Gyula s így inti:

— Ne méltóztassék magyarul se mondani, mert a házszabályok megkövetelik azt a regardot, hogy a szónokot ne zavarják.

Derűtlenség.

— Tako je! — szólnak a horvátok! — Zsivió — Justh! Ez már más. Megjegyezzük magunknak, ha valamelyik magyarszki majd zavarni mer bennünket közbeszólással.

Igy telik-mulik az idő, kedves olvasó, szelid változatossággal, mulatságosan és hőbortosan, amíg jön a riasztó hír Bécsből, hogy megint kormányválság készül, mert Ausztriában a császár trónbeszédét aképpen értelmezik, hogy mindenféle gazdasági és kiegyezési dologban annak kell történnie, amit Bécsben akarnak. S a magyarnak? A magyarnak — kuss!

Hogyan? Hát még fontosabb kérdés is fordulhat elő mint az, hogy ki a nagyobb elnök és ki a bölcsebb mentelmijog-magyarázó és hogy vajjon igaz-e, hogy Potocsnyák azt telefonálta Zágrábról, hogy az olyan képviselőházat, ahonnan őt harmincz napra se merik kizárni, nem követi meg.

* * *

II. Magyarázatok és kapacitálások.

Hogy el ne feledjük, még folytonosan a vasutas javaslat van napirenden és legalább odáig eljutottunk, hogy már Sztérényi József államtitkár beszél, magyaráz és kapacitálja a horvátokat nemcsak a maga nevében, hanem Kossuth Ferencz kereskedelemügyi miniszter nevében is. Ott áll a miniszter háta megett, világos szürke hosszú gérokban (nyári saisonra ez a beszélő köntös a fekete kaiserrok helyett) fehér nyakkendősen, a fotografusok kedvelt pápaszemével, szelid, jóakaratu arczczal fordul a meggyőzendőkre kiszemeltek felé.

Nagy sor ez. Horvát képviselők például a miatt panaszkodtak, hogy nem fogadta őket. Hát az úgy volt, hogy éjszakának idején ke-resték őt. Az éjszakája pedig arra való, hogy akkor dolgozzék, mert a nappalját elveszik a folyamodók, panaszkodók és hasonló jók. Az éjjel-nappal államtitkár hát arra kérte őket, hogy nappal jöjjenek, de nappal nem jöttek.

Talán mégis sikerül rábírnia őket, hogy jobb meggyőződésre jussanak a törvényjavaslat dolgában. Sok-sok argumentummal és még több idézettel törekszik jó utra téríteni a horvátokat. Hisz a javaslat tulajdonképen az ő javukra szolgál. Direkt horvát nyilatkozatokkal, rendeletekkel, a zágrábi községtanács határozatával bizonyítja, hogy az államvasut Horvátországban üzleti vállalkozás, a nyelvnek megállapítása a mi jogunk. Hivatkozzanak a horvátok otthon a maguk határozataira s azzal felmentést kaphatnak, nem kell tovább harczolniok. Közjogi kérdésekkel is foglalkozik, amikor a magyar birodalom jogairól beszél. Az államhatalom főfelügyeleti jogát nem szabad érinteni.

— Nézd csak — sugják a környéken — még közjogász is lett Sztérényiből! Így csak-ugyan éjszaka is virrasztania kell.

Gróf Batthyány Tivadar tiltakozik a vasuti sztrájkról szóló magyarázat ellen, mire Sztérényi azzal válaszol, hogy nem a sztrájk keletkezéséről, hanem magáról a sztrájkról beszél és idézi a francia szocialista minisztert, hogy az sem engedte meg a vasutasokra vonatkozólag a sztrájk-elméletek érvényesítését. Van német idézete. Hát amikor a proosz miniszter éppen azért ragaszkodik a szigorú szabályzatokhoz, mert a magyarországi vasuti sztrájk

inti erre. Ismét kéri a horvátokat. Polit Mihály ingerülten közbeszól.

— Víz az öregnek! Víz! Víz! — kiáltják balfelől.

Szterényi József nem érti, hogy mit mondott. De a vízről eszébe jut, hogy már másfél órája beszél s egy kis víz jól fog esni. Iszik egyet és Polit Mihály nagyot nyel szárazon.

Az államtitkár erre otthagyja a horvátokat és átnéz Vázsonyi Vilmoshoz. Nagy Ferencz már elintézte egyszer, ám Szterényi ráduplicál. Nem engedi, hogy jelszavakért a nagy intézményeket s millióknak életét és vagyonát kockáztassa tegye. Ő is azt mondja, amit Nagy Ferencz.

— Vázsonyi képviselőtársam kvalitását nagyra becsülöm . . .

Es erős buzgalommal hozzálat, hogy le-
csepülje. Már ez ugy van, annyira rendes formula, hogy a mikor Vázsonyi hallja, hogy „kvalitását nagyra becsülök“, ijedten huzza le a fejét, biztos, hogy egy nagy dorong éri.

Még azt is rosz néven vette Vázsonyitól, hogy az eskümintából viczet csinált, mert az uralkodónak is hűséget kell esküdni és 600—700 koronáért a himneműekre és nőneműekre is meg kell esküdni.

Vázsonyit azonban nem lehet befektetni az udvarnál. A Margitszigettel ő minden viczet kikorrigál tíz évre visszamenőleg és a Táncsis emlékbeszéddel újabb szabadalmat szerz tíz évre.

Szterényi sok gratulációt kapott, éljenzést, tapsot és tíz perc szünetet, hogy az üdvözlők hozzáférhessenek. Hosszas az üdvözlöt. Egy-egy kis cédula marad, mint rendesen, a kézszoritások alkalmával az államtitkár kezében. Elintézendő ügyekre emlékeztetés. És hozzájárulnak a mai beszéd tanúsága folytán a magyarázattal:

— Most nappal van, méltóságos uram.

(Nevezetesen az államtitkár éjjel dolgozik, nappal intéz.)

Gróf Batthyány Tivadar nincs az üdvözlők között. Ő megfélekedik Szterényiről, mert Szterényi is megfélekedett róla.

Hanem mindjárt helyrehozta Kossuth Ferencz a miniszter, aki a szünet után feláll és közli, hogy a gróf Batthyány Tivadar által ajánlott módosításoknak a javaslatban érvényt szerez.

Most aztán következhetnek a horvát beszédek csak úgy, mint tegnap, tegnapelőtt és azelőtt.

Két horvát beszélt. Perics Bogdán és Gilics Gedeon.

Nagy vivmány. Nagy öröm. Kolosszális eredmény. Nem egy horvát beszélt öt óráig, nemis egy-két óráig. Hanem két horvát együtt csak másfél óráig beszélt horvátul.

Ha így haladunk, még kegyesek lesznek a horvát urak egy kis vakációt engedélyezni — összel.

Budapest, június 20.

Az alkotmánypárt vacsorája. Az alkotmánypárt tagjai redes csütörtöki pártvacsorájukra rendkívül nagy számban gyűltek össze a városligeti Kovács-féle vendéglőben. A vacsorán több mint százan voltak jelen. Mint vendégek ott voltak: gróf Apponyi Albert vallás- és közoktatásügyi miniszter, Mezőssy Béla földmivelésügyi államtitkár, Szentiványi Gábor, Beniczky Elemér, Kubinyi Márton, Török Ferencz, Sággy Gyula, Endrey Gyula, gróf Teleky Arvéd, Ság Manó, Horváth József, Nagy Emil és még több függetlenségi párti képviselő. Azonkívül ott voltak az alkotmánypárt tagjai közül: gróf Anarássy Gyula belügyminiszter, Darányi Ignác földmivelésügyi miniszter, Popovics Sándor, Bolgar Ferencz és gróf Hadik János államtitkár, gróf Zichy Tivadar, Návay Lajos alelnök, Semsey László, Baehaim-Gyula Lipót, gróf Esterházy Mór, Szivák

Imre, Bittó Dénes, Szilassy Zoltán, László Mihály és még többen. A vacsora folyamán megérkezett Széll Kálmán, az alkotmánypárt elnöke is.

ORSZÁGGYÜLÉS.

— A képviselőház ülése. —

Budapest, június 20.

A képviselőház tegnap arra utasította a mentelmi bizottságot, tegyen jelentést Potocsnyák horvát képviselő mentelmi ügyében huszonnégy órán belül. Balogh Ernő, a mentelmi bizottság előadója, ma a Ház elé terjesztette a bizottság jelentését. A bizottság azt javasolja a Háznak, hogy Potocsnyákat — mert tegnap a tanácskozást megakadályozta és mert az elnökkel szemben renitenskedett — 30 napra zárja ki a Házból. Így gondolkodott a bizottság többsége. A kisebbség vélekedését Hédervári Lehel tolmácsolta. Hédervári a házszabályoknak arra a rendelkezésére támaszkodott, hogy kizárásra csak azt a képviselőt lehet itélni, aki ismétlenül renitenskedett; Potocsnyák tegnap csak először vétkezett és így elég, ha ünnepélyesen megköveti a Házat. A tulnyomó többség Hédervári vélekedését akceptálta. Okfejtése oly világos volt, hogy a néppárt kivételével, mindenki meghajolt előtte. Így hát Potocsnyáknak ünnepélyesen meg kell követnie a Házat. De mikor? Erről is vitakoztak. Végre abban állapodtak meg, hogy Potocsnyák addig nem szólalhat fel, míg bocsánatot nem kér. Ezenkívül volt még egy ehoja a tegnapi napnak. Ugron Gábor többször sulyosan megsértette a horvát képviselőket; ezért ma rendre utasította az elnök; ő maga pedig bocsánatot kért. Ezután a hosszú bevezetés után Szterényi József válaszolt azokra az érvekre, melyeket a horvátok a vasutas javaslatok során fölhoztak. A Ház nagy figyelemmel hallgatta az államtitkár fejtegetéseit. Szterényi a horvátok minden valamirevaló érvével szembeállott és kimutatta, hogy azok meg nem állhatnak. — Kívánságaik közül egyetlenegy sem gyökerezik a törvényben és így azokat figyelembe se lehet venni. Nagy apparátussal bizonyította az államtitkár a maga igazságát, úgy, hogy beszéde után kétség nem maradt fenn: a horvátok csak kötekedni akarnak. A nagy beszédet sűrűn szakította meg a helyeslés. A végén pedig tüntetően tapsolt az egész Ház. A horvátok részéről ketten beszéltek; Penjics Bogdan és Ilcs Gedeon. Holnap folytatni fogják a vitát.

Részletes tudósításunk ez:

A képviselőház ülése.

— Kezdődött d. e. tíz órakor. —

Elnök: Justh Gyula, később Rakovszky István.
Jegyzők: Ráth Endre és Hammersberg László.
Az elnök: Az ülést megnyitja. Bemutatja Bella Mátyás levelét, melyben nevezett képviselő betegsége való tekintettel háromhavi szabadságot kér. A Ház a kért szabadságot megadja.
Jelenti, hogy Ertl Adolf összeférhetlenségi ügyében az itéző zsüri folyó hó 20-án fog dönteni. A földmivelésügyi miniszter ur kíván szólni. (Halljuk.)

A kvóta-bizottság.

Darányi Ignác földmivelésügyi miniszter: A miniszterelnök ur a mai ülésen akadályozott lévén a megjelenésben, az ő megbízásából és nevében van szerencsém egy határozati javaslatot betérjeszteni a kvóta-bizottság megválasztása tárgyában. A határozati javaslat a következőképp szól:
Határozza el a Ház, hogy az 1867. XII. t.-cz. 19. szaka. za értelmében a birodalmi tanácsban képviselt királyságok és országokkal közös köllségek hozzájárulási aránya megállapítása czéljából 15 tagból álló bizottságot küld ki, melybe 10 tagot a képviselőház és 5 tagot a iorendház választ. Kerem a t. Házat, hogy ezen határozati javaslatot kiosztani, kinyomatni és a sürgőségére való tekintettel a legközelebbi ülés napirendjére kituzni meltoztassék. (Törjeslés.)

Az elnök: A határozati javaslat a legközelebbi ülés napirendjére tüzetik ki. Balogh Ernő, a mentelmi bizottság előadója kíván jelentést tenni. (Halljuk! Halljuk!)

Potocsnyák dolga.

Balogh Ernő, a mentelmi bizottság előadója: Tegnapi ülésén arra utasította a Ház a mentelmi bizottságot, hogy ma jelentést és javaslatot tegyen Potocsnyák horvát képviselő ügyében. Potocsnyák felszólalásában visszatért a múlt század negyvenes éveinek magyar-horvát kérdéseire, ennél fogva az elnök több ízben figyelmeztette, majd a mikor ez nem használt, megvonta tőle a szót. Potocsnyák erre azt kiáltotta az elnök felé, hogy „gyalázat!“ Az elnöki rendreutasítás után Potocsnyák ismét tovább beszélt és azt mondotta az elnöknek: „Önök nem védői, hanem jezsuitái a szabadságnak.“ Ujabb rendreutasítás után még mindig nem engedelmkedett az elnöknek s ebből eredt az, hogy a Ház az elnök javaslatára Potocsnyák ügyét a mentelmi bizottsághoz utasította. A bizottság Potocsnyák egész viselkedését bíráló tárgyává tette és arra az eredményre jutott, hogy a horvát képviselő tudatos, tervszerű rendzavarás, amely megsértette a magyar nemzet akaratát kifejező parlamentet. De Potocsnyák viselkedése azt is jelenti, hogy ő oly törekvés szöszölőjává szegődik, a mely meg akarja gátolni a magyar országgyűlés szuverén akaratának érvényesülését. A mentelmi bizottság megállapította, hogy Potocsnyák eljárása szándékos ellenszegülés a Ház elnökének és így magának a parlamentnek a tekintélyével szemben. A mentelmi bizottság mindezek után azt javasolta, hogy a Ház június huszonegyedikétől kezdődő harmincz napra zárja ki Potocsnyák Ferencz horvát képviselőt.

Hédervári Lehel a mentelmi bizottság kisebbsége nevében különvéleményt jelent be. Már tegnap adtam kifejezést — mondja — annak a véleményemnek, hogy Potocsnyák, aki a Ház tekintélye ellen sulyosan vétkezett, a Ház ünnepies megkövetésére utasíttassék. Egyetlen szabályunk van, amelyet ebben az esetben alkalmazhatunk és ez a házszabály. Éreztük ennek alkotmánybiztosító mi voltát a múltban. (Élénk helyeslés a függetlenségi oldalon.) és éreztük, hogy a házszabályokhoz való szigorú ragaszkodás védelmünk mindenkiével szemben. (A szélsőoldalon taps.) Nincs senki, aki a a legélesebben el nem itéli a vétkes képviselő tudatos elkövetett bűnét, indokolt vele szemben a legszigorubb itélet is, de a házszabályok nekünk bibliánk. (Ugy van!) A házszabályok tisztán megállapítják, hogy a kizárás csak ismétlés esetén alkalmazható. S én a Ház méltóságával is összeegyeztethetőnek tartom, ha elhatározzuk, hogy Potocsnyák Ferencz itt ünnepiesen kövessék meg a Házat s ezzel adjon elégtételt a sértésért.

Javasolja, hogy utasítsa a Ház Potocsnyák képviselőt a Ház ünnepies megkövetésére. Ezzel alkalmat akar adni a vétkezőnek arra, hogy a Ház tekintélyének megsértése által elkövetett hibáját ismét jóvá tehesse.

Kentz Károly: Nem terjeszthet be különvéleményt, mert nem volt az ülésen.

Az elnök: Azt nem is mondja a házszabály.

Kentz Károly: De eddig az a szokás volt.

Lengyel Zoltán: A Háznak kell betérjeszteni és megkövetni a bizottságnak.

Az elnök felteszi a kérdést.

A Ház a bizottság javaslatát elveti és Hédervári különvéleményét fogadja el.

Az elnök: A Ház azzal elhatározta, hogy Potocsnyák képviselő köteles a Házat ünnepélyesen megkövetni.

Felkiáltások: Mikor? Mikor?

Az elnök: A házszabályok ebben a tekintetben nem intézkednek. De természetes, hogy Potocsnyák addig fel nem szólalhat, míg a Házat meg nem követi. (Zaj.)

Felkiáltások: Hol van ez megírva.

Zboray Miklós: A házszabályokhoz kér szót. Kéri az elnököt, hogy hol van az megírva, hogy a nevezett képviselő fel nem szólalhat. Kéri az elnököt, hogy záros határidőt tűzzön ki a Ház megkövetésére.

Buzáth Ferencz: Véleménye szerint az elnök nem akadályozhatja meg, hogy egy képviselő felszólalhasson. De nincs igaza Zboray képviselőnek sem, mert a határidőre vonatkozólag a házszabályok nem rendelkeznek.

Az elnök: Ha a nevezett képviselő a Házba jönne s fel akarna szólni, jogában áll az elnöknek a renitenskedő képviselőt a 255. szakasz értelmében újból a mentelmi bizottság elé terjeszteni. De kijelentheti előre is, hogy lesz annyi hatalma, hogy érvényt tudjon szerezni a Ház határozatának. (Élénk éljenzés és taps.)

Lengyel Zoltán: A házszabályokhoz szól s fejtegeti az elnök eljárásának helyes voltát.

Bocsánatkérés a bírálattól.

Rakovszky István alelnök (elfoglalja az elnöki széket): A tegnapi napokban vette észre, hogy Ugron Gábor képviselő a múlt ülésen a horvát

képviselőkkel szemben olyan kifejezésekre ragadtatta magát, amelyek ellenkeznek a parlamentáris-mussal. Ezért Ugron Gábort rendreutasítja. (Helyeslés.)

Ugron Gábor: Igaz, hogy tegnap valamivel erősebb kifejezésekre ragadtatta magát akkor, mikor a horvát képviselőket birkákhoz hasonlította. Ő belátja hibáját s ezennel bocsánatot kér a birkáktól. (Derűtlenség.)

Az elnök: Ugront ismét rendreutasítja. Következik a vasutas javaslatok.

Szterényi József beszéde.

Szterényi József kereskedelmi államtitkár: A tárgyalás folyamán öt oly sokszor aposztrofálták, hogy bizonyára érthetőnek fogják találni, ha a tárgyalásban ő is — részt vesz. De föl kell szólnia azért is, mert több oly kérdést kell megvitatnia, amelyet itt félreértettek. De mivel némiképpen két, a tárgytól némileg távol eső kérdésre is ki akar terjeszkedni, kéri erre a Ház engedelmét. A vita során azt mondotta Surmin György, hogy ő oly módon bánt el a horvát képviselőkkel, amint képviselőkkel bánni nem lehet. Először azt hitte, hogy Surmin eme vádja a Házban elkövetett valamely ténykedésre vonatkozik. Később azonban megtudta, hogy Surmin egy, a Házon kívül történt esetről beszélt. A dolog abból áll, hogy neki egy ízben rengeteg sok és sürgős irásunkája volt a hivatalában, kiadta tehát titkárnak azt a rendeletet, hogy amíg dolgozik, senkit be ne bocsásson. Mikor munkáját bevégezte, jelentette a titkárnak, hogy két horvát ur akart beszélni vele. A nevéket sem tudja s csak a lapokból értesült arról, hogy a két ismeretlen horvát képviselő volt, akik vele a vasutkérdésben akartak tárgyalni.

Közjogi tévedések.

A második kérdés pedig az a tömördek közjogi fejtegetés, amelyet horvát képviselők részéről lehet tapasztalni, amely mind téves s amelyet helyre kell igazítani, hogy a jövőben ily helytelen magyarázatokra ne támaszkodhassanak. Azt mondják a horvátok, hogy Horvátországnak épp oly autonóm kormánya van, mint Magyarországnak. Ez azonban végtelenül súlyos alkotmányjogi tévedés. Elfeledek a horvát képviselők, hogy a horvát kormány ama tagjait, akik királyi kinevezésben részesülnek, a magyar kormány terjeszti föl a királyhoz kinevezésre. Egy másik képviselő azt mondja, hogy Ausztria és Magyarország épp oly kapcsolatban van egymással, mint Magyarország és Horvátország.

Ennek a kérdésnek a czáfolásába nem bocsátkozik, mert ez a kérdés teljesen tiszta, csupán tiltakozik tehát, még pedig a leghatározottabban, az ilyen helytelen és államellenes tanításokkal szemben. Még Polit Mihály képviselővel szemben kell szót emelnie, aki mindig csak ugynevezett magyar államérdekről, ugynevezett állameszméről beszél, vagyis kétségbe vonja a magyar állam-eszmét.

Ivánka Milán: Az eszme változik!

Szterényi József államtitkár: Nem hagyhatja megjegyzés nélkül Ivánka megjegyzését. Lehet, hogy változnak az eszmék, de a magyar állam egységének az eszméje megváltozni nem fog soha. (Helyeslés.) Ezek után három kérdést kell fejtegetnie és kéri a Házat, ne veszítse el türelmét, ha némiképpen terjedelmes lenne a beszéde. A horvát kérdés sokkal nagyobb hullámokat vet föl, mint előre gondolták. De bizik benne, hogy ha elmondja beszédét, a horvátok visszatérnek arról az utról, amelyen elindultak s amely nem oda vezet, ahová ők gondolják. Azt hiszi, hogy a horvát kérdés egyszerű félreértés, vagy félremagyarázás, de semmiesetre sem tényekben gyökeres változás. A félreértés az, hogy a horvátok a magyar kormány eljárásában Horvátország elmagyarosításának célját látják. Meg kell azonban figyelni Horvát-Szlavonország 1868. óta való fejlődését s ki fog látni, hogy ott negyven év óta nyoma sincs a magyarosítás irányának. Az államvasutakkal kapcsolatos kérdés egyáltalában nem politikai, hanem tisztán forgalmi ügy, amelylyel kapcsolatban a javaslat egyáltalában nem bolygatta meg a nyelvkérdést. A sokat vitatott ötödik szakasz egyszerűen adminisztratív intézkedést tartalmaz. Megállapítja, mit kell tudnia a közönség érdekében minden vasutasnak. Másik panaszuk a horvát képviselőknek, hogy a magyar országgyűlés egyoldaluan módosítja és megváltoztatja a magyar-horvát kiegyezés elveit.

Kossuth Ferencz a javaslat előterjesztésekor mondott beszédében minden kétséget eloszlatóan bebizonyította, hogy ennek a javaslatnak semmi köze az 1868. évi XXX. t.-cikkhez. Nem érti tehát, hogy alapíthatják teljesen erre a törvény-cikkre a panaszait a horvátok, holott nyilvánvaló, hogy a javaslatokat a legcsekélyebb vonatkozás sem fűzi az 1868. évi XXX. t.-cikkhez. A javaslatnak egyedül az a célja a nyelvkérdéssel, hogy módot nyújtson a horvátoknak a magyar nyelv megtanulására s így az államvasutaknál való szolgálatba lépésre. A magyar birodalom vasutainak hossza együttevén, több mint tizenhatszáz

kilométer, amiből Magyarországra esik több mint tizenhatezer, Horvátországra pedig közel kétezer kilométer. Összehasonlítva ezt, valamint a befektetett tőkét, kiténik, hogy a horvát vasutakra elköltött negyvedfélszázmillió az összes vasutakon költött egész összegnek tizenegy százaléká, míg a horvátok hozzájárulása csupán nyolcz százalék.

A nagy elvi kérdés.

Végezve a panaszokkal, most a t. Ház engedelmével rátérek a nagy elvi kérdésre, amely körül a vita folyik, a nagy elvi kérdésre, amelyből horvát képviselőtársaink kiindulnak és amelyet voltam bátor téves alapnak jelezni.

A horvátországi képviselő urak hivatkoznak az 1868. XXX. t.-cz. 9. és 57. §-aira és ezekből konstruálják maguknak a követelést, hogy az államvasut nyelvének Horvát-Szlavonországok területén kizárólag horvátoknak kell lennie. Eltekintve attól, amit voltam bátor előbb hangsúlyozni, hogy az 1868. XXX. t.-cz. e javaslattal egyáltalán nem érintik, leszek bátor elemekre boncolni magukat a szakaszokat is a vasutára való vonatkozásban. Az 1868. XXX. t.-cz. 9. §-a azt mondja, hogy közös ügyei a magyar korona összes országainak, a következők s itt felsorolhatnák az egyes ügyek, amelyek közt van a vasutak ügye. Ebből azonban igen nagy tévedés azt magyarázni ki, hogy ez a vasutak üzeme és a vasutakra, mint vállalatokra vonatkozik. (Igaz! Ugy van!)

Abban az egész összefüggésben, amelyben a vasutak a 9. §-ban a többi üggyel kapcsolatban megnevezetnek, egészen világosan kidomborodik, hogy itt a vasut, mint adminisztratív ügy, mint igazgatási tény, mint központi kormánytevékenység értendő, amelyhez tartozik a vasutak engedélyezése, a vasutak felügyelete biztonsági szempontból (Ugy van!) és a vasutak rendőri szolgálata.

De ha eziránt a t. képviselő urak keresték volna a bizonyítékokat — bár nem csodálom — hogy nem keresték, mert önmagukat argumentálták volna le vele, — elég lett volna a vasutüzleti rendtartást elővenni, amely törvényerővel bír, amely egyenlő Ausztriában és Magyarországon és amely az ezen év végéig fennálló törvény szerint csak közös egyetértéssel változtható meg. Ez a rendtartás, amelyben tehát nemcsak Magyarországról van szó, hanem Ausztriáról is, egészen világosan rendelkezik arról, hogy a vasut üzlet és így beszél az állami vaspályákról, amelyeknek személyzetét üzleti személyzetnek minősíti, sőt rendelkezik arra az esetre is, amit a kereskedelmi miniszter ur említett beszédében már érintett, hogy mi történik akkor, ha az állam a maga vasutját esetleg bérbe adja? Világos tehát, hogy itt egy egyszerű üzlettel állunk szemben, oly üzlettel, mint bármely más kereskedelmi vállalat és eltérés ebben a tekintetben egyáltalán nem is lehetséges.

Ha tovább boncolom az 56. §-t, mely azt mondja, hogy Horvát-Szlavonországok egész területén mind a törvényhozás, mind a közigazgatás, mind a törvénykezés nyelve a horvát, akkor kérdem, melyik kategóriába tartozik a vasut, amely sem nem törvényhozás, sem nem közigazgatás, sem nem törvénykezés? A vasut ezen kategóriák egyikébe sem sorozható. De hogy nem is sorozzuk, bizonyítja az a körülmény, hogy ez a törvényjavaslat éppugy, mint az üzleti rendtartás nemcsak államvasutakról rendelkezik, hanem intézkedik minden rendű és rangú gépjármű közforgalmu vasutáról. Már pedig annyira csak horvát-szlavonországi testvéreink nem fognak menni argumentációkban, hogy azt állíthatnák, hogy a déli, a kassa-oderbergi, vagy valamely horvát viczinális vasut törvénykezés, közigazgatás vagy pedig törvényhozás.

Annóra tiszta az eset az 56. §. szempontjából, hogy ezt bővebben magyaráznom felesleges is. Ezért a horvát képviselő uratok még csak egy momentumra emlékeztetem és ez az, hogy a vasutüzleti rendtartás szerint az állam, ha vasutat épít, épp olyan engedélyre szorul, mint bármely magán-személy, hatóság vagy társaság. Ha tehát az állam vasutja hivatalos lenne és nem üzlet, nem vállalat, akkor nem volna szükség az állam központi hatóságának arra, hogy az általa — a központi kormányzatot értem — építtetni kívánt vasutnak hatósági engedélyezését kérje, épp úgy, mintha bármelyikünk építene vasutat.

Az államvasut — erre számos bírói döntvényünk is van — nem egyéb egy egyszerű fuvarozási vállalatnál, amiért is éppen olyan elbírálás alá esik, mint bármely más fuvarozási, mint bármely más szállítmányozó cég. Ezért az egészen a kereskedelmi törvény rendelkezései szerint bírálandó el, amint hogy, amire különben a miniszter ur is utalt, czéggjegyzve is van. Ha pedig ezzel szemben horvátországi képviselőtársaim részéről az az ellenvetés tétetik, hogy akkor miért nincs Horvátországban is czéggjegyzve a fiók-telep, bátor vagyok arra utalni, hogy azért, mert fióktelep egyáltalában nincs, az pedig, ami nincs, egyáltalában nem czéggjegyzhető.

Reátérek most az 57. §-ra, amely azt mondja, hogy Horvát-Szlavonországok határai között a kö-

zös kormány közegeinek hivatalos nyelvűl is a horvát nyelv állapított meg. Az a punctum saliens. Hát t. Ház, kormányzati közeg lehet a vasutas, amikor egyenlően vonatkozik reá ugy a rendtartás, mint a törvény, akár állami, akár magánvasuti alkalmazott? Lehet kormányzati közeg a zágrábi villamos vasutnak kalauza? Épp oly kevésbé, mint az államvasuti igazgató. Hangsúlyozni kívánom, hogy akár a zágrábi villamos kalauzról volna szó, akár az államvasuti igazgatóról elbánás tekintetében, ebben a vonatkozásban teljesen egyenlő szabályok alá esnek. Alapja ennek a vasutüzleti rendtartás, amely megszabja köteleit és jogait, fegyelmi eljárását is és — amint leszek bátor reátérni — igen kardinális különbség van abban, hogy az államvasuti alkalmazottakra épp úgy kiterjed a vasuti és hajózási főfelügyelőség hatásköre, mint akár bármely magánvasut alkalmazottaira is.

Feltehető-e, ha az államvasuti alkalmazott kormányzati közeg, hogy akkor az állam alárendelje a maga kormányzati közegét egy alárendelt kormányhatósági intézménynek teljes fegyelmi jog adásával? Mert nem szabad megfelekednünk arról sem, hogy a vasuti és hajózási főfelügyelőség fegyelmi és rendbüntetési joggal bír az összes vasutak alkalmazottaira, tekintet nélkül még arra is, hogy állami vagy magánvasuti alkalmazottakról van szó.

Ismételten találkozunk a horvátországi képviselő urak okfejtésében azzal az állítással, hogy az államvasuti személyzet egyenlő az állami tisztviselőkkel, ugyanaz elbírálás alá esik, tehát államhivatalnoki karaktere van.

A nyugdíj-kérdés.

Két kinevezési okmányt mutat be, a melyek igazolják, hogy a vasutas nem állami tisztviselő. Folytatom a nyugdíj-kérdéssel. Az államvasuti alkalmazottnak semmiféle állami nyugdíja nincs, amint hogy nem is lehet, mert hisz magánvállalat alkalmazottja. Mint állami tisztviselő kinevezésével egyidejűleg szerzett jogot, végelátásra a tizedik évtől kezdve bizonyos százalék arányában, amint ezt neki az illető nyugdíjtörvény biztosítja. Az államvasuti alkalmazottnak ellenben egy külön alapszabályokkal bíró nyugdíjintézetük van, amely éppoly miniszteri jóváhagyást igényel, mint bármely magánegyesület alapszabálya, sőt ugyanaz a feloszlatási klauzula foglaltatik a nyugdíjintézeti alapszabályokban, mint bármely magánvállalat alapszabályaiban, hogy t. i. amennyiben az egyesület vagy intézet az alapszabályokban körülírt feladatát túllépi, ellene vizsgálat indítható, működése felfüggeszthető és annak a vizsgálatnak az eredményéhez képest fel is oszlatható. Vagyis mit jelent ez? Azt, hogyha esetleg ezen nyugdíjintézet a maga hatáskörét túllépi, feloszlatatik és akkor az államvasuti alkalmazottnak, ha a törvényhozás esetleg más uton nem kíván róluk gondoskodni, még csak nyugdíjra sincs igényük.

Következik még egy argumentum, amelyet tisztelt horvát képviselőtársaim nem vettek figyelembe annál az állításuknál, hogy az államvasuti alkalmazottak kormány-közegek. Az államvasuti alkalmazott nem tesz tiszti esküt, holott az állami tisztviselő alkalmazásának alapfeltétele a tiszti eskü. Az államvasuti alkalmazott épp úgy, mint bármely más magánalkalmazott, kizárólag a vasuti üzleti rendtartásban előírt esküt teszi le, egyenlően — ismétlem — az államvasuti épp úgy, mint a magánvasuti alkalmazott s míg az állami tisztviselőnél az eskü letételének napja egyuttal a nyugdíjigény megállapításának kezdő időpontja is, addig az államvasuti alkalmazottnál az eskü letételének ideje semmiféle befolyással az alkalmazás természetére, a nyugdíj idejére, a szolgálati idő megállapítására nem bír. Sőt előfordult az 1904. évi szomorú sztrájk alkalmával konstatáltatott, hogy százak és százak voltak az államvasut szolgálatában hivatalnokok, akik még esküt is tettek. Ebből tehát az következik, hogy ebben a vonatkozásban sem lehet azonosítani az államvasuti alkalmazottat az állami tisztviselővel. De nem lehet a fegyelmi jog tekintetében sem.

A fegyelmi jogot az állami tisztviselőkre nézve végső fokban a miniszter gyakorolja: az államvasuti alkalmazott fegyelmi ügyére a miniszternek semmi néven nevezendő befolyása nincs, mindössze a tulajdonos fogalmából eredő kegyelmezési joga van meg, mert a vasuti üzleti rendtartás szerint csakis panasznak van helye a kereskedelemügyi miniszterhez fegyelmi ügyekben, t. i. elbocsátás esetén, de felelősségnek, t. i. megváltoztatható ítélet ellen való felelősségnek egyáltalában nincs helye.

Ebből is az következik, hogy itt egészen más kategóriájú alkalmazatokkal állunk szemben, mint amelyet az állami tisztviselők képviselnek. Törvényes gyakorlatunk, a bíróság ítéletei számtalan esetben szentesítették azt, hogy az államvasuti alkalmazott, mint minden vasuti alkalmazott kereskedelmi meghatalmazott jellegével bír. Ez a bírói gyakorlat és pedig nemcsak a szűkebb értelemben vett Magyarországon, hanem Horvát-Szlavonországokban is, az ottani törvényeszek

ugyanazt a bírói gyakorlatot követik. Méltóztatnak tehát látni, hogy itt a tisztviselő jellegnek, úgy, amint azt az urak állítják, kormányközeg karaktere egyáltalában nincs és nem is lehet. (Igaz! Ugy van!)

Ha ezek az én egyéni argumentációim voltak, méltóztatnék most már megengedni — és itt érkeztem el beszédem azon pontjához, ahol remélem, hogy horvát-szlavonországi képviselőtársaim is be fogják látni a maguk téves álláspontját, — hogy egy olyan argumentációt terjesztsek elő, amely sem az én egyéni argumentációim, sem nem ered magyar forrásból, hanem kizárólag egy horvát-szlavonországi hatóságnak döntése. (Halljuk! Halljuk!)

Állami hivatalnok-e a vasutas?

Az állítottam a vita során, hogy amikor szükség van a magyar kormányra, hogy az államvasutait alkalmazott állami hivatalnok jelleggel bíró, annak minősítik, amikor pedig szükség van arra, hogy más legyen, akkor másnak minősíti. És ebből vonta le egyik horvátországi képviselő ur azt a szabályt, hogy ezen az alapon kérték volna a választói jogosultságot az államvasutait alkalmazott Horvátországban. 1881-ben merült fel az a kérdés az államvasutait alkalmazottak részéről Horvát-Szlavonországban, követelték a választói névjegyzékbe való felvételüket. S akkor Zágráb város tanácsa 1881. augusztus 23-án Dezerics aláírásával következő végzést hozta, (olvassa): „A választási névjegyzék ellen beterjesztett felszólamlás folytán a felszólamlási bizottság a felszólamlásra való tekintettel a vasuti hivatalnokokat a választási névjegyzékből törölte és pedig a következő okokból: 1. az 1880. április 30-án kelt törvény határozmányai értelmében Horvát-Szlavonország egy községében sem szerezték meg a választási törvény 3. §-a szerint megkívánt állampolgári jogot.

2. A vasuti hivatalnokok állami jelleggel nem bírnak.“ (Mozgás) . . .

Lázár Pál: Ehhez mit mondanak? (Mozgás a jobbközépen. Felkiáltások balfelől: Ez Zágrábban volt! Folytonos zaj.)

Az elnök: (Csenget.) Csendet kérek.

Szterényi József államtitkár: Méltóztatnék türelemmel meghallgatni. Az a feladatom, hogy kapacitáljam lehetőleg a horvátországi képviselőket . . .

Lázár Pál: De az lehetetlen, fahányt borsó.

Szterényi József államtitkár: . . . és ezt csak teljes tárgyilagossággal lehet elérni. (Olvassa): „3. Mert a vasut a közös kormányra nem közege (Felkiáltások: Tessék.) Minek következtében a horvát-szlavonországi kormányra és ezen királyság országgyűlésének a vasutára és ennek hivatalnokaira semminemű ingerenciája nincs.“

Lázár Pál: Így is maradnak!

Pribicovics Svetozar: Ako su privatno poduzesse, to su nase zajednicno, vase i nase poduzecse. (Zaj.) Ja csu na to vecs odgovorit.

Az elnök (csenget.): Kérem a képviselő urat, hogy közbeszólásával ne zavarja a szónokot, mert különben kénytelen leszek a házszabályok teljes szigorát alkalmazni.

Szterényi József államtitkár: A hétszemélyes táblára való utalásra is rá fogok térni. (Olvassa): „A magyar kir. miniszterium, midőn a nagyméltóságú bán interpellációjában kérelmezte, hogy a vasutaknál a hivatalos nyelv horvát legyen, ezen ingerenciáját megtagadta.“

Már most közbeszólt a t. képviselő ur, hogy ez helytelen állításom, mert a hétszemélyes tábla egy autonóm hatóságnak, Zágráb főváros tanácsának ezt a végzését megváltoztatta. Ismerem azt, t. képviselő ur, nem fogom elitkolni a t. Ház előtt ezt tem.

A hétszemélyes tábla megváltoztatta ugyan ezt az ítéletet, de azért a városi hatóság fenntartotta eredeti döntését, hivatkozva egy rendeletre, amelyet 1875. december 31-iki 28.710. szám alatt a kereskedelmi, a közmunka- és közlekedési minisztériumok, a bánus és a pénzügyminiszter közösen bocsátottak ki. E rendelet első szakaszában mindenekelőtt meghatároztatik, hogy mi értendő az országos kereskedelmi vállalatok alatt és azután felsoroltatnak e vállalatok. Ilyen vállalatokhoz tartoznak kétségtelenül az állami vasutak, amelyek a rendeletben első helyen a) betű alatt felsoroltatnak.

Ebből kitűnik, hogy a bán egy rendeleiben világosan kereskedelmi vállalatnak minősíti az államvasutakat. Ebből világosan kivehető, hogy a m. kir. államvasutak a magyar állam egy kereskedelmi vállalatának tekintendő, melynek hivatalnokai nem kir. hivatalnokok, hanem kereskedelmi megbízottak, akik a fennálló törvények szerint, ha hivatalnokoknak nevezik is magukat, csak magánjogi vállalat hivatalnokainak, szóval magánhivatalnokoknak tekintendők.

Ennélfogva — azt hiszem — elérkeztünk ahhoz a pillanathoz, amikor a horvát-szlavonországi képviselő urak erre az indoklásra támaszkodva, amely nem a saját indoklásuk, hanem

egy autonóm horvát hatóság indoklása, arra az utra léphetnek, amelyet ajánlottunk: a törvényjavaslat rendelkezéseinek elfogadására, amelyek kizárólag vállalatról rendelkeznek és nem kormányközegekről, sem állami hivatalnokokról. (Élénk helyeslés baloldalon és jobbfelől.) Ha, t. Ház, ezt — amit nem hinnék — mégsem tennék meg, daczára annak, hogy — bocsánatot kérek a kifejezésért — ez az a hid, amelyre a visszavonulás czéljából ráléphetnek, mert itt van az az argumentum, amelyet saját autonóm hatóságuk adott kezükbe, amelyet tehát — minthogy az egész harc csak azért folyik, hogy lefelé fedezhessék magukat, (Ugy van! Ugy van! balfelől.) — a maguk közönsége elé állhatnak, hogy ime, a mi autonóm hatóságunk mondotta ki ezt; mi ezt a végzést respektáljuk s ez ellen mi a közös magyar országgyűlésen nem tehetünk semmit. (Élénk helyeslés a bal- és szélsőbaloldalon.)

A horvátok előnyei.

A javaslat a horvátokra nézve sok előnyös intézkedést tartalmaz. Ilyen az, hogy a vasutasok ama része, amely a közönséggel vagy hatóságokkal érintkezik, a horvát nyelvet elsajátítsa. (Igaz! Ugy van!) Soha az ellen nem tiltakoztak, ami törvényileg van megállapítva, hogy t. i. a társországi vicinális vasutaknak a szolgálati és hivatalos nyelve a magyar. (Nagy zaj.)

Polit Mihály közbeszól.

Felkiáltások: Már megint beszél? Vízet neki!

Szterényi József: Érinti az ügyvédi kérdést, mely csak a horvátok érzékenysége folytán került szövegre. A horvátok aggálya tárgyaltan, mert a kereskedelemügyi miniszter sem zárkózik el előle. Csak hogy az ügyvédek csak felével szemben kötelezi a titoktartás. Az államvasutak ügykezelésénél azonban olyan fontos üzleti, sőt katonai és állami érdekek is közrejátszanak, melyek okvetlen megkívánják, hogy az ügyvédi rendtartást akként változtassák meg, hogy a titoktartás ebben a kérdésben is érvényesüljön. (Helyeslés.)

Ami az egyesülés kérdését illeti, a kereskedelemügyi miniszter megtilthatja, hogy a vasutasok valamely egyesület tagjai ne lehessenek.

Buzs Barna: Ha ezt állami érdekek követelik.

Szterényi József: A kormány minden intézkedését az állami érdek dominálja. (Élénk helyeslés.) Idézi a francia kereskedelemügyi miniszter intézkedését, mely szerint a szabad Franciaországban is eltöltik a hivatalnokokat a sztrájtól, mely szerintük is nemzeti veszedelmet jelent. Idézi a német példát, mely a legszigorúbb intézkedéseket tartalmazza a lelketlen izgatásokkal szemben. Ezek az intézkedések az államvasutak kebelében sem mint hivatalnokot, sem mint munkást nem tűr meg, ha az szociáldemokrata. Ezt megkívánja a vasutak fontos érdeke. A javaslatnak ez az intézkedése tehát inkább méltánylásra, mint elítélésre méltó. (Helyeslés.) A miniszternek tehát kötelessége, hogy a legerősebb kézzel tartsa fenn a társadalmi rendet. De ha az a kereskedelemügyi miniszter reakzionárius irányba téved, s megsértene az egyéni szabadságot, még mindig itt van a törvényhozás, mely hivatva van arra, hogy felelősségre vonja a hatáskörét túllépő minisztert.

A sztrájk kérdése.

Ugyanez az elv vezérelte a minisztert a sztrájk kérdésében is. Közbevetik azt, hogy a közuti vasutaknál csak abban az esetben fogadják el a sztrájkra vonatkozó passzust, ha az alkalmazottakat tisztességesen megfizetik. De figyelembe kell venni azt is, hogy a közuti vasutak forgalma is állami érdek s állami érdekből minden magánérdek hátrányba szorul. De maguk a vasutasok is elítélik a sztrájkot. A zólyomi Rákóczi-szobor leleplezése alkalmával kijelentették a mozdonyvezetők, hogy ez vezeklés akar lenni azért a nagy bűnért, melyet a sztrájk alkalmával a magyar nemzetet elkövettek.

Kitér az eskümintára is, melyre azt mondta Vázsonyi, hogy az a loyaltás non plus ultrája.

Olay Lajos: Ebben az egyben igaza van Vázsonyinak.

Szterényi József: Az eskümintát a bírói esküből vétették, melyben bennfoglaltatik az is, hogy hű maradok az uralkodó házához. Erre esküsznek az összes hivatalnokok, tehát nincs ok a félelemre. Ez a bátor fellépés, bátor elhatározás látszik ki a javaslat minden egyes intézkedéséből s azért elfogadásra ajánlja. (Élénk helyeslés és taps. Szónokot számosan üdvözlöik.)

Elnök az ülést tíz percre felfüggeszti.

A szünet után szólásra emelkedik

Kossuth Ferenc kereskedelmi miniszter, aki bejelenti, hogy Szterényi József államtitkár elfeledte kifejezésre juttatni a miniszter amaz elhatározását, hogy gróf Batthyány Tivadár határozati javaslatához hozzájárul.

Polit Mihály személyes kérdésben szólal fel. Azt most is vallja, hogy a magyar állam egysége néprajzi szempontból nincs meg.

Förster Ottó: No ezt rosszul polituroztad ki! (Nagy derültség.)

Két horvát.

Penics Bogdán (horvátul.): Amidőn szót emel, czélja csak az, hogy a magyar közvéleményt és a tisztelt Házat a horvátok jogos követeléseivel felgyógytse. Jelen törvényjavaslat sérti a kiegyezési törvényt. Nagy sajnálatára nem értette meg egészen Szterényi államtitkár ur beszédét, mindazonáltal megértette, hogy Szterényi ur a zágrábi tanács egy határozatára hivatkozott, amely kimondja, hogy a vasutasok nem állami alkalmazottak. Ezzel szemben szóló kiemeli a hétszemélyes táblának ezen határozat megsemmisítő döntvényét, amely kimondja, hogy az államvasutak alkalmazottai állami alkalmazottak. Magyar- és Horvátország állami közösségben vannak, nem pedig állami egységben.

Mielőtt bevégzi, kéri a magyarokat, hogy gondolják meg, miszerint ezzel a törvényjavaslattal teljesen elmeresítik a viszonyt Magyar- és Horvátországok között. Bead egy határozati javaslatot.

Ilics Gedeon (horvátul): Az igen tisztelt miniszterelnök ur pár nap előtti felszólalásában több kellemetlen dolgot mondott a horvátoknak. Azonban egy kifejezést használt, amelyet a horvátok szívesen hallottak. Említette az isteni igazságot. Szólt igen örül, hogy e kifejezést egy magas polcon álló férfiutól hallja, mivel magas állású emberek ritkán használják azt. A horvátok kívánsága nem más, minthogy ez az ügy az isteni igazság szerint intéztessék el. Az igazság pedig a horvátok részén van. (Helyeslés a horvátoknál.) A javaslat sérti a kiegyezési törv. 9., 56. és 57. §-ait. A magyar vasuti politika mostohán bánjt Horvátországgal. Horvátország nyugoti részén a volt határvidéken 10.000 négyzetkilométernyi vidéken, ahol 500.000 lélek lakik, nincs egy kilométer vasut sem. A javaslat egyébiránt nem gondoskodik az alkalmazottakról sem kellőleg. A javaslatot elveti és határozati javaslatot nyújt be.

Hammersberg László jegyző felolvassa Penics képviselő indítványát.

Az elnök: Miután Ilics képviselő indítványa teljesen azonos Penicsével, azt nem tartja szükségesnek felolvasatni. (Helyeslés.) Megállapítja a következő ülés idejét és napirendjét és az ülést három órakor berekeszti.

A kivándorlási ankét.

Budapest, június 20.

A kivándorlás tárgyában a Magyar Gyáriparosok Országos Szövetsége által rendezett szaktanácskozmány ma délelőtt folytatja tanácskozásait Chorin Ferenc főrendiházi tag elnöklésével.

Az első felszólaló Székács Antal, a budapesti Kereskedelmi és Iparkamara kiküldöttje volt. Nem tudja be tisztán a véletlennek, hogy épp a kivándorlási törvény életbelépése óta növekedett oly nagy mérvben a kivándorlás. Bizonyosra veszi, hogy ez a törvény tette tulajdonképpen népszerűvé a kivándorlás eszméjét. A törvény tehát reformáló. A kivándorlást nem tilthatjuk, de az ügynökök működését megszüntethetjük. A helyes munkaközvetítés sokat nyithatna a bajon. Ebből a czélból országos munkahivatal volna felállítandó, melynek háromszorosan összefüggő feladata volna: 1. A munkaközvetítés országos szervezése és eszközése, szükség esetén munkások betelepítése. 2. A munkafeltételek figyelemmel kísérése. 3. A kivándorlás állami ellenőrzése. Erre a hivatalra lehet bízni az utelvelek kézbesítését is.

Báró Lévy Lajos kivándorlási főfelügyelő hosszabb beszédben ismerteti a kivándorlási törvény megalkotásának előzményeit és fejtegeti a kivándorlás okait. Orvoslásul ajánlja, hogy a városi és községi birtokokat ossza fel az állam.

Sándor József hatásos beszédben az EMKE nevében javasolja, hogy az értekezlet az amerikai kivándorlás mellé mindenütt parallel vegye fel a romániai kivándorlást is.

Moldoványi István iparfelügyelő: A munkaközvetítés rendezését nem szabad az államtól várni; ez a municziális szociálpolitikának volna egyik nagy feladata. A községek vannak hivatva nálunk a munkaközvetítést szervezni. A szakértekezlet figyelmébe ajánlja, hogy a kivándorlási okaira és körülményeire nézve maguk az érdekeltek hallgattassanak meg. (Helyeslés.) Az ország különböző részein lehetőleg a helyszínen ki kellene hallgatni a visszavándoroltakat.

Báró Herzog Péter sajnálatl látja az értekezleten uralkodó bizonyos pesszimizmust. A kivándorlási folyamat szót szerint nagyon soká fog tartani Amerikában az ipari s különösen a mezőgazdaság fejlődés óriási módon halad. Dolgozunk kell, mindent el kell követnünk, hogy a kivándorlást korlátozzuk. Ami a magasabb bérek fizetését illeti, mint orvosszert, ez részben igaz, de részben, különösen a textiliparban, úgy állunk, hogy ott a munkabérek viszonylag ép oly magasak, mint Németországban és sok helyen magasabbak, mint Ausztriában. A agyipar nem riad vissza semmiféle áldozattól,

hogyan tekintetben haladás létesüljön. A jóléti intézmények, a fogyasztási szövetkezetek stb., megvannak és mégis megvan a munkahiány. Szóba hozza azután a munkakönyvekkel történő nagy visszaéléseket.

Chorin Ferencz elnök megjegyzi, hogy munkásjóléti intézmények tekintetében Magyarország Amerikának felette áll; Amerikában egyáltalán nincsenek államilag szervezett intézmények. A nálunk legutóbb megalkotott betegség és baleset esetére való munkásbiztosítási törvény Európának legliberálisabb törvénye, amely a legtöbb jogot biztosítja a munkásoknak. Megjegyzi továbbá, hogy amikor a csábítás elleni büntetés szigorításáról van szó, nem szabad abból kiindulni, hogy ezzel a csábítást nem szüntetik meg, mert hiszen a családi és sikkasztási paragrafusok dacára is sok ilyen büncselekmény marad büntetlenül, de ennek az államot nem szabad visszatartania a törvényes intézkedésektől, mert a büntetés mégis elérsé esetében sújtó hatással van.

Dr. Sugar Ignác, a miskolci kereskedelmi és iparkamara titkára, mint a legrégebbi kivándorlási területnek, Borsod-, Gömör-, és Hevesmegyéknek ismerője, a kivándorlás okait főleg a vállalkozási szellem kellő időben való érvényesítésének hiányára vezeti vissza.

Rákosi Jenő: Ne higgye senki, hogy a kivándorlást mi találtuk fel, vagy hogy ez oly váratlan dolog, amely ránk szakadt és pusztulással fenyeget. A kivándorlás maga az ember természetében rejlik. Még mielőtt csak hírét hallottuk volna is az amerikai kivándorlásnak, tótjaink, akik nem tudtak földjükön megélni, nyaranta a Dunántulra és az Alföldre vándoroltak dolgozni. (Zaj. Ugy van! Felkiáltások: De ez az országban volt!) Következett a vasút, következett a gőzhajózás, s mind sürtebb nemzetközi érintkezés, amely a népmozgalmat mind könnyebbé tette és mikor a kivándorlás kezdődött Irlandban annak hullámverései idáig jöttek és ugyanaz a mozgalom, amely azelőtt csak egy országon belül mozgatta a népet, nemzetközivé vált. A kormányzatnak át kell mennie arra a térre, ahol nem egy osztály számára dolgozik, mint eddig, a bank és a kereskedelem, meg a nagyurak számára, akik a bankokba beültek, hanem dolgozik a nép számára. (Élénk helyeslés.) Ez a lényeg. És arra nézve, hogy mi a teendő, itt gazdag anyag gyűlt össze s ezért szerencsét kíván a Szövetségnek, hogy ezt az ankétet létrehozta.

Mattekovits Sándor szerint első teendő a közadózási viszonyok javítása. Az egyes adónemek igazságtalanságait sürgősen kell orvosolni s nem szabad várni addig, amíg az általános adóreform elkövetkezik. A söradót le kell szállítani és igazságosabbá tenni a gyengébb sörök terjedése érdekében. A községi adók kérdése is rendezhető volna az állami adóreform előtt. Különösen fontos a legszükségesebb élelmi és egyéb cikkek adójának mérséklése.

Dr. Vinczehid Erő torontálmegyei főjegyző fejtegetései után az ülés háromnegyed 2 órakor véget ért. Az értekezletet holnap délelőtt 10 órakor folytatják.

KÜLFÖLD.

Az osztrák képviselőház ülése.

Bécs, június 20.

Az osztrák képviselőház ma délben ülést tartott, amelyen a választások ellen beadott panaszok tudomásul vétele után kisorsolták azt a 8 bizottságot, amelyek között kiosztották a panaszokat tárgyalás végeit. Ezután a csehek, horvátok, rutének és a többi nemzetiségek közjogi tiltakozásait olvasták fel.

Zacsek dr. és társainak cseh nyelvű kijelentéseit élénk helyesléssel és tapssal fogadták. Ezután cseh és német nyelven a következő kijelentés került felolvasásra: Ezennel kijelentjük, hogy a lengyel képviselőknek 1879. évi szeptember 23-án a Reichsráthban felolvasott közjogi tiltakozását teljes terjedelmében elfogadják. Dr. Forst, dr. Pacak.

A horvát képviselőknek Dalmácia közjogi állására, a szerb képviselőknek Dalmáciára, valamint a ruthén képviselőknek a galicziai és bukovinai ruthének tényleges helyzetére vonatkozó kijelentéseit olvasták fel.

A dalmáciai horvát képviselőknek tiltakozása a következő:

A horvát képviselők kötelességüknek tartják, hogy, ámbár Dalmácia de facto a Reichsráthban képviselt királyságokhoz és országokhoz tartozik, kijelentsék, hogy az de jure a horvát királyság egy részét képezi. E jog az 1527-ben kötött czettinyei szerződésen és az 1712-iki pragmatika szankción alapul, ugyszintén a horvát és dalmát

királyságok törvényhozó tényezőinek ismételt nyilatkozatain és határozatain. E jogot az osztrák-magyar monarchia érvényes közjoga, ugyszintén ő császári és királyi apostoli fenségének mint magyar és horvát királynak kiadott koronázási hitlevelében is elismerésre talált. E jogot azonkívül a horvát országgyűlés számos, őfelségéhez intézett feliratában, ugyszintén a felségnek válaszirataiban kiemelték, valamint az 1860. évi október 10-iki császári diploma alapján 1861. február 26-án kibocsátott császári diploma harmadik cikkének utolsó pontjában is megerősített, amely pont a dalmát királyság közjogi állására vonatkozik. Az idézett pont így szól: Miután Dalmácia királyságunknak horvát és szlapon királyságainkhoz való közjogi állása tárgyában még nem döntöttünk véglegesen, a Dalmácia királyságunkra vonatkozó alkotmányos rendelkezések ez időszert még nem léphetnek teljesen érvénybe. E jog végül a magyar és horvát királyságok között 1868. évben kötött kiegyezésnek, amely az osztrák-magyar monarchia közjogának egyik integrál részének tekintetik, 65. és 66. szakaszaiban is formális szentesítést nyert. Nevezett szakaszok ugyanis így határoznak, hogy Dalmácia a horvát-szlavon-dalmát királyságok területéhez tartozik. Alulírottak ezennel kijelentik, hogy e ház alkotmányos munkáiban részt fognak venni anélkül, hogy ezáltal Dalmácia közjogi állásának prejudikálnának. A dalmáciai szerb képviselők kijelentése a következő: A dalmáciai szerb néptörzs alulírott képviselői kijelentik, hogy rendületlenül ragaszkodnak tiszta nemzeti álláspontjukhoz, hogy a Dalmáciának Horvátországgal való egyesítésére vonatkozó követeléshez csatlakoznak annál is inkább, minthogy a célzott egyesítésben néptörzsük nemzeti egyesítésére vezető utat látnak.

Funke korelnök bejelentette, hogy a német nemzeti egyesülés szóbeli tiltakozást közölt véle az ellen, hogy az elnökség felolvastatja a cseh pártok jelentéseit. Megjegyzi, hogy amidőn a kijelentésnek cseh nyelven való felolvasását megengedte, csak a szokásnak tett eleget, minthogy 1901-ben Mastalka képviselő és társainak kijelentését szintén cseh nyelven olvasták fel. Hangsúlyozta, hogy a maga részéről ezáltal semmiképpen sem prejudikált a jövőre nézve. Azután megállapították a legközelebbi (keddi) ülés napirendjét, amely a következő: 1. A bizottságok által felülvizsgált mandátumok igazolása, az elnök, a két alelnök, 12 jegyző és két rendező választása. Az ülés ezzel délután 1 órakor véget ért.

Az urakházának ülése.

Az urakháza mai ülésén, amely a csoportok tanácskozása következtében csak 3 óra 20 perccor kezdődött, megválasztotta az állandó (politikai, igazságügyi és pénzügyi) bizottságokat, az ötagu kvóta-deputációt, valamint az automobil-törvény tárgyalására kiküldendő külön bizottságot. Azután Fürstenberg herceg alelnök indítványára 21 tagu bizottságot választottak, amely azt az utasítást kapta, hogy az urakházának a trónbeszéd tárgyában elfoglalandó magatartása ügyében mielőbb tegyen indítványt. A kvóta-deputációba beválasztották Mattost, Rhombert, Schwegelt, Czychlarzt és Scenet. Legközelebbi ülés időpontját írásban fogják közölni.

Bécsből jelenti tudósítónk, hogy az urakháza ma délutáni ülését, amely 1 órára volt hirdetve, csak 1/4-kor lehetett megtartani, mert a három párt nem tudott megegyezni, vajjon a trónbeszédre felirattal, vagy lojalitási nyilatkozattal válaszoljon-e az urakháza. A három párt végül abban állapodott meg, hogy bizottságot választanak, amely javaslatot fog tenni e részben.

A pártok alakulása.

A Tagblatt értesülése szerint a cseh pártok és a két cseh miniszter, Fort és Pacak közt olyan éles ellentétek támadtak, hogy a két miniszter már ma benyújtotta lemondását báró Beck miniszterelnöknek. A konfliktus abból keletkezett, hogy a cseh pártok olyan közjogi nyilatkozat benyújtását határozták, amely messze túlmegy az eddigi közjogi tiltakozás keretein és amellett, hogy az alkotmány alaptörvényeit érinti, még a választóitörvény rendelkezéseit is kifogásolja. A két cseh miniszter kijelentette, hogy mint a kormány tagjai, nem irhatják alá ezt a nyilatkozatot és mivel a cseh népgyűlések is elfogadták a kérdéses tiltakozó közjogi nyilatkozatot, tudták a pártokkal, hogy nvomban

lemondanak. Ez meg is történt és Fort Pacakkal együtt átnyujtott a korelnöknek egy közjogi tiltakozó nyilatkozatot, amely az eddigiekhez alkalmazkodik.

Délután a cseh pártok a lemondás következtében ülést tartottak és a két cseh miniszter is megjelent azon. Éles vita volt a közjogi nyilatkozat felett, de határozatot nem hoztak. Mivel a cseh pártok kivétel nélkül azt kívánták, hogy Fort és Pacak megmaradjanak a kabinetben és továbbra is tagjai legyenek a cseh klubnak, valószínű, hogy el fognak simolni az ellentétek.

A pártelnökök ma konferenciát tartottak. De nem tudtak megegyezni a Reichsráth elnökségének betöltése tárgyában és e végből hétfőn este megint tanácskozni fognak. A keresztényszocialista-párt most már hivatalosan jelölte Weisskirchner város-házi igazgatót és noha a szocialisták a leghevesebben ellenzik ezt a jelöltséget, a kormány is támogatja Weisskirchnert.

Breiter és Stark független szocialisták a reichsráth legközelebbi ülésén sürgős indítványt fognak benyújtani, amelyet a szabadelvű képviselők pártkülönbség nélkül aláírtak. Az indítvány azt kívánja, hogy a parlament fejezze ki felháborodását azon, amiért az orosz kormány a parlamentarizmus és az alkotmány alapelveivel ellenkezőleg embertelenül megsértette a képviselői immunitást.

Bécsben a Rathausnegyedben, valamint a Neubauban ma tartott második pótválasztások alkalmával a keresztényszocialista párt jelöltjeit választották meg Wittek volt miniszter és Papst szakszervezeti előjáró személyében.

A helyzet Oroszországban. Igen sok orosz nagybirtokos és más jómódu ember Pétervárról és Moszkvából Kopenhágába érkezett. Ezek az emberek Londonban, Párisban és Németországban fognak letelepedni s ott várják meg a dolgok további fejlődését. Stolypin palotáját a дума feloszlátása óta sokkal erősebben őrzik. Attól tartanak, hogy a forradalmárok merényletet akarnak Stolypin ellen intézni, aki kirándulásait a városba és környékére teljesen beszüntette. A cárhoz Stolypin hetenkint kétszer hajón utazik Péterhofba, miközben yachtját két torpedónaszád kíséri. Stolypin pozíciója az udvarnál annyira megerősödött, hogy most Oroszország korlátlan hatalmu diktátorának tekintik. Különös gondot fordít a kormány a sajtó megrendszabályozására. Több moszkvai lapot kormányellenes nyilatkozatok miatt nagy pénzbüntetésekkal sújtottak. Több politikus, köztük Golovin és gróf Witte is kijelentették, hogy az új дума alig fog különbözni a régitől. Legközelebbi czári ukáz fog megjelenni, a melylyel több elhalaszthatatlan agrárreformot rendel el. Ezzel véli a kormány az izgatott kedélyeket megnyugtanni.

Pétervárt a szocialdemokraták tegnapi ülésén abban a kérdésben, milyen álláspontot foglaljon el a proletariátus a дума feloszlátásának tényével szemben, úgy döntöttek, hogy, tekintettel a proletariátus jelen szervezetére, a sztrájk hajótörést szenvedne és éppen ezért nem vállalhatják a felelősséget. A gyűlésen a radikális demokraták többségben voltak. A legutóbbi zendülések ügyében indítandó vizsgálatok végett Palicin vezérkari főnök Kievbe, Polivanov tábornok, a hadügyminiszter segédje, Szebasztopolba utazott.

A Novoje Vremja közli, hogy Holms-Traunfels hercegné, Holms-Traunfels Albert herceg 51 éves özvegye összeesküvés gyanújába keveredett. A német arisztokrácia több női tagjával együtt őt is azzal vádolják, hogy része van a finnországi orosz államellenes propagandában. A hercegné finnországi származása.

A krasnoje-selói táborban letartóztattak több agitátort, köztük két volt képviselőt is, akik proklamációkat terjesztettek.

Alexinski volt képviselő, a szocialisták egyik vezére nem tért vissza Pétervárra a londoni kongresszusról; irományai közt francia nyelvű nyomtatványokat találtak, amelyek a külföldi államokhoz szólnak és ezzel az aláírással vannak ellátva: „A munkás proletariátus ideiglenes kormánya.”

A hágai konferencia. Illetékes amerikai oldalról kijelentik, hogy az Egyesült Államok a jelen viszonyok között éppenséggel nem óhajtják a felszerelések korlátozásának kérdését fölvetni. A tegnapi kikötéssel az Egyesült Államok tisztán azt a jogot akarták maguknak biztosítani, hogy az eseiben, ha az időpontot később alkalmasnak vélik, esetleg ezt a kérdést is felvethessék. A hágai delegátusok körében a németeknek a legfőbb döntőbíróvágra vonatkozó indítványa igen jó hatást gyakorolt, amennyiben élénk bizonyosságot látnak ebben arra nézve, hogy Németország el van szánva gyakorlati javaslataival a konferencia művét előmozdítani és a munkákat valóban hasznosakká tenni. A német javaslatnak Angolország és Észak-Amerika részéről történt támogatása is általános tetszéssel találkozott. Az örmény és albán bizottságok táviratilag arra kérték Neli-dov elnököt, hogy az albánok és örmények szomorú helyzetét tárja a konferencia elé. E kérdésnek a konferencia programjára való tekintettel nem fognak eleget tenni.

Érdekes hírt kapunk még Hágából, ahol most békekonferenciára gyűltek össze. A holland kormány ugyanis vendégei mulattatására felkérte *Culp* Juliát, a nálunk is ünnepezt énekesnőt, hogy a békekonferencia tagjai előtt népdalokat énekeljen. A művésznő, aki tudvalegleg hollandi nő, előadta a megtisztelő meghívást és hat nyelven ad elő népdalokat: németül, angolul, francziául, olaszul, hollandi nyelven és — magyarul. A németalföldi kormány ugylátszik ily módon akar elégtételt adni a magyar nemzetnek, melyet tavaly éppen Hollandiában sértettek meg oly súlyosan.

A németalföldi szabadkőművesek nagypáholya határozatot fogadott el, amelyben kijelenti, hogy örömmel üdvözlö a második hágai konferencia megnyitását, amelyről tudja, hogy a világbéke fennkölt eszméjét szolgálja. A négy bizottság elnökei és a konferencia főtitkára értekezletükön elhatározták, hogy az első és második bizottság e hó 22-én, harmadik és negyedik e hó 24-én fog megalakulni.

Az írok obstrukciója az angol kormány ellen. Az angol alsóház ir pártja, amely a múlt héten elhatározta, hogy a liberális párttal még Gladstone idejében kötött szövetséget fölbontja, tegnap *újra elkezdte az obstrukciót*, amelyvel a nyolczvanas években minden parlamenti munkát megbénított. A párt azzal kezdte meg az obstrukciót, hogy huszonnégy interpellációt jelentett be, amelyek mindegyikére válaszolni kell a kormánynak. De azért az obstrukció most nem fog oly könnyen menni, mint Parnell idejében, mert az angol alsóház azóta megszorította a házszabályokat. Egyelőre azonban az alsóház 286 szavazattal 63 ellenében harmadik olvasásban elfogadta a területális hadseregére vonatkozó javaslatot. A kisebbség főleg a nazzionalistákból és a munkáspárt tagjaiból állt.

Az új hármasszövetség. A párisi „*Gil Blas*” jelentése szerint Clemenceau miniszterelnöknek a kamara keddi délelőtti ülésén tett kijelentése, hogy a kamara nem ismeri azokat a nehézségeket, amelyekkel a kormány ezidőszerint küzd, azzal a ténnyel magyarázható, hogy egy igen előkelő állású személyiség váratlanul Berlinbe utazott, hogy Cambon nagykövetet támogassa abban a munkájában, hogy a Franciaország által kötött egyezmények okozta nyugtalanságot eloszlassa. A római „*Giornale d'Italia*” tegnapi számában foglalkozik az új hármasszövetséggel. De nem lát benne Olaszországra nézve sérelmet, dacára annak, hogy Olaszország nincs benn a szövetségben. Az új szövetség szerinte a Földközi-tengeren biztosítani fogja a békét. Anglia „splendid isolation”-ja inkább vezetett volna háborúra. De Edvárd király okos politikája kárpótolta Franciaországot a ketős szövetség gyengüléseért, Angliának helyzetét is megkönnyítette és Spanyolország számára is szebb jövőt nyitott meg. A madridi Steraldo szerint egy és ugyanabban az időpontban fogják közzétenni Párisban, Londonban és Madridban a szerződés szövegét.

Japán és az Egyesült Államok. A washingtoni tengerészeti hivatal elrendelte a keleti partokon koncentrált hadi flotta fölosztatását. Ennek az intézkedésnek oka az, hogy az amerikai kormány attól fél, hogy a Csendes-óceán partjain koncentrált flotta a mostani körülmények között felizgathatná a japán közvéleményt s hogy az ottani el-lenségeket megzavardhatná.

Benes János meghalt.

A bohém-sereg szerkesztőségünkben hirtelen abbahagy munkát, vitatkozást. Fájdalmas tépelődés, gyászos hangulat szállja meg az agyvelőket és szíveket; a mindennap megújuló munkaizgalmat gyászhir állítja meg: *Benes János* kollegánk, egyike a legrégebbeknek s legérdemesebbeknek *meghalt*.

Lassan közelítette meg a halál. Hosszu betegség előzte meg elmulását. Tudtuk valamennyien, hogy menthetlenül oda van s az orvosi tudomány csodái sem menthetik meg. Mégis váratlanul érkezett halálának híre. Oly nehéz elképzelni, hogy az, akivel évtizedekig együtt voltunk, aki megosztotta velünk a mindennapi munka gondjait, fölemelő s az öntudatot megerősítő izgalmaikat, nincs többé. Ránézve minden, ami hevit, fölemel, lelkesít, lesújt, örök időkre megszűnt. Elhidegült homlokán a gond reddői elsimultak. Az idő elsuhan felette s annak soha meg nem pihenő hullámai az ő számára meglepéseket már nem hoznak. Itt hagyta íróasztalát, melyet annyira imádott; itt azt a munkakört, mely annyira vérvé vált, hogy még deliriumában is az újságírással bibelődött. Nem kérdezi már fürkészőn, izgatottan, hogy mi történt s mi a nap eseménye? Elmult, elköltözött; lelépett az élet szinteréről s mi, akik megmaradtunk, nem tehetünk egyebet, csak azt, hogy fájdalmas érzéssel elbucszunk holt kollegánktól s megőrizzük szeretettel emlékét.

Sajátságos ember volt, aki úgy testi szervezet, mint pedig munkabírás dolgában különbözött és kivált a többi ember közül. Nem az atléták közül való volt s aki ránézett, nem is sejtette, hogy szervezete mekkora terheket bír el. Nem az izomerő, hanem az akarat s a kötelességtudás edzette meg szervezetét. Sohasem választotta a munka könnyebb részét; nagy munkateherre volt szüksége, hogy jól érezze magát. Örülni sem tudott, vidám sem volt, ha kevés munkája akadt. Az ugyan ritkán fordult elő. Mert aki tudja, mit jelent valamely nagy napi orgánumnál a segédszerkesztői asztal, az tisztában van azzal is, hogy *Benes János*, különösen amióta a segédszerkesztői munka az ő vállára nehezedett, nem volt, nem lehetett sok munka nélkül soha. De éppen a munkamohóság volt egyéniségének karakterisztikuma. Vállalta ezt a legsúlyosabb journalistikai hatáskört, mert megfelelt egyéni hajlandóságának s örvendelt, ha íróasztalán halmozódott és egyre halmozódott a munkaanyag.

S tudatában volt a felelősségnek, mely terhelte. Ez okozta azt, hogy idegei állandóan feszültsében voltak. Az egyik izgalom el sem mult, már kezdődött a másik s tartott addig, míg a harmadik, a negyedik, a századik meg nem rohanta. Benne minden esemény, a kicsiny helyi történetektől kezdve a nagy világeseményekig, hangulatot ébresztett s izgalmat változt ki. S minden ambíciója, reménye, hite, öröme és lelkesülése a munkában gyülemlett össze. Személyes sikert nem várt. Jól érezte magát abban a szürke homályban, mely nevét takarta. Huszonhat esztendeig volt munkatársa s rövid megszakításokkal több, mint tíz esztendeig segédszerkesztője lapunknak, de nevét cikkek alá csak kivételesen és nagy ritkán írta le. Nem vágyódott dicsőségre, irodalmi babérokra. Teljesen és tökéletesen kielégítette az a tudat, hogy napról-napra elvégzi s szakadatlanul folytatja munkapenzumát. Jó újságot csinálni, mindent a maga rendje-módja szerint besorozni, elhelyezni, kiosztani, feldolgozni, az igazi zsurnalisztika törvényei szerint: ebben merült ki minden ambíciója és minden törekvése.

Bármekkora volt is benne a morális erő, akárhogy is megedzette munkaképességét az akarat és kötelességtudás, mégis hol az a testi szervezet, amely a soha meg nem szűnő kedélyhullámzás és munka alatt idő előtt össze nem roppanna? Ő nem elégedett meg azzal, hogy napról-napra lebonyolította a rá váró munkamenyiségeit. Gondja tovább terjedt. Mikor már min-

denki eltávozott a redakcióból, az események megszűntek, távirat nem érkezett már, telefon nem esilingelt, ő még mindig ott volt a szerkesztőségben vagy a nyomdában. Vacsorára nem ment; ott kötötte el íróasztalán vacsoráját; színházba, mulatóhelyekre nem járt, mert hátha azalatt történik valami, ami talán figyelmét elkerülhetné. Soha sem ment hajnal előtt haza. Már zsi-bongott az utcza, amikor az utcára lépett. Pihenő után volt mindenki, amikor ő pihenésre gondolt.

Mi, akik vele dolgoztunk, a lap vezetőivel együtt számtalanszor figyelmeztettük, sőt kérve kértük, ne zsákmányolja ugy ki önmagát. Hiszen fele annak a lelkiismeretnek, mely benne volt, elegendő lett volna arra, hogy jól elvégezze a dolgát. De éppen ez volt az, amiben alkuvást nem ösmert. Sem tanácsra, sem baráti figyelmeztetésre nem hallgatott. Ment a maga útján s abban a gyászos tévedésben volt, hogy ereje kifogyhatatlan s munkabírása mindig tart.

Csoda-e, ha a nagyon is tufeszített szervezet egyszerre megtagadta a szolgálatot? Mint a tulajdonságosan felhuzott óramű, az ő testszerkezete is hirtelen megállt. A toll kihullott a kezéből. Az a nap, amikor először letette a tollat, abban a hitben, hogy csak muló rosszullet akasztja meg munkájában, volt egyszersmind utolsó munkanapja is. Talán a tétlenségbe való hirtelen átmenet még jobban ártott neki, mint maga a szív- és vesebaj, amely megrohanta. Akárhogy áll a dolog, *Benes János*, szerkesztőségünk szeniorja nem tért többé vissza segédszerkesztői asztalához. Fájdalmas részvétellel kísértük betegségének minden fázisát. Amikor még eszméletlen volt, mindig a lapról, a lapszerkesztésről beszélt. Hitte, hogy föl fog épülni s hogy újra kezdheti munkásságát. Sejtelve sem volt róla, hogy a betegség, mely ágyba döntötte, gyógyíthatatlan és halálos. Még jövőjét rózsás színekben látta, amikor a betegség íjesztő haladási telt szervezetében. Az orvosok tisztában voltak vele, hogy számára nincs segítség. Kiméletesen közölték is családjával. Mi is tudtuk, hogy hiu minden remény. Csak ő maga bizott tovább és hitt fölépülésében. Az utóbbi napokban teljesen elvesztette eszméletét. Tegnap övéinek körében, mialatt felesége és két leánya fájdalmasan lesték leheletét, örök álomra hunyta le szeméit.

Amilyen kötelességtudó és akaraterős volt, oly mértékben volt fogékonysága a vidámságra és jókedvre. Senki sem kaczagott jóízűbben nálánál, ha kaczagásra oka volt. A komoly férfi egyesült benne a bohémtermészettel és gyermekded könnyűvérséggel. Komoly összeütközése soha senkivel sem volt. Mindenki szerette, mindenki arra törekedett, hogy kedvében járjon.

Kerülte a nagy nyilvánosságot, de azért a mult esztendőben a nagy ünneplést még sem tudta elkerülni. Szerkesztőségünk tavaly ünnepelte meg annak a napnak huszonötödik évfordulóját, amikor *Benes János* szerkesztőségünk kötelékébe lépett. Ugy félt az ünnepléstől, hogy a róla szóló jubiláris megemlékezést ugy kellett a szó igazi értelmében a háta mögött, tudtán és akaratán kívül a nyomdába csempészni. A kefelevonatot azonban már nem lehetett elrejtetni előtte. Valósággal harcolni kellett vele, hogy megengedje a róla szóló cikk megjelenését.

Sajnos, a jubiláris ünnepség után már nem sokáig örvendhetett. Már érezte a kór lappangását, de még küzdött ellene. Csakhamar ágyba dőlt, melyből többé föl sem kelt.

Kitűnő férj és szerető családapa volt. Kétszer nősült. Első házasságából két leány származott. Elsősülött leánya, *Iona*, az Országos Sziniakadémia egyik tehetséges növendéke. Második házassága gyermektelen maradt.

Szeretett kollegánkat holnap kísérik ki örök pihenő helyére a farkasréti temetőbe. Leteszük koszorunkat sírjára; emlékét pedig szívünkbe zárjuk s szeretettel megőrizzük. A miénk volt testes-től lelkestől; itt kezdte pályafutását s szakadatlanul itt volt körünkben huszonhat esztendőn át, amíg a könyörtelen halál el nem szőlította a kü-

rütkből. Lelkesedett, dolgozott és szenvedett is. Megérdemti, hogy a szeretet örködjék sirja fölött.

Az „Egyetértés“ szerkesztősége az alábbi gyászjelentést adta ki:

„Az „Egyetértés“ szerkesztősége fájdalmas megilletődéssel jelenti *Benes János* urnak, az „Egyetértés“ segédszerkesztőjének s egyik legrégebb munkatársának élete 54-ik évében, e hó 19-én történt gyászos elhunytát. Az elhunyt kollektív földi maradványai június 21-ikén, délután 5 órakor fognak az I. Mártonhegyi-ut 46. számú gyászszobából örök pihenőre tétetni. Budapest, 1907. június 20-án.“

A francia borkrizis.

— Terjed a zendülés. —

A francia bortermeleőknek egyre terjedő mozgalmát sokkal nehezebb leszerelni, mint azt az ember hinné. Az meglehet, hogy a zendüléseket a kormány majd elnyomja, de ezzel a kérdést még egyáltalán nem oldotta meg. Arra, hogy a bornak cukrozását a kormány megnehezítse, ami a délvideki termelőknek egyik főkivánsága, a kormány hajlandó s ez iránt már javaslatot is terjesztett a kamara elé, de miután ez a cukorfogyasztást nagyon csökkenteni majd, ez nagy sérelem az észak-franciaországi cukorgyárak szempontjából, akik most viszont a kormányjavaslat ellen indítottak heves agitációt. Caillaux pénzügyminiszter már hetek óta fáradozik azon, hogy a két párt közt kompromisszumot hozzon létre, de ez eddig még nem sikerült neki. Mialatt ezek az egyezkedések folynak, Délfranciaország a legkomolyabb zavargások színhelye. A párisi hírlapok jelentései szerint a tegnapi narbonnei tüntetés igen komoly jellegű volt. A csapatok és a tüntetők löttek egymásra, miközben tíz ember megsebesült, akik közül egy haldoklik. A tüntetők torlaszokat emeltek. A 139. ezred egyik kapitányának torkát vágta át egy üvegdarab, egy közkatona pedig elesett. A tüntető népfelgyújtott egy szalmával megrakott szekert, amely a csapatok számára szállította a szalmát. A tömeg üldözőbe vett egy altisztet, aki kénytelen volt a polgármesteri hivatalba menekülni. A Narbonne és Montpellier között lévő vasúti hid ellen a múlt éjjel merényletet követtek el. *Félórával azután, hogy a vonat, amely a letartóztatott szőlőművelőket vitte, rajta keresztülment, a hid a levegőbe röppül.* A vonatnak tulajdonképpen félórával később kellett volna a hidon keresztül mennie. Emberéletben nem esett kár. A katonaság összeütközött a néppel, amelynek több sebesültje van. Montpellierben nagyobb néptömeg óvációt rendezett a fogházban lévő Ferroul volt polgármesternek. A katonaság szétkergette a tüntetőket. Tegnapi este tíz óra tájban tüntetők vonultak végig a városon s föl akarták gyujtani az igazságügyi palota kapuját. Rendőrök siettek a helyszínére, de a tüntetők visszazoritották őket. Girard rendőrfőnököt a fején ütés érte, amely súlyos sebesülést okozott. A csendőrség és a lovasság rálőtt a tömegre. Számos letartóztatás történt. A városban nagy az izgatottság. A csapatokra valóságos közpört zúdítottak a tüntetők. A zavargás csak éjfél tájban ért véget. Általában az most a helyzet, hogy a mozgalom vezetőinek letartóztatása következtében a déli megyékben rendkívül fokozódott az izgatottság. Múlt éjjel Narbonneban a fölízgatott tömeg petróleummal föl akarta gyujtani a prefektúra épületét, de csendőrök és katonák megakadályozták. Egy csendőr megsérült. A mozgalom vezetője, Marcelin Albert, még nincs letartóztatva, de egy rendőrbiztost megbizták elfogásával.

Narbonneban a Boulevard Gambettán tegnap este a tömeg fűtőkkel és gunyszavakkal fogadta az arra *ezirkáló lovasjárdort*, mire az kivont karddal indult a tömeg felé, hogy szétszórja. A tüntetők *székeket dobáltak a lovakra*, melyek közül egy összerogyott és azonnal kimult. A katonák erre *tüzeltek*, mire a tüntetők revolverlövésekkel válaszoltak és hirtelenben torlaszokat emeltek. Egy tüntető halálosan, többen könnyebben megsebesültek. Gyalogság széthányta a torlaszokat. A város több más pontján is komoly összetűzések tör-

téntek, melyek alkalmával mintegy husz személy sebesült meg. A csendőrök az alprefektus épületét megszállott *tömegre tüzeltek*.

Éjjel jelentik, hogy Narbonneban a polgármesteri hivatal előtti téren ma délután a tüntetők megtámadták Guillaume rendőrbiztost, *revolverrel többször rálöttek* és végül a *vizbe dobták*. Guillaumet nagynehezen sikerült az őrszobába vinni, mire a tüntetők a rendőrségi épületet vették *ostrom alá*. Amidőn katonák jelentek meg, hogy a támadókat elűzzék, azok újból lövöldözni kezdtek, mire a csapatok viszonozták a tüzelést. Számos személy megsebesült, hír szerint többen *meghaltak*. Azt, vajjon Guillaume életben maradt-e, nem tudni.

A minisztertanács.

A minisztertanács mai ülésén Clemenceau miniszterelnök felolvasta a narbonnei és montpellieriekre vonatkozó jelentéseket és kijelentette, hogy azonnal vizsgálatot rendelt el. Az argeliesi bizottság három tagját ma délelőtt Montpellierben letartóztatták. Csak Marcelin Albert van még szabadlábon. Clemenceau miniszterelnök a kamara délutáni ülésén hozzá fog járulni ahhoz, hogy az ország déli részében történt események tárgyában benyújtott interpellációk tárgyalása megkezdődjék. Thomson tengerészeti miniszter a Gimnote tenger alatt járó hajó katasztrófájáról tét jelentést. — A vétkes kiderítése czéljából haladéktalanul vizsgálatot indítottak. — Tekintettel az ország déli részében történteke, Fallières elnök a sziámi királyllyal egyetértve a tervbe vett ünnepeket *elhalasztotta*. Clemenceau miniszterelnök a minisztertanács után egy újságíró előtt kijelentette, hogy *alaptalan az a hír*, mely szerint Narbonneban egy tüntető és leánykáját megölték. Csakis az argeliesi bizottság tagjait és Ferroul polgármestert fogják fogságban tartani, míg a többi kihágást elkövetett polgármester ellen nem rendelik el az előzetes letartóztatást.

Interpelláció a kamarában.

A kamara mai ülésén *Aldy* képviselő az ország déli részeiben történtek tárgyában interpellálja a kormányt és felvilágosítást kér a miniszterelnöktől. *Clemenceau* miniszterelnök kijelenti, hogy az összes elfogatási parancsokat a Marcelin ellen kiadott kivételével végrehajtották, anélkül, hogy a nyugalom megzavartatott volna. Tegnapi este azonban megtámadták a narbonnei prefekturát és a montpellieriesi igazságügyi palotát. Megvédelem — ugymond, — a nyilvános épületeket és védeni fogom mindaddig, amíg el nem üznek. A miniszterelnök ezután a csapatoknak adott parancsokról szól és kiemelte, hogy a katonáknak meghagyták, hogy csak az utolsó perczen töltsenek és nagy veszély idején löjjenek. Feladatomban világosan állott előttem, bár szívem vérzett, de a haza egysége forgott kockán. Ha a délvidek agitátorai látták, mit tettek, sajnálják tüzelveiket. (Mozgás.) Azt hiszik, hogy jeien körülmények között bárki is óhajta, hogy a hatalom nála maradjon. (Mozgás.) A narbonnei alprefektúra védelmére kiküldött csapatokat nem tudom miért, revolverlövésekkel fogadták.

Mulas képviselő: A lövéseket nem viszonozták. Azok hősök! (Hosszantartó helyeslés és taps.)

Clemenceau: A tüzelés egyre tartott. Azt mondják, katonák estek el, mire kétszer azt a felszólítást intézték a tömeghez, hogy oszljék. Ezután bekövetkezett az, aminek jönnie kellett. Egy ember elesett és tizenötén megsebesültek, egy sem súlyosan. A csapatok veszteségei nagyobbak. Többet nem tudok. Alapok többsége valótlán jelentéseket közöl. Narbonneban a hivatalnokok nem érintkezettek egymással és így nem is kaphatták meg az utasításokat. Montpellierben hasonló esetek történtek. A Montpellierben letartóztatott legnagyobb része fiatal ember, kik a köztársaságellenes pártokhoz tartoztak. A tömeg vezetői között rabviselt emberek voltak. (Helyeslés a bal, zaj a baloldalon.) Clemenceau beszédét azzal fejezi be, hogy holnap mindent el fog mondani, amit megtud. Ma kész bizonyítani. hogy a kormány Franciaország és a köztársaság érdekében cselekszik. Ezek nem kigazdák, hanem apache-ok, akiket mind a két városban

éjszaka a középületek ellen küldtek. Itéljenek fölöttünk a köztársaságiak, mint ilyenek.

Az interpelláció tárgyalásának folytatását ezután kézfelemeléssel holnapra halasztották. Az elhalasztás mellett a baloldal és centrum óriási többsége szavazott.

Clemenceau miniszterelnök egy újságíró előtt kijelentette, hogy délután egy óra óta az audei és narbonnei prefektusokkal nem kaphatott sem távirati, sem telefonösszeköttetést. A rendőrbiztos elleni merényletről és az azt követő összeütközésről magánaton értesült. Nem érti, miért nem kaphat a hatóságokkal telefon- vagy táviratösszeköttetést. Montpellieresi jelentések szerint az izgatottság meglehetősen nagy és attól tartanak, hogy esetleg rendezavarások lesznek.

Az utolsó nap.

— Benyomások a дума foleszlatásakor. —

Pétervár, június 19.

Az utolsó nap — bár jött volna váratlanul! De készültek rá, de érezték, de tudták, jól tudták, hogy ez lesz az utolsó nap — a legutolsó!

Mint ha árnyékok volnának, oly némán, sötéten járnak a képviselők a folyosókon. Hirtelen, aggódva, összetörve mennek át az ellenzéki csoportokhoz tartozó képviselők. Kedvetlenül ténfergetek az újságírók kihagyott czeruzáikkal, a papirszelvények zsebükben maradtak: a vég már elérkezett, már feleslegesek...

A nyitott ablakon keresztül lehet látni, hogyan zuhog az eső a tauriai kertbe. Nem a meleg, a nyári eső, hanem az igazi pétervári — egészen olyan, mint a bürokrácia. Hidegen, makacsul, lassan, borzadálykeltően hull csepp csepp után alá. Mérgesen dörmögi:

Vége, vége!

Sötétszürke az ég kívül, az ölmos, pánzcélos pétervári ég, mely egyforma marad minden korokban, minden eseménynél.

És még sötétebb a folyosó, hová a fény csak az alálógó függönyökön keresztül szűrődik be, de a legsötétebbek az árnyékok, melyek ott ténferegnek.

Ha betéved oly újságíró, aki csak ritkán szokott ellátogatni a дума üléseire, a kartársak üdvözlök és lassu, halkán kérdik:

— Minek?

— A haldokláshoz? ... a véghez? ... a tetemörzéshez? ...

És ilyenek sokan vannak. Aki csak tehette, besietett a tauriai palotába, hogy utóljára üdvözljön ott mindenkit és mindent — és elbucsuzzék.

Valahol egy sarokban egy pár ukrániai parasztképviselő van — mindkettő tele gonddal. Az idősebbik a fejét lehorgaszta a padlót nézi, az ifjabbik mélabus, álmodó szemével valahová a távolba tekint. Velük szemben megelégedett, jólakott képpel ül egy jobbparti paraszt — nyugodtan és biztosan néz maga körül. Mindaz, ami körülte történik, csak még inkább megelégedetté teszi. „A szociáldemokraták bűnösök, a kormánynak igaza van a дума iránt támasztott követelésében — rendnek elvégre muszáj lenni.“

A fiatalabb ukrániai vitázik: „Miféle bünt követett el Cereteli vagy Atekszinki? Miért kellett volna a dumának őket kiadni? Vannak nagyobb bűnösök, — mondja mintegy magának — akik szent képeket vesznek és mennek embereket gyilkolni. . . Szent képekkel mennek embereket gyilkolni. . . ez, gondolom, a legnagyobb bűn és hallgatnak erről. . . Miért hallgatnak?“

És mélabus, álmodó szemével ismét a távolba tekint, a távolba . . .

A jobb párti paraszt hidegen, minden szót megnyomva szól, akárcsak valami „nacsalnik“ (magas hivatalnok):

— A jobb párt törvényesen viselkedik, a balpártiak azonban félre akarják vezetni a népet igéreteikkel . . .

— Látni, ki vezeti félre a népet, kezd szólni fejét felemelve az idősebb ukrániai; arczkifejezése kemény, szinte riasztó. Látjuk, hogy *Bobrinszkitok* mindjobban hátra felé hajlik, mert egyre kövéredik

és hájasodik a hasa, a mi embereink pedig mind jobban előre hajolnak, mert egyre jobban megterhelik hátukat bajjal és inséggel."

Megszólal a csengő. Egy darabig folyton szól, jelölül annak, hogy az ülés terem még mindig nem telt meg. A folyosókon sincsenek a képviselők, valamennyien a frakciók tanácskozásain vannak elfoglalva.

Végre megnyílik az ülés — és szünettel kezdődik.

A szocialista töredékek képviselői ismét elmennek a maguk tanácskozásához. Az a véleményük, hogy ez az ülés az utolsó és azért az a szándékuk, hogy elmondják végrendeletüket — a néphez.

A kadétek külön tanácskoznak.

Golovin szobájában tanácskozik pedig a bizottság a kormánynak a szocialdemokrata képviselőket illető követelése felől.

A folyosókon csak az újságírók vannak, az egyik a másikat interviúolja, ahogy a medve télen: méz híján saját talpát nyalogatja . . .

A szocialista töredékek, meséli az egyik, ma az utolsó ülésen, elő akarják venni a költségkérdést — hogy el ne fogadják. Ebben az ügyben már értekeztek a lengyel Zsukovszkival, aki a pénzügyi bizottságnak legjelesebb pénzügyi tehetsége, de ő nem vállalt semmit megbízást. A pénzügyi bizottság, ugymond, még nem fejezte be tanácskozásait és ezért nem nyújthat be olyan jelentést, amely benyomást gyakorolhatna külföldön és azért csak pusztá demonstráció volna, méltóság nélkül . . .

A folyosón levő nagy asztal mellett az újságírók az iránt érdeklődnek, hogy melyik pétervári újság hozott több hírt az elmúlt zárt ülésről. Természetesen a „Novojá Vremja." A bürokráciának ez a szófogadó gyermeke mindig jól érzi magát zárt üléseknel; talán még jobban ismeri őket, mint a nyitlakat.

Mind a két kezével az asztalra könyökölve ül Lomatidze képviselő — nagyon megtörtönnék látszik. Tanácskozásokban nem vesz részt, hiányzik a kedve és ereje, hogy ma dolgozzék. Es mesél a házkutatásról, mely mult éjjel nála történt.

Mintegy 200 könyvet foglaltak le nálam, meséli, papirokat, leveleket és egy egészen tiszta naplót, amelybe egy sor sem volt írva . . . A naplónak összes büne az volt, hogy néhány lap ki volt belőle tépve. Ugy is vették jegyzőkönyvbe: „Elkobozva egy napló, melyből néhány lap ki van tépve."

Lomatidze tovább mesél busan, halkan, néha néha mosolyogva egyet. „Volt nálam számos proklamáció és kiáltvány a fekete bandától. A vizsgálóbírótól kívántam, hogy azt tiltott nyomtatványynak mondja. Van azokban felhívás bűnös cselekményekre, erőszakra, pogromra. Hanem a vizsgálóbíró nem foglalta le ezeket a tiltott nyomtatványokat."

Egy távoli sarokból hangos beszélgetés hallatszik. Egy oktobrista be akarja bizonyítani, hogy a földet nem úgy ajándékozták a földbirtokosoknak, azok pénzen vették azt, azért nem is lehet tőlük elvenni.

A szünet ideje rég elmúlt, a дума megkezdte ülését. A rég feliratkozott szónokok megtartják beszédüket az igazságügy reformjáról.

Néhány képviselő, mint Pergamen, Srajko, lemond a beszédéről. A balpártok még egyszer megkísérlik, hogy levétesék az igazságügyi reformjavaslatot a napirendről, hogy a helyet a budget-t tárgyalják, melyet a дума akarata nélkül vettek le a napirendről. Azt akarják, hogy a дума utolsó napján nagy akaratot tanusítson. A kadétek ellenzik, azt akarják, hogy törvényes akaratot mutasson, mint második fennállása egész folyamán.

Az egyik párt szép halált, a másik szabályos halált kíván.

Telnek a perczek, kigyulnak a teremben, a villamos lámpák.

Az utcán talán még világos van, de a dumában már elmúlt a nap, az utolsó nap, borzadály fut végig mindenkin!

Az ülést bezárják. Az esti ülést hétfőre halasztják.

Hétfőre — várjunk csak kissé!

Elbucszunk egymástól, a második dumától — a harmadikig . . .

Meddig élt a második дума? — kérdi az egyik a másikat, mint ahogy halottról megkérdezik, hogy mily idős volt.

103 napot, számítják ki csakhamar pontosan.

Halkan, kedvetlenül mennek szét az emberek — az utolsó nap elmúlt.

Az olvasóhoz.

Az Egyetértés július elsején új évnegyedbe lép. Alkalmom ez arra, hogy ráirányítsuk az olvasó figyelmét az Egyetértés gondolkodására és arra a misszióra, melyet ez az újság betölt.

A nemzeti eszme szolgálása ez az a devise, mely e lap munkájának homlokán ragyog. Ahány betűt ebbe az újságba beleírnak, mind a nemzeti eszmet szolgálja, mind egy porszem akar lenni, melyből a nemzeti önállóság és függetlenség falait ki lehet verni. Természetes, hogy aki ilyen munkába fog, önmagának is szabadnak, függetlennek kell lennie. Az Egyetértés az. Vehették észre, hogy némelykor azok ellen kell küzdenie, kiket egykor támogattott és uralkodásra segített. Küzd ellentük azért, mert azt gondolja, hogy küzdelmével a nemzeti ügyet szolgálja.

Hogy a közvéleménynek szüksége van ilyen újságra, ezt onnan látjuk, hogy a közönség szinte páratlan lelkesedéssel állott mögénk. És ebből a táborból minden nap kapunk buzdító szót: csak ezen az uton előre. S mi megyünk is azon az uton előre. Hátra nem nézünk és csak a kitiűzött célt látjuk magunk előtt.

Jó újságot írunk és nagy újságot írunk. Az események leírását sehol nem találják meg úgy, mint az Egyetértés-ben. Világos, tiszta, tárgyilagos előadás — ez minden sora — a melyből az olvasó elfogulatlan ítéletet alkothat magának. A rovatok megbővültek. Érdekesebbek és tágabak, úgy, hogy mindaz, ami újságba való, benne van az Egyetértés-ben. A rovatok erőnyeit külön-külön felsorolni fölösleges; aki kezébe veszi ezt a lapot és pillantást vet rája, nyomban láthatja, mit nyújtanak.

*

Kérjük azokat a tisztelt olvasóinkat, akiknek előfizetése lejárt, sziveskedjenek az előfizetés megújításáról idejekorán gondoskodni, hogy a lapot akadálytalanul küldhes-sük tovább.

Az Egyetértés előfizetési ára:

egy hónapra	2 K 40 fill.
két hónapra	4 „ 80 „
negyedévre	7 „ — „
félévre	14 „ — „
egész évre	28 „ — „

Uj előfizetőink is teljesen díjtalanul kapják a magyar család számára kiváló gonddal szerkesztett „Magyar Szalon" című folyóiratot.

EGYHÁZAK.

A dunamelléki ev. ref. egyházkerület közgyűlése.

Budapest, június 20.

A dunamelléki ev. ref. egyházkerület, amelyik tegnap a konventtől fölterjesztett ügyek tárgyalásával kezdte tavaszi közgyűlését, ma folytatta tanácskozásait Darányi Ignác főgondnok és Baksay Sándor püspök elnöklésével.

Az ülés első és fontos tárgya a Budapesten felállítandó ref. felsőbb leányiskola ügye volt, amelynek Szilassy Aladár volt az előadója. A felsőbb leányiskolát, amely néhai Báhr János és néhai Magas Károly budapesti egyháztagok nemeslelkű alapítványából és adományából létesül, a budai Lónyay-féle villában helyezik el, ahol ez ideig Franciaországból kitiltott apácák voltak. Az intézet ez év szeptember havában nyílik meg és egyelőre 24 növendéket fog befogadni. A kerület annak idején bizottságot küldött ki a szerződések megkötésére. Az előadó ma bemutatta a szerződések szövegét és az iskola első évi költségvetését. Dr. Szabó József azt indítványozza, hogy mielőtt a kerület az előterjesztéshez hozzájárulna, hallgassa meg a jogügyi és a pénzügyi bizottság véleményét. Ez indítványhoz a közgyűlés hozzájárult. Szilassy Áron azt javasolja, hogy a felállítandó felsőbb leányiskola internatusi helyeinek 1/3 része mindenkor a dunamelléki egyházkerülethez tartozó református családoknak biztosíttassék. Ehhez is hozzájárult a közgyűlés.

A pénzügyi bizottság jelentése kapcsán szóba került a budapesti református teológia türethetetlen állapota a jelenlegi épületben, s ennél fogva megfelelőbb épületről való gondoskodás. A közgyűlés Mészáros János, Szilassy Aladár és Darányi Ignác felszólalása után elvben kimondta a teológia új elhelyezésének szükséges voltát és felhatalmazta az illetékes bizottságot, hogy az ősi közgyűlés elé részletes jelentést és javaslatot terjeszzen.

A Ráday-könyvtár állapotát Hamar referálja, jelentvén, hogy rendezve van a könyvtár egyharmadrésze. A többi a nagy vakációban szándékozik rendezni. 360 koronát kér a rendezés további kiadásainak fedezésére, egyben kéri a kerületet, hogy figyelmeztesse az espereseket, miszerint a jegyzőkönyv-duplikátumok még mindig kaphatók.

A közgyűlés a jelentést tudomásul veszi, a 360 koronás kérelmet pedig átteszi a számszéki bizottsághoz, ki az ősi közgyűlésen fog erről véleményes jelentést tenni.

Néhány nagyon jelentéktelen ügy rövid tárgyalása után a közgyűlés fél 2 órakor véget ért.

MEGYÉK ÉS VÁROSOK.

Pestmogyé a királyhoz. Jelentettük már, hogy Pestvármegye törvényhatósági bizottságának közgyűlése egyhangulag kimondta, hogy a királyt, koronázási jubileuma alkalmából, hódoló felirattal üdvözli. A felirat amelyet most terjesztettek föl, a többi közt ezt mondja:

„A legelső gondolatunk a nagy évfordulón imádsággá magasztosul, hálaadó zsolozsmává, hogy Felségednek az egek nagy Ura ezt a napot erejének teljében megérni engedé és könyörgéssé, hogy tartsa meg Felségedet még sokáig a mi hön ápoltt vágyainknak, törekvéseinknek s őrizze meg ezek iránt érzett kegyes hajlandóságait.

A mostani évforduló határkövénél a multak emléke s a jövő reménysége adtak egymásnak találkozót: negyven év visszhangja a multból s egy nemzet megelégedésének, boldogságának reménye a jövőből. A multnak ezer szenvedését, ezer csalódását feledtetni azon reményünk, hogy osztályosai leszünk a szebb jövő egyetlen biztos zálogának: a tartós, a megingathatatlan egyetértésnek Fejedelem és nemzet közt és pedig alkotmányunk azon csodás bölcsességénél fogva, mely a hatalmat e közt közzé megosztja.

Egyetértésben olvadt össze Felséged hű magyar népével a koronázás napján, ezen egyetértés szent nevében üdvözöljük alatvalói hódolattal Felségedet a negyvenedik évfordulón és azzal a hódolatteljes óhajttal, hogy viseltessek szent alkotmányunk iránt olyan szeretettel, mint amily ragaszkodással vagyunk mi iránta; erősítse, bátyázza körül ez ősi intézményünket minden biztosítékkal abban a tudatban, hogy egyedül az alkotmány az, mely a király trónja hatalmának és koronája tekintélyének egyetlen fundamentuma, hogy ez által erősödjének meg a történelmi magyar királyság minden hagyományai és a nemzetnek legyen elég ereje leküzdeni a haladásban óriási belső ellen-ségeit.

TÁVIRATOK.

Bülow Vilmos császárnál.

Kiel, június 20. Vilmos császár ma délután meghallgatta a birodalmi kancellár jelentését. Este a Hohenzollern hajón lakoma volt, amelynél a császár oldalán Bülow herceg és a monakói fejedelem ültek.

A luxemburgi trón.

Luxemburg, június 20. A kamara ma kezdte meg azon törvényjavaslat tárgyalását, amely törvényerőre emelné az örökösödésre vonatkozó nagyhercegi családi statutumot. Eyschem miniszter gróf Mehrenberg mai tiltakozó távirata ellen foglal állást. Welter szocialistának azt az indítványát, hogy a törvényjavaslat tárgyalása halasztassék el, elveti. Schmiedt, a központi bizottság elnöke, gróf Mehrenberg jelöltetése ellen foglal állást. A tárgyalás folytatását ezután holnapra halasztották.

Nasi volt miniszter ügye.

Róma, június 20. A kamara ma délelőtti ülésén elfogadta Turáki képviselő és társai javaslatának első részét, amely szerint a holnapi ülésen öt tagú bizottság választandó, amely a kamarának rendelkezésére állított akták vizsgálata után indítványokat fog tenni azon intézkedések tárgyában, amelyek a semmitűszéknek e hó 10-én Nasi volt miniszter ellen hozott ítélete tárgyában teendők. Azután 251 szavazattal 20 szavazat ellenében elfogadták a javaslat második részét, mely szerint a bizottság jelentését legkésőbb e hó 25-ig tartozik a ház elé terjeszteni és e kérdést tüzzék ki a 27-én tartandó ülés napirendjére. A kormány kijelentette, hogy ez ügyben semminő befolyást nem kíván érvényesíteni, minthogy tisztán a parlament előjogáról van szó.

A délutáni ülésen folytatták a rendkívüli hadügyi kiadásokra vonatkozó javaslat tárgyalását. Viazzi köztársasági képviselő Treves képviselő tegnapi indítványai mellett, Brunialti azok ellen foglal állást. Giolitti a javaslat ellen szólalt fel. Somnionnak köszönetet mond, hogy a javaslatokat nem fogadta el, mert nem a párt, hanem a haza kérdése volt szóban. (Helyeslés.) A kormány hozzájárult ahhoz, hogy a kiadások 200 millióról 60 millióra szállíttassanak le, minthogy a hadügyi kormány ügyeiben kiküldött vizsgálóbizottságra tekintettel kellett lenni. Hozzájárultunk ahhoz, hogy a kiadások a legszükségesebb összegre redukáltassanak, nehogy a hadsereget téltlenségre kárhoztassuk és erőtlenné tegyük. Ellenkező esetben Olaszország összes arzenáljait és fegyvergyárait három hónap múlva be kellene zárni és a műhelyek hosszú időn át zárva maradnának. Európa békében él, ez azonban a fegyveres béke. A világbéke biztosítását czélozza politikánk, mindazonáltal sem hazánkkal, sem utódainkkal szemben nem vállalhatunk felelősséget azért, hogy oly állapotba hozzuk Olaszországot, amely — ez állapot sohase következék be — hazánk romlását okozhatná. (Helyeslés.) Névszerinti szavazásban ezután 262 szavazattal 37 ellenében elvetik a javaslatot mire megkezdődik a törvényjavaslat tárgyalása.

Az angol alsóház ülése.

London, június 20. A kormánynak a hágai konferenciával szemben elfoglalt álláspontjára és az angol delegátusoknak a magánvagyonnak tengeri háború alkalmával való sérthetlensége tárgyában adott utasításokra vonatkozó interpellációra válaszolva Grey államtitkár kifejti, hogy e kérdésben ma nem nyilatkozhatik. Kétségtelen, hogy a kérdést a konferencia tárgyalni fogja s ezért nem ajánlatos, ha egyes kormányok a konferenciát megelőznék. Ezután bejelentette, hogy a perzsa kormány sajnálatának adott kifejezést afelett, hogy a felkelők a kermansahi angol konzulátusra lőttek és hogy a perzsa kormány szigorúan utasította a kormányzót, hogy a vétkeket büntesse meg és akadályozza meg hasonló esetek megismétlődését. A konzulátust ért lövések nem az angoloknak, hanem az odamene-kült perzsa ellenzéki pártiaknak szóltak.

A hadügyi költségvetés került azután tárgyalásra, melynek folyamán egy szónok felveti azt a kérdést, vajjon használatba veszik-e az új puskagolyókat, amelyeket a kontinens hadseregeiben most kezdenek alkalmazni. Haldane

hadügyi miniszter jelenti, hogy a hadügyi kormány behatóan foglalkozik e kérdéssel. Nagy érdeklődéssel várják a kontinensen e golyókkal tett kísérletek eredményét. Az angol hadseregben használt golyókat nagy lőtávolság esetén hathatósabbnak tartják. A szóban forgó puskagolyónak ugyanaz a hatása, mint az expanzív golyóknak és igen kérdéses, vajjon annak alkalmazása megegyezik-e a genfi konvenczió határozományaival.

Balcarres lord konzervatív képviselő megjegyzi, hogy az új golyó károsabb a dum-dum lövegnél. Haldane hadügyi miniszter koncedálja, hogy a lövegek erejének állandó növelése sajnálatos, de ha meggondoljuk, hogy a kontinens hadseregei egyszer ellenünk fordulhatnak, nem akadályozhatnók meg, hogy lelőjjenek. A mi fegyverünknek ugyanoly jóknak kell lenniök, mint a kontinens hadseregeiben használtaknak. A fegyverek pusztító erejének növelését csak a hatalmunknak egy új genfi konferencián kifejtett együttes akciója akadályozhatná meg.

A román trónbeszéd.

Bukarest, június 20. A parlament rendkívüli ülészkát ma a Sturdza miniszterelnök által felolvasott trónbeszéddel megnyitották. A trónbeszéd azt mondja, hogy a parlamentet csak az elnökség megválasztása végett hívták egybe rövid ülésszakra. Tekintettel arra, hogy a mezőgazdasági munkák ezidőszert a képviselők legnagyobb részét hazaszólják, annál is inkább, minthogy a legutóbbi idő gyakori eszései a rossz termésre vonatkozó aggályokat eloszlatják és így a képviselőknek bőségesen lesz idejük a március 12-én mondott legutóbbi trónbeszédben felsorolt reformok tanulmányozására. Az ország fejlődésének és haladásának fő alapfeltételei az ország nyugalma és a poigárok békéje. A szenátorokra és képviselőkre vár az a szép misszió, hogy a szociális erők között, amelyek az állam lételének alapjait képezik, ki-elégítő egyensúlyban maradjanak. Ilyképen azután nagy és hosszú időkre szóló sikeres reformot fog-nak megvalósítani.

Dinamit a görög kamarában.

Athén, június 20. A kamara ma délutáni ülésén egy nyilván örült egyén dinamittötényt dobott a terembe, amely azonban nem robbant fel. Az ülést rövid időre felfüggesztették. A merénylőt le-tartóztatták.

A portugál trón válsága.

London, június 20. (Saját tudósítónktól.) Opor-tóban még mindig tartanak a zavargások. Franco portugál miniszterelnököt nyílt utcán kövekkel megdobálták. A katonaság eleinte csak vaktöltés-sel, de később éles töltséssel lőtt. A tüntetők el-torlaszolták magukat. A katonák az ajtókon és ablakokon át belövéldöztek a lakásba. Négy em-bert megöltek.

Közgazdasági távirat.

Csikago, június 20. Gabonaiózsda. Zárlat. Buza irány-zata bágyadt, júliusra 91¹/₂ s K., szept-re 94¹/₂ s K., — Tengeri engedő, júliusra 53¹/₂ s K.

Csikago, június 20. Terményiőzsda. Zsir jul.-ra 8.60, tegnap 8.65, szeptemberre 8.80, tegnap 8.82. — Szalonna short clear 8.99, tegnap, 8.87 Sertéshus júliusra 15.50, tegnap 15.67.

New-York, június 20. Terményiőzsda. Gyapot. New-Yorkban 12.85, jun-ra 11.50, szept-re 11.17. New-Orle-ansban 12¹/₂. Petroleum stand withe. New-Yorkban 8.45. Filadelfiában 8.40, raffined in cases 10.90, Credit Balances of oil City 178. Zsir. Vestern Steam 9.20. Rohe festvérek 9.30. — On 43.18—43.50. — Réz 24.50—24.25.

Vetérek állása Poroszországban.

Berlin, június 20. Vetések állása Poroszország-ban június hó közepén: (2 jó, 3 közepes, 4 cse-kély.) Őszi buza 3/2, (a mult hónapban 3/3), tavaszi buza 2/5, (2/6), őszi tönköly 2/6, (2/8), őszi rozs 2/8, (3/0), tavaszi rozs 2/7, (2/8), tavaszi árpa 2/4, (2/5), zab 2/4, (2/5), lenese 2/5, (2/6), bab 2/5, (2/5), konkoly 2/5, (2/6), burgonya 2/6, (2/7), czukorrépa 2/6, (2/6), őszi repce 3/5, (3/6), kender 2/7, (2/7), lóhere 3/4, (3/3), luczerna 3/1, (3/1), üntözött rétek 2/7, (2/6), egyéb rétek 3/1, (3/0).

Bankkimutatis.

London, június 20. Az angol bank állása június 19-én: összirtalék 25,299,000 (+ 681,000), bank-jegyforgalom 28,220,000 (+ 15,000), bankkészlet 35,668,000 (+ 664,000), váltótárca 30,947,000 (+ 408,000), magánosok követelése 42,582,000 (+ 5000), kincstár követelése 10,839,000 (+ 1,065,000), bankjegytartalék 23,985,000 (+ 575,000).

Páris, június 20. A francia bank állása június 19-én: Készpénzkészlet (arany) 2753,999,000 (+ 29,903,000). Készpénzkészlet (ezüst) 992,877,000

(+ 1,832,000). Váltótárca 908,821,000 (— 30,566,000). Bankjegyforgalom 4669,063,000 (— 37,732,000). Magánzámlák 499,505,000 (+ 2,767,000). Kincstár követelése 242,116,000 (+ 43,949,000). Összes előlegek 570,265,000 (+ 4,910,000). Kamat és le-számítolási jövedelem 23,575,000 (+ 2,787,000). A bankjegyforgalom aránya a készpénzkészlethez 80.24.

Mozgó képek.

Röndnek muszaj lönni!

(A tulbuzgó rönderek nap-ról-napra bekísérnek tisztes-séges asszonyokat és leá-nyokat.)

— Idő: este 6 óra. —

1. detektiv: Az árgyélusát! Ahun ni! Már megest egy fehérscled! Hogy mennyi baj van ezzel az asz-zonynépséggel! Kolléga ur! mit gondol?

2. detektiv: Régóta szemlélem már azt a frajlát én is, gyanus, kollega ur, nagyon gyanus!

1. detektiv: Mönnénk tán utána...

2. detektiv: Nincs más dolgunk...

(Utánamennék.)

1. detektiv: Nézze csak, nézze csak kollega ur... megállt nézni az auslágot...

2. detektiv: Az ám! Aztán most a kalapját iga-zítja... meg a ruháját simogalja...

1. detektiv: Tovább megy... Istén ucsse tovább megy!

2. detektiv: Láttá... hogy ránézett arra a fér-fire...

1. detektiv: De hogy! és még csak nem is mosoly-golt rá...

2. detektiv: Persze hogy nem! Raffinált egy per-sona... mindjárt mondtam...

1. detektiv: Hát én nem mondtam!? Ahun ni! Láttá kollega ur?

2. detektiv: Nem; mit?

1. detektiv: Megdörgölte az orrát... kétszer egy-másután!

2. detektiv: Mit jelent az?

1. detektiv: Tudja, ez azt jelenti... hiszen tudja már... ez egy ütök jel... Én mindjárt kitaláltam.

2. detektiv: Tehát kollega ur...

1. detektiv: Akartam mondani! Igenis lefűleljük! A méltóságos főkapitány ur parancsolta, hogy ne tür-jük az erkölcstelenséget...

2. detektiv: Ne engedjük elcsábítani a szegény ártatlan férfiakat... Ahun ni! Most be akar menni abba a házba...

1. detektiv: Légyott! No babám, te nem fogsz titokban tisztösségtelen mozgalmakat támogatni! (rá-küti a leányra) Megállj görliczém! Hová mégy? Mit akarsz itt? Mit keresel erre?

A leány: Mit akarnak tőlem... én itt lakom!

2. detektiv: Ezt mindenki mondhatná! Csakhogy minket nem lehet becsapni... Az én szemem az be-lát a vesékbe! Görliczém! Hová mégy? Mit akarsz itt? Mit keresel erre?

A leány: (sirva) De nem... kérdezze meg a ház-mestert...

1. detektiv: Ne bögj, lellem... Azt hiszed nem láttam, hogy az auslágba néztél, hogy az orrodát dör-gölted...

A leány: Náthás vagyok... (sirva) Eressze-nek...

2. detektiv: Fogd be a szádát, galambom, hogy ne mondjam kuss, mert goromba leszek! No hát csak előre! Forberts! (ordít) Hej! konflis! Ide állj, az árgyélusát! A főkapitányságra!

1. detektiv: Hivatalosan megyünk...

2. detektiv: Titkos rendőrök vagyunk... (ráordít a leányra.) Noelöre nem kell feltűnést csinálni... (nagy kiabálással, veszekedéssel betuszkolják a leányt, az utcán csődület, a villamosok megállanak. A forgalom megakad.)

1. detektiv (a kocsiában): Jól van kollega ur! ezt tapintatosan elintéztük...

— Éjjel 1 óraker. —

(Ama bizonyos 1. és 2. detektiv.)

1. detektiv: Leszidtak kollega! Tisztességes volt a leány...

2. detektiv: Mán nem lehet kiokoskodni! A tisz-tességes asszony, ugy billögteti magát, mintha nem a vóna; böcstelen perszonának meg tisztességes ábrá-zatja van...

1. detektiv: Nézze csak kollega... ott a bót előtt meglapult most az egyik alak...

2. detektiv: Az ám! Valjon mit akar? Ez gya-nus...

1. detektiv: Mán mér volna gyanus... Odatámaszkodik... tán fáradt...

2. detektiv: De nézze csak kollega ur... kulcsok vannak mellette... meg egy kis tolvajlámpa... ez betörő lesz.

1. detektiv: Hiszen mindjárt megtapasztalhatjuk Megkérdezzük tőle...

2. detektiv: Helyős. Adjon isten jó estét!

Betörő: Jó estét kívánok...

1. detektiv: Azt mondja a kollegám, hogy maga betörő...

Betörő: Kikérem magamnak! Én becsületes lakatos vagyok...

2. detektiv: Hát akkor minek ez a kulcsosomó?

Betörő: Próbálok kinyitni ezt az ajtót... a botos elvesztette a kulcsot...

1. detektiv (a másikhoz): No látja kollega ur...

2. detektiv: És a tolvajlámpa?...

Betörő: Ez nem tolvajlámpa, ez a biciklimről van...

1. detektiv (a másikhoz): No látja kollega...

Betörő: Ha már itt vannak az urak... ugyan segíthetnének feltolni ezt a vasredőnyt... magam nem bírom...

1. detektiv: Szívesen!

2. detektiv: Miért ne!

(Hárman feltolják a vasredőnyt.)

Betörő: Köszönöm szépen! No most én bemelegyek...

1. detektiv: Jó, mi meg majd ideállunk, mert még valamelyik mafia rendőr valami galibát csinálna...

Betörő (bemeleg; egy negyedóra múlva kijön, hárman lehúzzák a redőnyt): Köszönöm a szíveségüket...

2. detektiv: Szívesen történt. Isten megáldja! (elbúcsuznak.)

1. detektiv: Látja kollega ur! Milyen jó, hogy nem hamarkodtuk el a dolgot! A méltóságos főkapitány ur nem hiába mondja, hogy csak óvatosan kell bánni a rongyos cibijekkel...

Box.

UJDONSÁGOK.

Ur és szolgál.

Nagyon családi, intim történet az, amely József főhercegnek és egykori derék komornyikjának, Neubauer Mihálynak találkozásáról szól. Csupa pasztelszín, meleg, erősen tompított skála, mely a napi események harsogása, az élet lepergő drámáinak ríktó szomorúsága között szinte régi pástorjátéknak tűnik elő. S éppen ez a legmegindítóbb ebben az idillben. Avagy nem furcsa-e, hogy darabos lelkünket meghatja, rajta az elmentéket elsimitgatja az az alapjában egyszerű, közönséges eset, mely egy urnak egykori szolgájánál tett látogatásáról regél. Hiszen napjainkban még mindig áthidalhatatlan szakadék mered a két párt, az ur és a szolgálak pártja közé, még akkor is, ha az az ur történetesen már sokkal kisebb ur is egykori szolgájánál. Az osztálygögg veri itt békóba a szíveket és lelkeket, sziklasúlyával, fojtó sötéttségével reánk boruls nem enged, hogy a legegyszerűbb érzéseket is végigéljük.

Tulemeikedni a válaszfalon csak igen kevés, teljesen szabad és független egynehányának adatott, azok is titokba, szinte lopva teszik, hogy az ellenőrző társadalom, a többi ur és a többi szolgál nagy kegyetlen sokasága ki ne nevesse őket. Mert bizony nagyon is egyenruhás lelkék vagyunk, bármilyen kosztümben járunk is. A rang ruhája minden könyökünkön kibújik s minél kopottabb, tépettebb, foltozottabb és rongyosabb ez a ruha és hegyesebb ez a könyök, kibújik az csak annál inkább. „A fiaim csak szeresétek egymást” elvét csupán bizonyos távolságról és így is csupán elméletben gyakoroljuk, nehogy a piramist emelő fáraók helyett megvert rabszolgáknak tűnjünk föl önmagunk és mások előtt.

Ezért különös és ezért megható, ha egy igazi nagy ur szívből, barátsággal megöleli egykori szolgáját, félszemmél nem ügyelve még arra sem, vajjon látják-e ezt a tüntető szeretkezést a hizelgő és tapsoló udvaroncok. Ha elrejtve, de annál nagyobb és igazabb szeretettel, mint ember az embernek megrázza a kezét...

sát és egész családjában leül az asztalához. József főherceg üdvözlő kiáltása: „kedves, kedves Neubauerem!” a magyar vendégszerető ur Adjon istene! akinél ugyanez a Fogadj isten is, ha megfordítva: Neubauert jelentették volna be a főhercegnél.

A nagy magyar ugarnak, ha nem is mindent nivelláló, de legalább a lelkeket összefűző hatása ez, amely el se képzelhető osztrák-földön egy osztrák főherceg és a komornyikja között. Az a tisztá, zamatos, magyar családi élet, melyet a nagy nádor családja közöttünk él, léptenyomon kifelől is megnyilvánul. Gondolkozásra, érzésre milyen rettenetes nagy is a különbség József főherceg szíves látogatása és például Ferencz Ferdinánd abbeli cselekedete között, mikor szolgál helyett kirendelt katonasággal végeztette el a házi munkát is, csak azért, hogy minél kevesebben élhessenek meg száraz kenyeren.

Mennyivel nagyobb különbség ur és ur, mint ur és szolgál között.

Napirod. Napjárt: Péntek, 1907. június 21. — Római katolikus: Alajos. — Protestáns: A'bán. — Görög-ország: június 8. Teod. ev. — Zsidó: Tham. 9. — A nap két reggel 4 óra 3 perccel, nyugszik este 8 órakor. — A hold két délután 2 óra 31 perccel, nyugszik éjjel 1 óra 16 perccel.

A kereskedelmi miniszter fogad d. u. 4 órakor. — A belügyminiszter fogad délután 3 órakor. — A földmivélségi miniszter fogad délután 5 órakor. — A belügyi államtitkár fogad délután 2 órakor. — A kereskedelmi államtitkár fogad délután 4 órakor. — A képviselőház elnöke fogad fel 9-10 óra között. — A képviselőház ülése délelőtt 10 órakor. — A Nemzeti Falanx közgyűlése délután 5 órakor az Országházában. — A Nemzeti Szalon nyári kiállása nyitva 9-6-ig. Belepédj 20 fillér. — Az Uránia Jógyógyári szalonja nyitva délelőtt 9 órától délután 8 óráig. Belepédj 20 fillér. — Az Huszá-kiállítás a Könyves Kálmán múzeumban (Nagyvezető-utca 37-39. szám.), nyitva egész nap. Belepédj nincs. — A Nemzeti Múzeum régiségtára nyitva délelőtt 9 órától délután 2 óráig. — A Szépművészeti Múzeum nyitva 10-2-ig. — A Fővárosi Múzeum nyitva 9-10 óráig. — A földtani intézet múzeuma nyitva. — A Széchenyi Múzeum meglekint' 6 1 korona helyre díjjal. — A Mezőgazdasági Múzeum nyitva 10-1-ig. — A Történelmi Arzenálszobor nyitva délelőtt 10 órától fel 2-ig. — A Gólyhegyi szobor nyitva 9-12-ig és 2-6-ig. — A Közeledési Múzeum nyitva 9-12-ig és 2-6-ig. — Az aquincumi múzeum nyitva egész nap. — A Technológiai iparmúzeum és könyvtára nyitva 9-4-ig. — Az akadémia könyvtára nyitva 8-7-ig. — Az egyetemi könyvtár nyitva 9-12-ig és 6-8-ig. — A pedagógiai könyvtár és tantervkészítés záruva.

— Személyi hír. József Ferdinánd főherceg ma több heti gyógyhasználatra Karlsbadba érkezett.

— Udvari ebéd. Schönbrunnban ma este diszebéd volt, amelyen az ott időző japán és angol tisztek, Schönnaich hadügyminiszter és több tábornok, valamint udvari főméltóság vett részt.

— Gróf Nákó Sándor üdvözlése. Gróf Nákó Sándor fiúmei kormányzót Nagyszentmiklóson való tartózkodása alatt egyre számosabban keresik fel, hogy tiszteljenek nála fitkos tanácsossá történt kinevezése alkalmából. Ma délelőtt tíz órakor Hadfy Károly főszolgabíró vezetésével kétszáz tagú küldöttség jelent meg előtte a szomszédos községekből és városokból. A királyi kormányzót Hadfy Károly főszolgabíró üdvözölte, méltatva eddigi érdemeit. Az üdvözlésre gróf Nákó Sándor hosszabb beszédben válaszolt, melyet lelkes éljenzéssel fogadtak. Utána a küldöttség tagjai gróf Nákó Sándornál tiszteltek, akit palotahölgyggyé történt kinevezése alkalmából üdvözölték. A kormányzó és neje huzamosabb ideig elbeszélgetett a küldöttség tagjaival.

— Klotild főhercegnő a Nemzeti Múzeumban. Klotild főhercegnő leányával, Mária Dorottya orléanszi hercegnővel s Erzsébet főhercegnővel megjelent ma a Nemzeti Múzeumban. Az előcsarnokban megtekintették Erzsébet királyné szobrát, melyet az Örökimádás-templom számára készített néhai báró Nopcsa Elek, Feszty Mária grófnő és Ferenczy Ida. A fenséges vendégek, akiket Szalay Imre miniszteri tanácsos, a múzeum igazgatója fogadott és kalauzolt, a királyné szobrától a legnagyobb elismeréssel nyilatkoztak.

— Kossuth Tódor elutazott. A kereskedelemügyi miniszter öccse, Kossuth Lajos Tódor tegnap este elutazott Budapestről. Kossuth Lajos Tódor a Déli Vasúttal állandó tartózkodási helyére, Milánóba ment vissza.

— Ferdinánd fejedelem eljegyzése. Sofiából táviratozza tudósítónk, hogy Ferdinánd fejedelem eljegyezte Beatrix szász-köburgi hercegnőt, a román trónörökös sógornőjét.

— Kötüntelt tanítók. A hivatalos lap mai száma közli, hogy a király Dány János mosonszentjánosi róm. kath. elemi iskolai igazgató-tanítónak, félszázadot meghaladó, odaadó buzgó működésével a népoktatás terén szerzett érdemei elismerésül és Konczek Géza makói róm. kath. elemi iskolai nyugalmazott igazgató-tanítónak, a népoktatás terén kifejtett hosszú és eredményekben gazdag működése elismerésül, az arany érdemkeresztet adományozta.

— Angol tisztek a királynál. Bécsből jelentik, hogy Wingate Reginald, Szudán angol katonai katonai kormányzója ma reggel Londonból odaérkezett. Tegnap este pedig Fergusson alezredes, Williams őrnagy Vidderborg hadnagy, az első testőr-dragonyosered tisztjei érkeztek meg Bécsbe. Ennek az ezrednek a király a tulajdonosa. Az angol tiszteket ma délután fogadja kihallgatáson a király. A testőrdragonyosered legközelebb Brit-Indiába vonul és csak 15 év múlva tér ismét vissza. Holnap este 6 órakor udvari ebédre hivatalosak az angol tisztek. Ezen az udvari ebéden résztvesznek még a következő Bécsben időző japáni tisztek: Nishi báró tábornagy, Matsuihi ezredes és Utaha kapitány, azonkívül még Szlatin Rudolf basa vezérőrnagy, egyiptomi csapatfelügyelő.

— Dr. Pally Sándor. Néhány nap és Pally Sándor m. á. vasúti ellenőrt a budapesti tudományegyetemen az összes gyógytudományok doktorává avatják. Az érdekes ünnepély szombaton, június 22-én lesz. Pally Sándor nevét, mint Kossuth Ferencz titkáráét a nagyközönség sokszor hallotta emlegetni. Akik pedig bármily ügyben megfordultak Kossuthnál, azoknak volt alkalmuk Pally előzőkény, kedves modorát, szolgálatkészését megismerni. Az ünnepélyes felavatáson Kossuth Ferencz kereskedelmi miniszter és Tóth János kultuszminiszteri államtitkár, valamint a politikai élet számos előkelősége is jelen lesz.

— Nikita fejedelem mint író. Nikita fejedelem tudvalevőleg elsörendű szerb költő hírében áll, ujabban azonban írói tudását a prózai irodalom terén próbálja ki. A montenegróiak fejedelemé ugyanis — mint azt Cetinjéből jelentik — mostanában egy történelmi elbeszélést írt a 15. és 16. századból, amelynek tárgyát az akkori montenegrói dinasztia, a Balzsics fejedelemi család és Crnojević István fejedelem és utódainak (családi nevük Crnojević) történelme képezi. A „Despa” című történelmi elbeszélés rövid időn belül könyvalakban meg fog jelenni.

— Thaly Kálmán diszpolgársága. Két küldöttség tisztelgett ma délelőtt a képviselőházban Thaly Kálmánnál: Szeged és Máramarosziget városok küldöttsége, melyek mindegyike diszpolgári oklevelet adott át az ősz történettudósoknak. Szeged város küldöttségét Lázár György polgármester vezette, ki szép beszéd kíséretében nyújtotta át a díszes oklevelet. Thaly meghatva mondott köszönetet a kitüntetésért, viszszaállantást vetve azon munkásságra, amelyet a Rákóczi-hamvak hazaszállítása érdekében kifejtett. Egyben megígérte, hogy meg fog jelenni Szeged város törvényhatósági bizottsági ülésén, hogy személyesen is megköszönje azon kitüntetését, amelyben részesítették.

Ezután Máramarosziget városának küldöttsége tisztelgett Thalynál, amely szintén diszpolgárrá választotta Thalyt. A küldöttség tagjai voltak: Perényi Zsigmond báró főispán, Lator Sándor nyug. alispán, Gavallér Lajos városi főügyész, Inger Lázár dr. ügyvéd, Szaplóczay Lajos főszolgabíró, Klein Artur dr. és Kriesfalussy Sándor dr. Csatlakoztak a küldöttséghez Mihályi Péter és Nyegre László orsz. képviselők is. Thalyt Gavallér Lajos főügyész üdvözölte lelkes beszédben, mire Thaly meghatott szavakban mondott köszönetet a diszpolgári oklevélért, melyet Rákóczi színeiben pompázó tokban nyújtottak át neki. A máramaroszigeti küldöttség ma délután bankettet rendezett Thaly tiszteletére.

— A pályanyerés művészek ünneplése. Képzőművészeink igen lelkes barátságos vacsorára gyűltek egybe a budai Várkert-rakpart vendéglőjében, amelyen megjelentek a Szabadság-szobor pályadíjnyeresei is, akiket kollégáik szeretetteljesen ünnepeltek. Ott voltak: Zala György, Szamovolszky Ödön, Gách István, dr. Ambrozovics Dezső, a Képzőművészeti Tárlat titkára, Füzedi Rihárd, Dudits Andor, Hikisch Benő, Tóth István, Istók János, Radnai Béla és többen mások leginkább családjaikkal. — A vacsora folyamán az első felköszöntőt Zala György mondotta a babékoszoros fiatal művészekre: Szamovolszky Ödönre és Gách Istvánra, akik győzelmükkel nemcsak maguknak, de az egész magyar szobrászművészetnek diadalt arattak. Sikerküzhöz a művész-kollégák nevében őszinte szívvvel gratulált. A mester szavaira Szamovolszky válaszolt, aki elfogódottan köszöntö meg neki a kitüntetését, hogy ő üdvözölte, akinek mindketten tanítványai voltak. Általános teiszés közben ellette Zala mestert, meg a többi művészt. A társaság egész hajnalig a legvidámabb hangulatban maradt együtt.

— **József Ágost főherceg látogatása.** Sokáig szolgált a boldogult József főhercegnél *Neubauer* Mihály, mint első komornyik. Mikor József főherceg meghalt és udvartartását feloszlatták, *Neubauer*, ki tizenhét évig szolgált a főhercegi udvart, Esztergomban telepedett le, ahol megnyitotta a Központi-szállodát. A főhercegi család, mely *Neubauer* igen szerette, nagy kegyvel bocsátotta el magától, sőt József Ágost főherceg meg is ígérte, hogy meglátogatja, ha egyszer Esztergom felé vezet az útja. Két esztendő mulott el azóta. Múlt pénteken történt, hogy a Központi-szálloda előtt hatalmas automobil állott meg, melyből egy ur és három hölgy szállt ki.

— Van üres szoba? — kérdezte *Neubauer* a portástól. — Vendégek jöttek!

Az ur és a három hölgy feljött a kávéházba, az ur, akin automobil-ruha volt, így szól a szállodáshoz:

— Nem ismer meg?

— Nem! — felelte *Neubauer*.

— Kedves *Neubauer*em, nem ismer meg? Kedves *Neubauer*em!

A következő pillanatban József főherceg már fölélt a régi cselédet, aki könyezni kezdett a meghatottságtól. A hölgyek ezalatt, *Klotild* főhercegnő, Erzsébet főhercegnő és az orleánsi herceg felesége, *Neubauer*né társaságában bevonultak a kis tiszta lakásba, megnézték mindent, azután leültek a régi jó kipróbált fotelokba és egy óra hosszáig beszélgettek *Neubauer*rel és a feleségével. Kikérdezték mindent, hogy élnek, hogy megy a munka, jövedelmez-e a szálloda és a kávéház?

— No, ugy-e mondtam, hogy eljövünk, hogy meg fogjuk látogatni! — ismételte sokszor a feleséges ur — kedves *Neubauer*em!

És vége-hossza nem volt a gyöngéd kedves-ségeknek, figyelmeknek. József főherceg többször így szól:

— Mikor még a boldogult papa élt! . . .

Klotild főhercegnő pedig perczekig szorongatta *Neubauer*né kezeit, akinél abban a pillanatban boldogabb asszony nem létezett a világon.

A főhercegi család sokáig időzött aztán a központi szállodában, sőt még képeslevelezőlapokat is küldtek az orleánsi hercegnék és a bolgár fejedelemnek.

— **Helyreigazítás.** A Dobsinán felállított Kossuth-szobor leleplezési ünnepén megjelentek névsorából véletlenül kimaradt *Draskóczy* László országgyűlési képviselő neve. *Draskóczy* László most levélben kért fel bennünket, hogy minden félreértés elkerülése végett ilyen irányban rektifikáljuk a szoborleleplezésről szóló tudósítást. Mint Gömör-megye egyik függetlenségi képviselőjének, aki a megye közéletében is vezető szerepet játszik, a legnagyobb előzékenységgel teljesítjük kívánságát annál is inkább, mert magunk is kizártnak tartottuk, hogy úgy a köz-, mint a megyei élet egyik kiváló ellenzéki férfia hiányozhassék a megyéjében leleplezéstől Kossuth-szobor leleplezési ünnepén.

— **Strossmayer öröke.** A báni tábla mint felebezési bíróság elutasította a kincstárt a *Strossmayer* püspök végrendeletének megtámadása iránt indított pörében. Közben az eszéki törvényszék is elutasította örökösök rokonait, akik szintén megtámadták a végrendeletet. A törvényszék ez ítélete ellen csak *Simics* Mato belgrádi lakos fellebbezett a báni táblához. A végrendelet mindaddig nem hajtható végre, amíg e perekben nem döntött mindahárom instancia.

— **Félfaru vasúti jegyek a szegedi nemzetközi gyorsirás kiállítására.** *Kossuth* Ferencz kereskedelemügyi miniszter ma értesítette a szegedi nemzetközi gyorsirás kiállítást rendező bizottságot, hogy a bizottság kérelmére félfaru vasúti kedvezményt engedélyezett a szegedi nemzetközi gyorsirás kiállítása utazók számára. Ugyancsak megadta ezt a kedvezményt a miniszter a Szegedi Gyorsirók Egyesülete által rendezendő áldunai kirándulásra is. Akik a szegedi gyorsiró ünnepségekre elakarnak menni és kedvezményes jeggyel óhajtanak utazni, forduljanak a Szegedi Gyorsirók Egyesületének elnökségéhez, (*Jakab* Lajos Szeged, Fertő-utca 4.), ahol ilyen kedvezményes vasúti igazolvány kapható. A kiállítás e hó 29-én nyílik meg és ugyanakkor lesz a magyar gyorsirók országos kongresszusa és az országos gyorsiró-verseny is. A kongresszusi tagsági díj 6 korona. Az áldunai kirándulás díja II. osztályon 35 korona, III. osztályon 25 korona. Jelentkezni lehet *Jakab* Lajos elnöknel Szeged, Fertő-utca 4.

— **Horthy Pál tragédiája.** Bombayból egy rövid távirat a magyar iparművészet pótolhatatlan veszteségéről, *Horthy* Pál váratlan haláláról adott ma megrendítő hírt. *Horthy* Pál, az Iparművészeti Múzeum tanára a kormány támogatásával három évvel ezelőtt indult el külföldre, hogy az idegen országok, idegen földrészek iparművészetét tanulmányozza. A st.-louis kiállítás Amerikába vonzotta, ahol fiatal nevével együtt több, mint egy esztendő töltött. Ezután már maga folytatta tanulmányutját Mexikóban, ahol gazdag anyag kínálkozott kutatásai céljára. De itt hatalmába kerítette a „calentura amarilla“, a sárga hidegláz és sokáig nagybetegen feküdt a mexikói kórházban. Erős szervezete kiheverte a veszedelmes bajt és gyógyultan tovább folytatta útját Kaliforniába. Innen a Csendes Óceánon átkelve, Kobeba, japán földre került, ahol az érdekes és exotikus iparművészeti kincsek bőséges tanélmányt nyújtottak neki, *Horthy* Japánban sok becses modellt gyűjtött, amikből több nagy láda telt meg. A megfigyelésekben és művészi tapasztalásban gazdag tanulmányutját Japánban akarta egyelőre befejezni és Kobeban az osztrák *Lloyd* „Persia“ nevű hajójára szállt, hogy visszatérjen Magyarországra. A forró égőv alatt azonban újból kitért rajta a lázas betegség és olyan rosszul lett, hogy Kalkuttában le kellett szállítani a hajóról és az ottani Szent György-kórházba vitték. A „Persia“ három napig vesztegelt Kalkuttában. Elindulása előtt a hajó parancsnoka tudakozódott *Horthy* hogyléte iránt, gondolva, hogy képes lesz az utazás folytatására. A kórház főorvosa azonban kijelentette, hogy jól-lehet a beteg már jól érzi magát, mégsem tartja tanácsosnak, hogy olyan hosszú tengeri utra eressze. Így a „Persia“ *Horthy* nélkül indult el május végén és tegnap érkezett meg Fiuméba.

Horthy legutolsó levele Japánból érkezett, azt írta benne, hogy befejezte tanulmányutját és már el is indult hazafelé.

— **Junius tizennyolcadikán lesznek Fiumében, — írta — tizenkilencedikén pedig Budapesten!**

Fiatal felesége, aki földöntúli módon imádta az urát, nem bírta bevárni a junius tizenkilencedikét. Gyönyörűen kiszinezte a nagy boldogságot, az ura meglepetését és örömet, aki nem is sejtí, hogy már Fiumében magához ölelheti a feleségét. A hajót reggel óta várta *Horthy* Pálné. A „Persia“ utasai közt azonban nem találta a férjét, akiről annyit tudtak a hajón, hogy Kalkuttában maradt a kórházban. *Horthy*né, hogy bővebb értesítést nyerjen férje sorsáról, a révhivatalhoz fordult. Itt azt a választ kapta először, hogy más hajón jött az ura, később pedig azt azt felelték szegénynek, hogy ura Bombayban kiszállt és ott maradt. Anynyira ijesztő és megdöbbentő volt *Horthy*né viselkedése, hogy nem merték megmondani neki az igazságot. Pedig akkor már tudták Fiumében, a bombayi konzulátustól levél érkezett, rövid pár szavas hír, hogy *Horthy* Pál magyar alattvalót, tanárt, Bombayban megölte a sárgaláz. A fiemei révhivatal a következő sürgőnyt küldte Budapestre:

Rendőrkapitányság

Budapest.

„Itt kaptunk *Horthy* Pál iparművész Bombayban meghalt. Intézkedést kérünk podgyászok végett.

Révhivatal.

Ugyanekkor érkezett meg *Horthy*né sürgőnye is Budapestre.

Iparművészeti múzeum

Budapest.

Pali nem érkezett. Mit tegyek?

*Horthy*né.

Az iparművészeti múzeum ekkor megbizta főtitkárát *Gyöngyi* Kálmánt, hogy utazzék Fiuméba, értesítse az asszonyt a történetekről, egyben intézkedjék a podgyász és a kincsek hazaszállításáról.

Horthy Pál büszkesége volt a fejlődéskorát élő magyar iparművészetnek. Az ipar minden ágának rajztechnikájában páratlanul jártas volt, gyönyörűen festett is és hivatottan dolgozott az iparművészet irodalma számára is. Tragikus halála mélyen megrendítő. Értékes gyűjteményét né-

hány nappal ezelőtt hozta haza a „Peninzular“ gőzös a kalkuttai konzulatus közbenjárására. A konzul értesítése szerint, *Horthy* május 26-án hunyt el és indiai szokás szerint, még aznap éjfélkor temették el.

— **Miksa császár halálának évfordulója.** Miksa császár halálának negyvenedik évfordulója alkalmából *Weber* ellentengernagy, — mint Triesztből jelentik — a haditengerészet nevében a szerencsétlen császár szobrára fehér-vörös szalagu koszorút helyezett ezzel a fölirással: A cs. és kir. haditengerészet volt főparancsnokának. *Scenua* vezérőrnagy a hadsereg nevében koszoruzta meg a szobrot.

— **Garibaldi-ünnepély Párisban.** Párisban *Garibaldi* századik születésnapja alkalmából rendezendő ünnepély programját már megállapították. Az ünnepély délelőtt *Garibaldi* szobrának leleplezésével kezdődik, amely alkalommal *Canzio* tábornok, *Pichon* külügyminiszter és a párisi közszéktanács elnöke fognak beszédet tartani. Utána a *Trocadero*ban lesz emlékünnepély. Délután művészünnepélyt rendeznek Páris 13-ik arudissement-jében, este pedig *Velencei* ünnepély lesz a *Szajná*n. A francia *garibaldisták* csapata a július 14-iki diszszemlén *Canzio* tábornok vezetése alatt el fog vonulni *Fallières* elnök előtt.

— **Nagy tűz Pozsonyban.** Az éjszaka nagy tűz pusztított Pozsonyban. Éjfélkor a *Szilágyi* Dezső-utca 3-ik számu házának a tetőzete lángba borult. A tűz elpusztulással fenyegette az egész városrészt, amelynek keskeny utcáiban az oltás fölötte nehéz s a házak szorosan egymáshoz tapadnak. Szerencsére a rendőrök és az éjjeli őrk idejekorán észrevették a veszedelmet és még a tűzoltók megérkezése előtt fölverték a szomszédos házak mitsem sejtő, álomban lévő lakóit. Röviddel utóbb már az egész várost talpra állította a tűzvész, mely egyre fenyegetőbb arányokat öltött. A tűzoltók embefölötti munkával láttak az oltáshoz és főleg azon fáradoztak, hogy a tűz továbbterjedését megakadályozták. Emunkájuk csak részben sikerült, mert a szomszédos, 5-ös számu ház tetője is kigyúlt. A magasba nyuló lángnyelvek kísérteties fényt vetettek az egész városra. A tüzet a szomszédos falvakban is észrevették, s a ligetfalvi és köpcsényi tűzoltók vágatva siettek a pozsonyiak segítségére. Már a harmadik házat is az a veszély fenyegette, hogy a tűz martalékvává esik. A lakók sorában óriási pánik keletkezett, mert a veszélyben lévő házban nagy lőpor-raktár van. A tűzoltók lázasan dolgoztak, hogy a nagy veszedelemnek clejét vegyék és fáradozásuknak úgy reggel két óra felé megvolt a kívánt eredménye, mert a tüzet lokalizálták. Az égés ideje alatt több megrázó jelenet játszódott le. Egy uriaszony, amikor álmából fölverték, annyira megrémült, hogy szalmazsákot dobott le az ablakon s arra akarta ledobálni három kis gyermekét az emeletről. Szerencsére a tűzoltók, akik behatoltak a lakásába, e szándékában megakadályozták. A tolvajok is kihasználták a nagy zűrzavart. A tűzhöz ugyan kirendelték az utászrezd és a honvédezed egy-egy századát, azért a tolvajok mégis több helyen feltörték az üzleteket és raboltak. A tűz keletkezésének okát és a kárt még nem állapították meg.

— **Kulturpalota Mármaroszigeten.** Mármarosziget irodalmi és kulturális egyesületei, köztük a *Szilágyi* István Irodalmi Kör, a Múzeum-Egylet, a Tanügyi Kör nevében küldöttség tisztelegelt ma délelőtt gróf *Apponyi* Albert kultuszminiszternél. A küldöttséget ifj. báró *Perényi* Zsigmond vezette, tagjai voltak *Kökényesdi* Mihály orsz. képviselő, *Gavallér* Lajos tiszti főügyész, dr. *Kricsfalussy* Sándor, Dr. *Iunger* Lázár és dr. *Lator* Sándor. A küldöttség arra kérte a minisztert, hogy a város irodalmi és kulturális egyesületei részére kulturpalotát állíttasson fel. Rámutatott arra, hogy a jelenben egyik egyesületnek sincs hajléka, holott a magyarság szempontjából rendkívül fontossággal bír, mert a mármaroszi nemzetiségek tagadhatatlanul nagy fogékonysággal bírnak a magyarosodás iránt. Gróf *Apponyi* Albert szívesen fogadta a küldöttséget és biztosította őket, hogy a legjobb indultal fogja az ügyet elintézni. A küldöttség lelkesen megéljenezte a minisztert.

— **Altér egy választáson.** A viszontagságos geryeszegi választásból kifolyólag *Malonyai* Dezső egyik kortese, dr. *Rózsa* Miklós, sértőhangú levelet intézett dr. *Fenyvesi* Soma országgyűlési képviselőhöz, aki *Hédervári* Lehel és *Hajdu* Marcell útján kért magyarázatot. *Rózsa* még nem nevezte meg segéde-

— **Egy rendőrtiszt tragédiája.** Szomorú sors érte a fővárosi államrendőrség egyik tisztjét. A rendőrség közigazgatási osztályának egyik tisztviselőjén, Pogonyi Béla segédfogalmazón néhány nap óta az örültség jelei mutatkoztak. A szerencsétlen tisztviselő hétfőn éjjel a központi ügyelethez volt beosztva. Tizenkét óra tájban berontott az ügyelet kaputárába és rémült arcával jelentette, hogy az összes rendőrtisztviselő belefutott egy mocsárba s rögtönös segítség kell, különben mindnyájan elpusztulnak. A rendőrkapitány megnyugtatta és másnap jelentést tett a főkapitánynak. Pogonyit ettől kezdve rendőrorvosok figyelték és ma reggel konstatálták, hogy közveszélyes örlött. Ma délután aztán a mentők beszállították a lipótzsemei elmeorvosintézetbe. Pogonyit néhány hónappal ezelőtt nevezte ki Boda Dezső főkapitány segédfogalmazónak.

— **Koronázási jubileum és a londoni magyarok.** A király koronázásának negyvenedik évfordulója alkalmából a londoni magyar egyesület díszes kiállítású albumot adott ki, amely Anglia számos politikai, irodalmi és tudományos előkelőségének az évforduló alkalmából az egyesülethez intézett szücskéváltatit tartalmazza, legnagyobb részt facsimilében. Az albumban szerepelnek Teck Sándor hercegnek, a magyar Rédey grófi család leszármazottjának, Sutherland hercegnőnek, Trevelar N. P. lordmayornak, Austinnak, a Poet laueretnak, Miss Braddon, Rider Haggard, Henry Jones nálunk is ismert nevű íróknak, Alma Tademanak, a híres festőművésznek, Arthur W. Pineronak, a híres színésznek, Sir Henry Bergue, Lord Battersea, Bhovnagree, Lord Beresford tengernagy, MacCarthy, Dilke angol politikusok, Korbay Ferenc zeneszerző, Gineverné Győry Ilona, Walter Crane és mások levelei. Az album egy példányát Felbermann Lajos, az egyesület ügyvezető alelnöke nyújtotta át Alexandra angol királynőnek, aki azt kegyesen elfogadta. Az album jövedelmét az egyesület két angol jótékony intézmény között osztja meg.

— **Eljegyzés.** Dr. Öze Gyula szentesi ügyvéd eljegyezte Hoffmann Rezsinkét Szentesen.

— **Férfi, asszonyruhában.** Tegnapelőtt a detektívek átkutatták a ligetet és a Kolégerszky-kioszk mögött egy padon két nőre akadtak. Az egyik töpörödött testű, hófehérhajú kis asszonyka volt, a másik a leánya, aki azonban szintén már vagy negyvenévesnek látszott. Bevitték a VI. kerületi kapitányságra, ahol az öreg asszony könyes szemmel beszélt el, hogy özvegy Jalsovitzky Béláné a neve és a férje valamikor szolgabíró volt Nagykőrösön. Később nagy nyomorba jutott és méri a leányának, aki nagyon szép volt, gyönyörű a hangja, elhatározták, hogy a színpadon próbál szerencsét. Művészi körútra indultak. Bejárták az egész országot, énekeltek, táncoltak mindenfelé.

Amikor az öregasszony és a leányának kihallgatása véget ért, a megmotozásra alkalmazott asszony végigtapogatta őket, hogy nem tartanak-e valamit elrejtve maguknál. Az asszony éppen a leányt motozta meg, amikor egyszerre felkiáltott:

— Nyomorult gazember! Pfúj!

— Mi az? Mi történt? — kérdezte a rendőrfogalmazó megrémülve.

— Kérem, ez nem is nő, hanem — férfi!

— Kisasszony, mit szól ehhez? — kérdezte a meglepett rendőrfogalmazó.

— Most már le vagyok lepözve, — volt a felelet, — bevallom, hogy csakugyan férfi vagyok, de már tizenöt éves korom óta járok női ruhában. Nő-imitátor vagyok.

A rendőrség megállapította, hogy az illető Jalsovitzky István nagykőrösi kereskedősegéd, aki csavargásért már többször volt büntetve. Laszner Gusztáv kapitány mindkettőt tíz évre kitiltotta a főváros területéről. Miután a győri ügyészség magánlaksértésért keresi Jalsovitzkyt, letartóztatták, hetvenkétéves öreg anyját pedig eltolonczták Nagykőrösre.

— **Egy kellemetlen toaszt.** Trevelar londoni lordmayor, aki nemrég Párisban ünnepeitette magát, jelenleg több városi képviselővel együtt a német fővárosban időzik. Most a charlottenburgi városházán diszebéd volt a tiszteletére és ott folyt le a következő érdekes epizód: A charlottenburgi polgármester pohárköszöntőjében emlékeztetett arra, hogy június 18-án volt a waterlooi csata évfordulója, amelyben a németek és angolok egymással harcoltak a közös ellenség ellen s ehhez azt a kívánságát fűzte, hogy a németek és angolok sohase álljanak mint ellenségek egymással szemben. A londoni lordmayor erre azt felelte: Meg kell vallanom, hogy egészen megfeledeztem a waterlooi csatáról. Az a nagy nemzet, amely ellen akkor angolok és németek együtt harcoltak, azóta Angliának tántoríthatatlan szövetségese lett. Hagyjuk a háborúról való megemlékezést és kívánjuk inkább, hogy a három nagy nemzet barátságban

és kereskedelmi közösségben dolgozzék egymással és egymás mellett.

— **Üngyilkos festő.** Tegnap éjszaka az Iparcsarnok mögött, egy fa tövében föbelötte magát Droch Ferencz érsekújvári festő. Droch tegnap érkezett Budapestre, a vonatról rögtön a Városligetbe sietett, ahol késő éjszakáig sétált. Holttestét csak ma reggel vette észre az arra sétáló rendőr, átkutatta a zsebeit, de csak egy névjegyet talált a zsebében, amelyre a következő sorok voltak ráírva:

Gyógyíthatatlan betegségem kergetett a halálba. Droch Ferencz, festő.

Az üngyilkos holttestét beszállították a törvénytörési orvostani intézetbe.

— **Pestis.** Alexandriában tegnap három pestises eset fordult elő, melyek közül kettő halálos kimenetelű volt. A legfőbb egészségügyi tanács elhatározta, hogy az Alexandriába hozott árukat fertőtleníttve 48 órai egészségügyi zárlat alá kell helyezni.

— **Aratósztájk.** A felgyői uradalom tavaszkor megállapodott a munkásaival az aratásra nézve s szerződésbe foglalták a föltételeket. Most az aratók nagyobb részt követelnek az aratás eredményéből, mint amennyi őket szerződésileg megilleti. Kijelentették, hogyha követeléseiket nem teljesítik, úgy nem állanak munkába.

— **Földet a nőnek.** A csongrádi és csanyteleki elüljáróság egy küldöttsége fogja a napokban felkeresni dr. Kelemen Béla főispánt, a parasztság kiváló pártfogóját, hogy felkérjék arra, hogy az algyői és felgyői uradalom, mely Pallavicini őgróf tulajdonát képezi, engedjen át nagyobb földterületet a község lakosságának. A községek belterjes gazdálkodást, állattenyésztést és baromfitenyésztést akarnának az átvett földterületen folytatni. Ha a községek kívánsága teljesülne, úgy megakadályoztatnék az immár Csongrád megyéből is megindult kivándorlás Amerikába.

— **Titkoszatos gyilkosság.** A szentpétervári előkelő társaságot egy rejtélyes gyilkosság tartja izgatottságban. Tarnowsky gárdatiszt fiatal és bájos feleségét a saját lakásukhoz vezető lépcsőn meggyilkolva találták. A fiatal hölgy, aki a csári palotában gyakran teljesített szolgálatokat és a magas körökben is általános ismeret volt, az orvosok vizsgálata szerint orozva gyilkoltatt meg egy a koponya hátsó részére irányított lövéssel és azonnal meg is halt. A golyót a koponya hátsó falán ellapulva meg is találták. A gyilkosnak, vagy esetleg gyilkosoknak még eddig semmi nyomát nem találták. A rendőrség mindössze annyit tudott megállapítani, hogy a gyilkosság elővetése előtt egynehány nappal Tarnowsky lakóházának kapualjában egy meglehetősen erősnek látszó és feltűnően magas hölgy járkált fel és alá és Tarnowskyék lakása előtt több ízben meg is állott. A titkos rendőrség azt hiszi, hogy ez a hölgy tulajdonképpen egy álcázott forradalmár volt, aki csak a felismerhetetlenség céljából öltözött női ruhákba. Ez a vélt tettes a gyilkosságot minden valószínűség szerint mások megbízásából követte el, csak az a kérdés, hogy kik voltak ezek a megbízók. Sokan hiszik azt, hogy a szerencsétlen fiatal nő a forradalmárok halálos ítéletének lett áldozata. Ugyanis Tarnowsky még Trepoiv idejében egy gárdakülönítménnyel Szentpétervárot állandóan őrártati szolgálatokat teljesített és így sokszor megakadályozta a forradalmárok terveit. Mások azonban ezt nem hiszik, mert a forradalmárok még eddig sohasem büntették meg az asszonyokban a férjek vélt, vagy valódi bűneit. Mindenesetre felvilágosításra szorul az a körülmény, hogy a portás, aki mint rendesen, úgy a gyilkosság napján is felkereste a fiatal nőt, miként nem vette észre a gyilkosságot. A csár a lesújtott férjet magánkihallgatáson fogadta és előtte a legmélyebb részvétét fejezte ki neki.

— **Vasuti sztrájk.** Bécsből jelenti tudósítónk, hogy a déli vasut alkalmazottai közt erősen terjed a sztrájkmozgalom. Az ausztriai déli vasuti nagyobb állomásokon az alkalmazottak gyakran gyülekeznek és elhatározták, hogy memorandumba foglalják követeléseiket és ha a vezérigazgatóság a megállapítandó időpontig nem teljesíti követeléseiket, másnap megkezdik a passzív rezisztenciát.

— **Mérenylő háztulajdonos.** A sziléziai Rybnikben a romanshofi (Rybnik-kerület) vámhivatal ellen több dinamitmerényletet követtek el, anélkül azonban, hogy a tetteseket elfoghatták volna. A gyanyu végére is egy Spandel nevű háztulajdonosra irányult, aki a vámházberlővel, Jordánnal rossz viszonyban állott. Amikor ez tudomást vett arról, megleste az utcán Jordánt és egy lövéssel súlyosan megsebesítette a fején. Spandel azután hazarohant és eltorlaszolta magát, mindenkit lelővéssel fenyegetett, aki háza közelébe jön. Hétfőn reggel azután valóságos ostromot indítottak a csendőrök Spandel háza ellen. Az ostromban 17 csendőr vett részt, akiknek végre majdnem két napig tartó küzdelem után sikerült Spandelt megadásra kényszeríteni. A veszedelmes embert lánczra verve vitték a börtönbe.

— **Házasság.** Dr. Fazekas Oszkár ügyvéd, az „Iparjogi Szemle” szerkesztője vasárnap, e hó 23-án, délután 12 órakor vezeti oltárhoz a Dohány-utcai izr. templomban Földiák Aliczet, Földiák Vilmos, a Magyar Országos Központi Takarékpénztár pénzügyi igazgatójának és nejeének sz. Romann Szidóniának leányát.

— **Gyilkosság az országuton.** Algyógy és Gyalomár községek közötti országuton véres gyilkosság történt. Algyógy mellett épült a kincstári vasgyáraknak nagyszabású szanatoriuma a tüdőbeteg munkások részére. Tegnap kifizették a munkásokat, kik a pénzt a kocsmában elosztva, hazafelé indultak. Romosán Lukács gyalomári lakos egyedül ment 10 óra felé az országuton keresményével a zsebében. Csibián Szimion és Karika Szpiridon gyalomári lakosok előre mentek és utközben Csibián rávette társát, hogy ölje meg Romosánt. Az országut az erdőn vezet keresztül és ök a fák mögé bujtak. Mikor Romosán előttük elhaladt, Csibián botjával leütötte és a társától előre elkért bicskával hátbaszurta. A szerencsétlen áldozat koponyarepedést szenvedett és meghalt. Reggel találták meg a munkások. A csendőrség a két tettest elfogta, kik beismerik tettüket.

— **Agyonlőtt díjbirkózó.** Páris Neuilly külvárosában levő cirkuszt előtt véres dráma játszódott le tegnapelőtt este. A cirkuszbán professzionátus díjbirkózók szerepeltek, akik ősi vásári szokás szerint birkózásra szólították fel a nézőközönségből azokat, akik biznak az erejükben. Tegnapelőtt este a felszólításra egy Deville nevű, Párisban állomásozó véres katona birokversenyre jelentkezett, ellenfele Jean Witzler több díjat nyert díjbirkózó volt, egy hatalmas erejű brutális 28 éves atléta, aki ellenfeleit félholtra szokta gyömszölni. Deville sem járt különben és már pár percnyi birkózás után kénytelen volt megadni magát, mert Witzler durva fogásait nem bírta ki. A katona szörnyű haragra lobbant az athléta iránt és megfogadta, hogy megboszulja magát. Künn a cirkuszt előtt lesbe állt és amikor előadás végével Witzler kijött, rávetette magát. A két nagyerejű ember a következő pillanatban ott fetrengett a porban és fojtogatták, rugták, harpták egymást, ahol csak érték. Deville egyszerre csak Witzler alá került és mert tudta, hogy a feldühödött atléta nem irgalmaz neki, hirtelen előrántotta revolverét és belelőtt Witzler mellébe. Az atléta azonnal kórházba vitték, ahol azonban — dacára a gyors orvosi segélynek — két órai kínlódás után meghalt.

— **Léprement házitolvaj.** Csupor József földbirtokos hosszabb ideje figyeli, hogy lakásában házitolvaj garázdálkodik. Valaki következetesen rájár a szekrényére és egy-két koronával minden nap megdézsmálja a pénztárcáját. A földbirtokos eleinte a takarítónőjét gyanúsította meg, kiderült azonban, hogy gyanuja teljesen alaptalan. Miután azonban a tolvajlások egyre ismétlődtek, a földbirtokos végre is jelentést tett az esetről a főkapitányságon, ahonnan egy detektívet küldtek ki a Toldy Ferencz-utca 48-ik szám alatt lévő lakás megfigyelésére. Az ügyes detektív aztán ötletes módon fogott a tolvaj kinyomozásához. A gyakran megdézsmált pénztárczát mindenekelőtt vastagon bekente lemoshatatlan madárléppel, aztán pedig várt. És nem is kellett sokáig várnia, mert estefelé észrevették a háziak, hogy a földbirtokosnak 15 esztendőös unokaöccse nagyon nagy igyekezettel mosogatja a kezeit, amely tele volt ragadva madárléppel. Természetesen rögtön elővették a fiut és minden kérdeztetés nélkül alaposan megverték. Csak az előlegezett exekuczió után szorították aztán vallomásra. És a meglepett bűnös vallott, mint a karikacsapás. A vallomásból pedig kiderült, hogy a tizenötéves gimnazista gyerek szerelmi viszonyt folytat egy Scheibner Margit nevű cselédleánnyal, aki ott szolgál a Toldy Ferencz-utczában valamelyik szomszédos házban. A fiatal szerelmes ennek a leánynak vásárolt aztán gyűrűt, selyem holmit és ezért lopkodta a nagybátyja pénzt.

A leányt előállították, mert azt hitték, hogy ő a főbűjtő. A fiu azonban kijelentette, hogy a leány még csak nem is sejtette, hogy ő honnan szerzi a pénzt. Erre aztán elbocsátották a leányt is.

— **Végzetes ut.** Késő éjjel szűkszávu távirat jelenti Casertából: Egy Nápoly felől óriási sebességgel érkező automobil, amelyben öt ismeretlen személy, közöttük egy hölgy ült, a caianellói pályaudvar mellett felborult és összezúzódott. Az automobilban ülők valamennyien életüket veszítették.

— **A Murányi-utcai iskola jubileuma.** Az ország legnépesebb iskolájának: a fővárosi Murányi-utcai elemi népiskolának tanszéklete tegnap ünnepelte csendben az iskola fennállásának 20 éves évfordulóját. A záróértekezlet végén Székely Sándor az iskola krónikása ismertette az intézet történetét, azután pedig elhelyezték az iskola alapítójának és mai igazgatójának, **Sennyey Ferencz**nek életnagyságu arcképét. Sennyeyt kiváló paedagógust, a jubileum alkalmából kartársai s a VII. kerületi polgárok zajos ovációkban részestették.

— **A Tisza halottja.** A beregszászi gyilkossági pör tárgyalása során a tegnapi megtartott helyszíni szemle alapján újra kihallgatták azokat a tanukat, akik Kohn nagyszöllősi vendéglőjében a folyosóról hallották, hogy Klaffer, Dávid és Mauskopf a Spitz megöletéséről beszéltek. Több tanu vallja, hogy Dávidékak május 16-án látták a királyházi vásárrban, de csakis a délelőtti folyamán. Arról egyik sem tud felvilágosítást adni, hogy mikor jött el onnan Dávid és fia. Weiss Lébi fiakeres vallja, hogy a gyilkosság éjjelén zörgetett nála Dávid Adolf és kérte, hogy vigye őt haza Kupányba, de mivel kocsisai sem akartak menni s lovai is fáradtak voltak, nem vitte el. Dávid Adolf másutt is keresett fiakkert s mivel nem talált, visszament tanuhoz, ott aludt és reggel tanu vitte el őt Szöllősről Kupányba. Gorbá András vasuti őrlátta, a mint Dávid Adolf és Spitz a szekerczei állomáson a fél 9 órai vonatról leszálltak és együtt mentek el a kiskupányi uton. Krajni Mihály 18 éves béresfiu tette eddig Dávid Mártonra a legterhebb vallomást. A gyilkosság estéjén 1/2 10 óráig legettette a marhákat. Vele volt gazdája, Dubroka György is. Mikor hazafelé mentek Kupányba, találkoztak Dávid Mártonnal és még két ismeretlen egyénnel. Dávid köszöntötte őket és kérdezte, hogy nem látták-e fiát, Chajimot. A vádlott ezt nem tagadja, de azt állítja, hogy a találkozás nem szerdán, a gyilkosság napján, hanem előtte való napon történt. Ugy a tanu, mint gazdája, Dubroka György eskü alatt vallják, hogy 16-án, a királyházi vásár estéjén volt a találkozás, tehát a gyilkosság estéjén.

— **Megfékezett bányalég.** Gréhaut, a híres fizikus Párisban olyan készüléket talált fel, amelylyel idejekorán fel lehet ismerni a bányalég képződését és a bányászok idejekorán elmenekülhetnek. A készülék tulajdonképpen egy módosított hőmérő, amelyiknek gömbjében a higany alatt valami sóvegyület van, amelyik a bányaléggel való érintkezés következtében meggyulad. A bányalég egy kis nyíláson át jut e vegyülethez, amelyiknek égése következtében a hőmérő higanya emelkedni kezd és csakhamar eléri a tejejébe beillesztett platina-sodronyt, amelyik egy villamos csengőhöz vezet és abban a pillanatban, mihelyt a bányalég jelentkezik, megszólal. Ha a bányának minden részében helyeznek el ilyen jelzőkészüléket, úgy a bányászok teljes bizonyosságban dolgozhatnak, mert azonnal tudomásukra jut, ha közeledik a halálhozó veszedelem.

— **A bécsi péksztrájk után.** Az ausztriai sütő-mesterek birodalmi szövetsége a hosszú látra való előzetes eladás mellett foglalt állást és a dolgozni akaró munkások védelmére vonatkozó határozati javaslatot fogadott el, a melyben felszólítja a kormányt, hogy modern sztrájk törvényét dolgozzon ki és terjessze azt a parlament elé.

— **Halálozás.** Dr. Horváth József (nagyvásonyi) országos képviselőnek nyolcz éves Panna leánykája ma Nyiregyházán elhunyt. Halála széles körökben nagy részvétet keltett.

— **Almás Balogh Tihamérnak,** az elhunyt jeles színművésznek és kiváló orvosnak hült tetemét ma hajnalban az István-úti szanatóriumból átszállították a kerepesi-úti temető halottas házába, ahol virágos ravatalra tették. A megboldogultat holnap, pénteken délután 5 órakor adják át az örök nyugalomnak. A bucsuzatolt **Haypál** Benő budai ev. ref. lelkes fogja felelte mondani.

— **A zongoratanító tragédiája.** Bécsben az Augartennél levő hidról a Dunacsatornába akart ugrani tegnap este egy asszony, három gyermekének szemelátára, de egy rendőr észrevette és megakadályozta a szándéka végrehajtásában. A halálra szánt asszonyt elvitték a rendőrségre, ahol elmondta, hogy zongoratanító, de szívbaja miatt már régebben nem tud tanítani s mivel az urától elváltan él, nincsen gondviselője sem neki, sem a gyermekeinek. Alamizsnából élt, s a minap már a lakásából is kiették, mert nem tudott fizetni. Ehesen és hajléktalanul bolyongott azóta, s ha valahol meghúzódtak éjszakára, a rendőr elkergette őket. Mivel semmi reménye sem volt sorsának jobbra fordulására, meg akart halni; tudta, hogy akkor gondoskodnak majd a gyermekeiről. A szerencsétlen családot az elüljáróság vette pártfogásába.

— **Öngyilkos mérnök.** Nagyváradon Kerekes Ignác, a Berettyó-vizszabályozó Társaság mérnöke, revolverrel föbelötte magát és meghalt.

— **Megölte az apját.** Pongor Sándor hajdunánási gazdát eddig ismeretlen okból hasonló nevű 21 éves fia megfojtotta. A gyilkost letartóztatták.

— **Megvadult elefánt.** A drezdai czirkuszban tegnap este nagy rémületet okozott egy megdühödött elefánt, mely a közönség közé rohant s utjában mindent összerombolt. A közönségből többen megsérültek s óriási zavar támadt a czirkuszban. Végre sikerült a czirkusz embereinek az állatot megfékezni.

— **Nagy árvíz Görögországban.** Trikalában áradás pusztít, mely száznál több ember halálát okozta. A thesszáliai vasut vonalát az árvíz nagyon megromlalta, úgy, hogy a forgalmat részben be kellett szüntetni.

— **Pusztító felhőszakadás.** Hajdu-Böszörményből jelentik, hogy tegnap délután négy és öt óra között nagy felhőszakadás volt. Az utcákon méternyi víz folyt, amely a közlekedést pár órára megakasztotta. Különösen a főtéren és a főutcákon volt nagy az ár, amely a hidakat vitte el és szekereket ragadott el lovastul. Az ár elsodort két gyermeket is, akiket azonban kimentettek. Az utcákon a víz a gyalogutakat és a kövezetet megbontotta.

— **Az ordók befolyása a jégösőre.** Röhring erdész megvizsgálta Európa különféle országainak esőzési és jégverési statisztikáját a tudományos intézetek megfigyeléseiből és sok régi biztosító társaság feljegyzéseiből. Röhring arra az eredményre jutott, hogy azon a vidéken, ahol sok az erdőség, gyakori a közönséges eső, de annál ritkább a jégöső. Röhring szerint a föld villamos feszültsége az erdős vidéken csekélyebb, mint ott, ahonnan a fákat az erdőgazdálkodás kiirtotta. Ezekben a helyeken gyakran van jégöső, holott az valóságos ritkaság volt. Viszont a beerdősített vidékeken a jégöső a legritkább csapások közé tartozik. Mindezek szerint a jégöső ellen legjobb védelem az erdőültetés. Ezzel nemcsak a vidéket a jégverés ellen óvják meg, hanem a rendes esőzést is elősegítik. Az alföldeken a gabona- és szőlőtermőhelyeken ajánlatos a sűrű ligetekkel való fásítás. A befásításra nem okvetlen az erdei fák szükségesekek, sőt gazdasági tekintetben célszerűbb a gyümölcsös.

— **Lopás a pályaudvaron.** Löw József mezőkövesdi kántor tegnap délután a nyugati pályaudvaron Budapestre érkezett. A tapasztalatlan ember ládáját egy autmata mellé állította s elment valamit vásárolni. Persze, mikor visszatért, hogy jádáját elszállítsa, csak a hült helyét találta. A rendőrség keresi a tolvajt.

— **Robbanás a Skoda-féle ágyu gyárban.** Pilsenben a Skoda-telep egyik aczéllakóházában tegnap heves robbanás történt, melynél két munkás súlyosan, négy könnyen megsebesült. A robbanásnak valószínűleg az volt az oka, hogy a felolvasztott anyagok öntözésekor gáz fejlődött, amely a levegővel egyesülve, felrobbant. Az erős légnyomás következtében a kohó üvegfedeleének egy része elpusztult.

— **Gyilkos nászálaj-kürtös.** Ujvidék egyik népesebb részén, a Vörösmaty- és Laktanya-utca sarkán, a kaszárnyával szemközti lévő kocsmában, megölték ma hajnalban Ritter Ferencznek, a koresma bérlőjének a feleségét és tizenötéztendő leányát. A gyilkosságot **Veszeloovszky** János, hatodik gyalogezredbeli zászlóalj-kürtös követte el, aki udvarolt a leánynak, eredmény nélkül. A gyilkosság, amely az egész várost izgatottságban tartja, így történt:

Ritter Ferencz éjjel után két óráig a kocsmában volt rokonaival és családjával. Két órakor elment más kocsmába mulatni, a felesége és a leánya azonban otthon maradtak, mert még volt néhány vendég, a többi közt **Veszeloovszky** János, de ez nemsokára egyedül maradt. Ritter félnégykor jött haza s feleségét a tornácra találta. Az asszony féltéredre ereszkedve a földre borult, holtan és sok sebből meg-aludt vér sötétlett a testén. A leány az előszobában feküdt nagy vértócsában, kihült testtel. **Vasdényey** Gábor rendőrkapitány megállapította, hogy a gyilkosság két óra után történt s nem rablásért, mert nem hiányzott semmi. Minden gyanu **Veszeloovszky** ellen szólt, akit a kaszárnyában elővezettek. A katoná halothalvány volt és reszketett, de tagadott. A két naposkaplár megmondta, hogy hajnalban jött haza, a kerítésen mászott át, a ruhája tele van vérrrel és véres a kardja is. Rögtön bilincsre verték. Kétségtelen, hogy a leány azért ölte meg, mert ellentállt neki, az asszonyt pedig azért, mert a leányt védte. **Veszeloovszky** osztrák ember és 1903. eleje óta volt Ujvidéken, mint továbbszolgáló katoná. Haditörvényszék elé állítják.

— **Nemzetközi szélhámosok Budapesten.** Az innsbrucki országos törvényszék vizsgálóbírája megkereste a budapesti rendőrséget, hogy nyomozzon egy ausztriai vasuti tolvajlás ügyében. Junius 12-én ugyanis a Velenczéből Innsbruck felé közlekedő gyorsvonat egyik elsőosztályú fülkéjében **Hogan** Hugó kaliforniai utazó táskájából nagyértékű különféle aranyékszert és brilliáns követ elloptak. Valószínű, hogy a tolvaj Magyarország felé szökött. — Egy másik külföldi szélhámost is nyomoz a rendőrség. És pedig **Ulisses Amadeus Mairesset**, aki Brüsszelben bankpenztáros volt és több ezer frankot sikkasztott.

— **Gyilkos polgármester.** Nagy feltűnést keltett Olaszországban egy szerelmi dráma, amely tegnap történt Róma közelében. **Viganó** davescoi polgármester, egy 23 éves fiatal ember, a napokban Róma közelében **Prado** hirneves milánói festő leányával találkozott, akibe a polgármester halálosan szerelmes volt. A festői szépségű leány azonban nem rokonszenvezett a fiatal polgármesterrel és annak ismételt kérését visszautasította. A találkozás alkalmával a visszautasított kérés szerelmesének megpillantásakor elragadta az indulat, előrántotta revolverét és először az ifju hölgyet, azután pedig önmagát lötte agyon.

— **Távíró-sztrájk Amerikában.** Az Egyesült-Államokban, ahol a távírók még magántársaságok kezében vannak, általános távíró-sztrájk veszedelme fenyeget. A huszezer távíró-alkalmazott végrehajtó bizottsága tegnap elhatározta, hogy a nyolcz órai munkaidőt, a fizetés javítását és az összes elbocsátott alkalmazottak visszavételét követeli.

— **Borzalmas gyermekhalál.** Tegnap délután **Bruder** Márton pozsonyi szőlőmunkás napszám után indult, gyermekeinek őrzését öreg anyjára bízva. A gyermekek közt volt a másfél éves **Marriska** is. Játék közben a kisleány egyszer csak eltűnt. Rosszat sejtve, a keresésbe indultak és úgy találták holtan a trágyadomb csatornájában, ahova belefulladt. Szigorú vizsgálat indult meg, hogy a kis gyermek haláláért kit terhel a felelősség.

— **Uszómesterek mint mentők.** **Dr. Magyarevics** Mladen tisztii főorvos rendelkezése a fűrdősöknök és uszómestereknek újban vizsgát kell tenniük az első segélynyújtásból, mert vizsga nélkül nem gyakorolhatják foglalkozásukat. A tanfolyam számukra holnap, pénteken este 7 órakor kezdődik meg a mentőegyesület **Markó-utcai** palotájában. Az érdekelteket ezuton hívják fel, hogy a tanfolyamra jelentkezzenek, mert akik elkésnek, azokat már nem veszik fel.

— **Aki a rendőrt megtámadja.** Az éjszaka a Csalogány-utczában **Tatay** János rendőrnök gyanusnak tűnt föl egy szolgálomájú ember, aki egy zsákot cipelt. A rendőr kérdőre vonta a szolgát, aki azzal válaszolt, hogy kést rántott s leszurással fenyegette. A rendőr revolveréből az izgága ember felé lőtt, de nem találta el. Végre is sikerült két katoná segítségével a második kerületi kapitányságra vinnie, ahol kiderült, hogy **Vargha** Józsefnek hívják és bolti szolga. A nála talált zsák tele volt kávéval, amit valószínűleg lopott.

— **Rendőri hírek.** **Életunt fényképész.** **Bonák** Ferencz fényképészegéd ma délben a Károly-körut 24. számú házában cziankáliit ivott. Mialatt a mentők a Rökus-kórházba szállították, meghalt. Életuntágának oka ismeretlen. — **Villamos elgázolás.** Ma délután egy órakor a **Margit-körut** 5. számú háza előtt a közuti villamos elgázolta **Schuller** József kőmivesinast. A fiut sérülésével a lakására vitték.

— **Rajeczfürdő igazgatósága** állami, törvényhatósági és vasuti tisztviselők, illetve alkalmazottaknak, továbbá lelkészeknek, tanítóknak és gazdászoknak ez évi június 30-ig, valamint augusztus 21-től szeptember 30-ig a lakbéréknél 50 százalék, az egykoronás tükörfürdőknél szintén 50 százalék, az ételáraknál pedig 10 százalék kedvezményt nyújt. Prospektust kívánatra ingyen küld. Állandó posta-, távírda- és vasut-állomás a fürdőtelepen.

x **Zászlók,** czimerek, minden kivitelben kaphatók **Linhart** színházi festőnél és diszítőnél Budapest, VIII., Hunyadi-u. 27. sz. Árjegyzék ingyen.

x **Fodor-féle vívóterem** a **Koronaherczeg-utca** 3. szám alatt a főváros legnagyobb és legjobbban felszerelt torna- és vívóterme. Különös gond fordítatik a gyermektorna és vívásra.

x **Bob-hashajtó** a legkellemesebb, 10 f.

x **Nászajándékok** **Rothauser.** Deák-tér 6. sz.

AZ EGYETERTÉS
szerkesztősége és kiadóhivatala
VI., Eötvös-utca 32. sz. alatt van.

A szerkesztőség telefonja: 788. szám.

A kiadóhivatal telefonja: 706. szám.

A nyomda telefonja: 18-25. szám.

Pesti benszülöttek.

Csemperi: Hová, háová Sülysáp ur?

Sülysáp: Hová? Hát hova megy az ember esti nyolcz óraker vicinálison?

Csemperi: Talán csak nem Rapsányfüredre?

Sülysáp: Ellenben, igen. Duna-Rapsányra és onnét kocsin Repsányfüredre. Már mi nyaralunk!

Csemperi: Irigyelem magukat. Milyen kellemes lehet már kint a szabadban!

Sülysáp: Azt elhiszem. Én ugyan még nem igen élvezem, mert már öt óraker hajnalban el kell indulnom, hogy kilencz órára Pestre érjek a hivatalomba.

Csemperi: Ugy! Hát akkor ma este hány órára ér haza?

Sülysáp: Ha kedvező az időjárás, tizenegy óraker már otthon leszek. Tudniillik, ha nagy szél van vagy ha esik az eső, akkor a vicinális késik; nem beszélve arról, ha a mozdonyt valamelyik közbeeső állomáson itatják vagy pláne, ha a mozdonyvezetőt itatják, ilyenkor ma mindég csak holnap érünk haza.

Csemperi: Kedvesek az ilyen kis uti kalandok.

Sülysáp: Oh kérem, az ilyesmi csak fűszerezi a nyaralást. Mert a nyaralásnál fő a fűszer.

Csemperi: Hát a felesége őnagysága nincs állandóan kint?

Sülysáp: Nem kérem. Neki nem lehet. Az orvos neki kőszén-kurát rendelt. Ő folyton utazik Pest és Rapsány között és beszívja a kőszén-füstöt. Tudja ez olyasmi, mint a tengeri levegőkúra. Vannak emberek, akik Fiume és Abbazia között folyton a hajón ülnek. Különbö is a feleségemnek még nincs teljesen rendben a nyári ruha-állománya, no és csak nem képzeli, hogy Rapsányban varatja a ruháit? Tudja Rapsány egy nagyon szép hely, gyönyörű vidék. Még nincs teljesen kiépülve, de már azon az uton halad, hogy tíz-husz év alatt vetekedni fog a környékbeli legmodernebb nyaralóhelyekkel, még Nagy-Marossal is!

Csemperi: Ne mondja!

Sülysáp: Az igaz, hogy még nincs befásítva a telep, de a Duna nincs több mint másfél órányira a mi nyaralóinktól. No de hát végre is, ha a Dunában akarok fürdeni, akkor bejöhettek Pestre is! Nem igaz!

Csemperi: Hogyne, hogyne!

Sülysáp: Azért magunk közt mondva, mégis örülök, hogy kiadjuk a villát.

Csemperi: Hát nem maradnak kint tovább?

Sülysáp: Csak nem ettem kefét! De kérem, ezt ne híresztelje, mert ha az az állat, aki olyan ökör volt és kivette a villánkat, megtudja ezeket a dolgokat, még visszalép a bértől.

Csemperi: Ugy, hát önöknek is kiadó a villájuk? Talán hirdették is?

Sülysáp: Természetesen. „Kellemes nyaralás” jelige alatt és valami nagykereskedőné beleharapott. De miért kérdezi, hogy nekünk is van-e kiadó villánk? — tudtommal más villa nincs is az egész határban! A Sülysáp-villa az egyetlen az egész telepen.

Csemperi: Igen? . . . No ez érdekes!

Sülysáp: Mi?

Csemperi: Tudniillik én is a Rapsányra utazom villát bérelni.

Sülysáp: Hogyan, ön is? Hiszen akkor . . .

Csemperi: Én vagyok az az ökör!

Sülysáp: Ön az? Ön a nagykereskedő? . . .

Csemperi: Igen és nőm harapott bele a maga villájába. No de ha beleharapott, hát egye is meg! Én nem örültem meg Rapsányon nyaralni!

Sülysáp: Kár! Igazán sajnálom. Pedig már úgy örültem, hogy megszabadulok ettől a csapástól! No de sebjaj! Várok! Talán egy pár évtized mulva maj arra jár a Pest-bécsi villamos s majd föllendül Rapsány-füred is!

SZÍNHÁZ ÉS MŰVÉSZET.

A Grand-Guignol.

Páris, június 19.

Az orosz mesékben fordul elő Jancsi, aki elment vándorolni, hogy a borzadályt megtanulja. Párisban nem kellett volna messzire mennie. A Rue Chastal-ban ott van a Grand-Guignol színház, ahol libabört bárki bármikor előjegyezhet magának. A legújabb iszonyok, a legmodernebb rémségek, a még fel nem használt helyzetek tanyáznak ezen a színpadon, mely csupán az emberi szellem elsőrangú tévelygéseivel dolgozik. Anarchisták bombákat vetnek, kísértetek materializálódnak, tetszhalottak felkelnek sirjukból, örültek meggyujtanak már rég kialudt vulkánokat, fogorvosok mérgezett czeментtel plombálnak, nők hiénákká válnak, ujszülöttek sértett hiuságból saját köldökzsinórukkal fojtják meg magukat. Ezért a gyönyörűségért nem is oly magas ár a tíz frank. Már az ár jelzi a nyujtott élvezet magas fokát. Ezek nem a szokásos vásári szörnyűségek a mezei nép tömege számára. A Grand Guignol csupán up to da te (mai modern) megrázkódtatást nyújt, az ijesztés scenikus esodáit. Ahogy a frakkos publikumhoz illik, irdalmilag kiszabja, megfigyelésekkel megspékeli, nemesen perverz, fölényesen ironikus, mindig összekapcsolva a technika legújabb vívmányaival, vagy eseményeivel: az iszonyunak esztétikája „aktualitások”-ban.

És ha az utolsó vívmány az utolsó esemény nyel egyesül, akkor nagy ünnep van a Grand-Guignol-ban. Ez történik most, amikor három hónappal a francia vizalatt járó naszád „Farfadet” elsüllyedése után az „En plongée” (Elmerülve) című drámát adják. A két szerző, Laumann és Oliver, egy ilyen hadijármű a „Feu-Follet” belsejébe vezet, melynek érczüregében négy férfi van bezárva. A parancsnok ezuttal kiakar magáért tenni és bátorságát opiummal növeli a vakmerőségig. A legszélő határig súlydelt le harminczöt méternyire a víz színe alá, ismét felemelkedett, hogy — nem törődve három társa könyörgésével — újból leszálljon. Azonban most a naszád tehetetlenül uszik a hullámok között. A víz nyomása tulerős volt, a gép megsértült, a villamos összeköttetés a felvilággal megszakadt. Jel nem felel a veszedelemben forgó hajó segélykiáltására s a hajóban mind nehezebb lesz a lélegzés. A négy férfi belátja, hogy vége minden reménynek, iszonyu rémület lepi meg őket a sötétben belopózó elkerülhetetlen halál előtt. Esztelen haraggal esnek egymásra, dühöngenek, átkozódnak, nyögnek a megsemmisülés rémeitől korbácsolva, míg a szűk tér levegője meg nem fojt minden életet. Vonagolva roskadnak össze, szemek kidüllednek, vonásaik eltorzulnak, a függöny legördül, mielőtt utolsót hördült volna szétpukkadó tudójuk s véresre harapott ajkuk.

De felemelkedik a függöny és pillantásunk a koporsókra esik. Abban pihennek a szerencsétlenek, akiket sikerült nagynehezen a tengerből kihalászni. És előttük áll egy feketeruhás ur megindultan, méltósággal, kenetteljesen, hivatalos gyászszal az arcán. A miniszter az, aki elbucszuk „Franciaország e hü fiaitól.” Nem hiába haltak meg a bátrak! Megsiratásra méltók, de irigylendők is! Megtalálták azt a halált, amelyet oly nagyon óhajtottak, meghaltak a hazáért! Utolsó perczükben megdicsőülve a diadalt látták, a háromszínű lobogó diadalát! Ebben biva mosolyogva szunnyadtak el, egymást egyetértőleg átkarolva, mini testvérek a dicsőségben és hősiességben! . . . A rettentő látvány után, melyet az imént dobogó szívvel láttunk, felháborodunk ezen a jóllakott ékes-szóláson. De ez a morálja ennek a történeinek. A Grand-Guignol miniszter éppen úgy beszél, mint Thomson, a tengerészeti miniszter beszélt három hónappal ezelőtt, amikor a tunisi parton a „Farfadet” áldozatait eltemette. Ezek a mondatok szóról-szóra való idézetek az ő beszédéből. És azért lehet gondolkodni rajtuk, még pedig sokat. Bizony ördögi látványt nyújt tíz frankért a Grand-Guignol.

(*) A Ráth-pályázat eldőlt. Az Iparművészeti Társulat annak idején pályázatot hirdetett Ráth György emlékezetére készítenő plakettre. A pályamunkák között azonban akkor kivételre érdemest nem találva, felhívták a nyertes művészeket újabb, szűkebbkörű pályázatra. Ez a pályázat most dőlt el és a juri, melynek gróf Hadik-Barkóczy Endre elnökkel élükön, Kallós Ede, Körösfői Krisch Aladár művészek, Radisich Jenő min. tanácsos és K. Lippich Elek osztálytanácsos, a művészeti osztály vezetője, voltak tagjai, az első díjat Beck Ö. Fülöp kiváló szobrászművésztünknek ítelték oda és ugyancsak öt biztákt meg a plakett elkészítésével is. A 400—400 koronás díjat pedig Vágó Dezső és Bódy Kálmán művészeinknek adták.

(*) A Vigaszínház. Holnap, pénteken a Bernát, Heltai Jenő énekes bohósága kerül színre, amelyet tegnap is teljesen telt nézőtér előtt adtak. Az újdonság mulatságos jelenetei és fülbemászó dalai a gondosan rendezett, gyors tempójú előadás keretében végtelenül tetszenek a közönségnek, amely minden nótát megismételtet és a szereplőket, kiváltképen Hegedüs Gyulát és Kornai Bertát minden felvonás után sokszor kitapsolták. Szombaton lesz a Durand és Durand reprise. Ordonneaux és Valabrégue kaczagató darabjának első közreműködői közül Góth Sándor, Hegedüs Gyula, Szerény Zoltán és Győző Lajos tartották meg szerepüket. Új szereplők Kiss Irén, Góthné-Kertész Ella, T. Halmai Margit, Csáki Irén, Vendrei Ferencz és Tihanyi.

(*) Lehar Ferenccz ünneplése. „A vig özvegy” szerzőjét a jövő hónap elején nagyban fogják ünnepelni — Münchenben. Julius 5-én lesz ugyanis ott „A vig özvegy” 200-ik előadása és este Lehar személyesen fogja vezényelni. Ezenkívül 6-án és 7-én egy-egy hangversenyt, 9-én pedig a királyi palotában egy matiné-t dirigál.

(*) Egyházi zene. A Szent István-bazilika ének és zenekara 1907. június 23-án, vasárnap (Dominica V. pont Pentecosten) d. e. 10 óraker az ünnepi szent mise alatt Mozart koronázási miséjét fogja előadni. A magánrészeket dr. Pallady Leontinné, Stark Ludovika, Pichler Elemér és Tornay Károly éneklék. Graduale: Protector noster aspice Deus. Offertorium: Benedicam Dominum.

(*) Blaháné Budán. A budai nyári színházban holnap, pénteken kezd meg Blaha Lujza asszony három estére terjedő vendégjátékát. Első este „A tót leány” című népszínmű kerül színre, melyben a vendégművész a címszerepet, Hankát játszza. Szombaton ugyancsak Blahánéval „A toloncz” és vasárnap „A vöröshaju” népszínművek kerülnek előadásra.

(*) A Mikádó sorsa. Megirtuk, hogy az angol színházi cenzura annak idején politikai okokból betiltotta Sullivan operettjének, „A mikádó”-nak előadását. Ezt a tilalmat most a közönség és a művészvilág köréből elhangzott számos tiltakozás nyomása alatt feloldotta.

(*) El nem fogadott darabok. A Nemzeti Színház igazgatósága ezuton tudatja az érdekelt szerzőkkel, hogy az alább megnevezett színműveket előadásra nem fogadta el: A szerelem átka. A foglalkozás. Házi zavargások. Mai asszonyok. Mater dolorosa. Kendi Laura. Gordiusi csomó. Rózsabokor. Rabszolga királyleány. A kereszt. A Bach-korszak. Legjobb az egyesnes ut. Egy kis tréfa. Házasságközvetítő. Március 11. Emberek. Willner Ferencz. Képek az életből. A király. Az unoka. Zemera. Boszorkányvér. Edith bárónő. Álom. A napló. Judith. Kincsés szekrény. Törvény. Higgy és remélj. A kis féltékeny. A mester. A tűzpróba. Nővérek. Vándorló lelkész. Virágos völgye. Elégtétel. Művésztanítók. A névtelen. A zsarnok fia. Küzdelem. Erzsébet. A pénz ellensége. Hármás öröm. A kalifa énekesi. A cél. Az idő. A boldogság. Szerelem. Dávid és Abisáj. A rendőr. Ezredes kisasszony. Az ivadék. Hálóba kerített óriás. Lovagok bukása. A kéziratok a hivatalban átvethetők.

(*) Városligeti színház. Feld Mátyásnak szenzációs sikert aratóit „A bus özvegy” című parodisztikus operettjének második és harmadik előadása is nagy tetszést kelteit. A közönség az utolsó zugig megtöltötte a színházat és nem fogott ki a derűs hangulatból, mely néha oly mérvben tört ki, hogy az előadás menetét megakasztotta. Ilyen nagy és megérdemelt sikerű darabja a Városligeti színháznak még sohasem volt s ebből következtethető, hogy a kifűnő bohóság a „Vig özvegy”-hez hasonló rekordot fog elérni. A rendkívüli nagy sikerhez hozzájárult a kifűnő előadás. A főszerepet Turcsányi Olga utólérhetetlen bájjal személyesítette. Nagy hatással előadott francia „Chanson” kupléjának refrénjét a publikum ma is vele énekelte. Mellette Ferenccz Károly ért el nagy hatást Doszjalek Daniló szerepében. Nagyon tetszelték még Láng Etel, Dobsa Margit,

Magyar, Keller, Gabányi és Virág. A közkedvelt szerzőt a második és harmadik előadásban is óriási óvációkban részesítették.

(*) **A Halmos síremlék-pályázat pályabírósa** tegnap délután tartotta meg döntő ülését a városi műcsarnokban. A pályabírósa az ezer koronás első díjat egyhangulag **Sárkány István** műépítőnek, az ötszáz koronás második díjat pedig **Táthy Lajos** műépítőnek ítélte oda. A pályaműveket a nagyközönség szombattól kezdve naponta kilenczétől délután négy óráig, vasárnap déli tizenkét óráig teljesen díjmentesen tekintheti meg a műcsarnok előcsarnokában.

(*) **A balatonföldvári Széchenyi-émlék leleplezése.** A balatonföldvári birtokosok és nyaralók gróf **Széchenyi Imréné**nek, aki nagy érdemeket szerzett a vidék fejlesztése és a balatoni fürdők föllendítése körül, szép emléket állítanak. Az emléket **Rudnay Béla** szobrásztanár és **Gondos Imre** műépítész készítették. Az emléket egy hatalmas, magyar természetből faragott kőpad, amelyet a néhai grófnak pompásan sikerült bronz-mellszobra díszít. Az ünnepélyes leleplezés e hó 29-én, Péter-Pál napján, délelőtt fél egy órakor lesz. Az ünnepi beszédet **Rákosi Jenő** tartja. Budapestről a vendégek a déli-vasut reggeli 8 órakor induló gyorsvonattal indulnak. Leleplezés után délelőtt egy órakor a vendéglőben közös ebéd lesz. A bizottság kéri az ünnepélyen résztvenni kívánókat, hogy 23-ig szándékukat bejelentse.

FŐVÁROS.

(*) **Hodít a postaiakérekpénztár.** A főváros tanácsa azt tervezi, hogy adótorozásokat ezen a postaiakérekpénztár útján is lehessen lefizetni. Ebből a célból a tanács az előkészítő tárgyalásokat megindította és egyúttal fölterjesztést intézett a pénzügyi és kereskedelemügyi miniszterekhez, hogy a terv megvalósulását mozdítanak elő.

(*) **Budapest — Berlinben.** Berlinben az idén szeptember 23-29-ike között tartják a XIV-ik nemzetközi higiéniai és demográfiai kongresszust. A rendezőség től ma érkezett meg a székesfőváros hatóságához a meghívó-levél, amely a kongresszusra való részvételre kéri a fővárost.

(*) **Évkönyv a városokról.** A székesfőváros hatósága évkönyvet akar kiadni a különböző nemzetek városainak a statisztikai adataiból. A tanács **Thüring Gusztáv** fővárosi statisztikai hivatali igazgatót bízza meg a könyv összeállításával.

(*) **Református lelkesek kérelme.** Szeptember 17-ikén és 18-ikán Budapesten tartja a közgyűlést az Országos Református Lelkes-Egyesület. A központi vezetőség arra kérte ma a tanácsot, hogy erre a két napra engedné át részükre az Ujváros-háza dísztermét. **Bárczy István** polgármester azonnal intézkedett a terem átengedése iránt.

(*) **A főváros és a szénhiány.** Ma tárgyalta a tanács a szénhiány ellen való védekezés céljából a napokban tartott értekezlet javaslatait s a következő elhatározásra jutott:

Feltesztést intéz a kereskedelmi miniszterhez, hogy a szénzállítás akadálytalan lebonyolítása érdekében gondoskodjék segélyvonalak létesítéséről; — járjon közbe az osztrák vasuti miniszternél a kassa-oderbergi vasut második sínparjának az engedélyezése végett; — engedélyezzen megfelelő kedvezményeket a budapest—fiumei vonalon, hogy az angol szén szállítása mennél olcsóbb legyen. Ezekén kívül megkeresi a **Máv. igazgatóságát**, hogy a szénlerakó helyeket bővítse meg, a favágótelepeket pedig távolítsa el; a **Dunagőzhajózási társaságot** arra kéri, hogy mint tavaly, az idén is szállítsanak brikettet a fővárosba s itt kicsinyben árusítsa; a hajózó-vállalatokhoz megkeresést intéz, hogy tegyék lehetővé a szénnek vízi úton való szállítását; végre a közönséget felhívja, hogy augusztusban kezdje meg a szénhiányt beszerzését.

(*) **Kösterületek rendezése.** A tanács elrendelte a II. ker. Medve-utca és a VIII. ker. Mária Terézia-ter rendező-munkáit.

(*) **A szerb alapítvány új háza.** A székesfőváros tanácsa ma délelőtt tartott üléséből engedélyt adott a Thököly Száva-féle szerb alapítványnak, hogy a IV. ker. Veres Pálné-utcai régi háza helyén háromemeletes intézeti és bérházat építhessen.

(*) **A vásárpénztár ügye.** Ma délután ülést tartott a székesfővárosi közgazdasági és közlemezési bizottsága, **Melly Béla** tanácsos elnöklésével, előadó **Folkusházy Lajos** tanácsjegyző és **Vajna Ede** fogalmazó volt. A bizottság az alkalommal a vásárpénztár (huspénztár) ujjaszervezésének az ügyével foglalkozott. Az elnök **Melly Béla** tanácsos jelezte, hogy a közgazdasági és közlemezési bizottságnak az a főfeladata, hogy meghatározza, mennyiben lenne ez az alakulás előnyös a fővárosi közlemezésre, másfelől pedig a magyarországi állatkereskedelemben. A tárgyhöz szólva, **Butner János** az árak alakulására nézve károsnak

tartja, ha a vásárpénztár bizományi üzletet is folytat. **Székács Antal** nem osztja teljesen ezeket az aggodalmakat. Ha a magánjellegű üzlet és a fővárosi vállalkozása között kell választani, akkor okvetlenül ez utóbbinak adja az előnyt; mert ennek mindenesetre a közérdek fog mindig irányt adni a működésében. **Salgó József** ehhez szintén hozzájárul. Most már csakis arról lehet kérdés, hogy ennél a vállalatnál szükséges-e, vagy sem a bizományi üzlet fölvétele. Böven felhozott okokkal fejti ki, hogy bizományi-üzlet nélkül, a vásárpénztár csak eszményi, de nem praktikus intézmény lenne. **Eulenbergh Salamon** is amellett van, hogy a bizományi üzletek fakultatív vitelét föltétlenül meg kell engedni. **Szidon Samu** attól tart, hogy a vásárpénztári bizományosok kartellit fognak alakítani és tetszés szerint szabják meg az árakat. **Schubert Sándor** minden tekintetben helyeselné tartja, ha ez az alakulás a főváros vezetésével történik meg. A melléktermékeknek az akció útján való értékesítést tartja leghelyesebbnek. **Beck J.** csak abban az esetben tartaná helyesnek a bizományi üzlet vitelét, ha ezt a közlemezési vagy más hivatott bizottság javasolná. **Szilágyi Károly** abban a reményben fogadja el a javaslatot, hogy ez az intézmény mindenesetre javítani fogja a főváros közlemezését. **Gamauf Vilmos** elfogadja **Schubert** módosítását. Az elnök, a közlemezési szempontjából mellőzhetetlennek tartja a bizományi-üzlet fölvetelét, mert a fölhatás csak ennek az útján szabályozható. Ha az intézményt létesítik, akkor azt életképesnek is kell tenni. Értekezlettel, rendszabályokkal, hatósági intézkedésekkel nem lehet befolyással lenni a piac alakulására. Ezt csak úgy lehet elérni, ha a főváros konkurrens vállalkozásokat alkot. A bizottság ezek után általánosságban elfogadta az előkészítő-bizottság javaslatát; a részletek megállapítását az érdekeltekkel együtt fogják végezni.

(*) **A virilisták névjegyzőke.** A fővárosi igazoló választmány ma délután dr. **Kunz Jenő** elnökével ülést tartott, amelyen tárgyalták a virilisták névjegyzőke ellen beadott felszólalásokat. Előadó dr. **Csupor József** tanácsjegyző volt. A kitűzött határidőn belül 29 felszólalás érkezett be. A névjegyzőke felvételre a következők: **Aich Ferencz, Laumann József, Podvinetz Dániel, ifj. Szidon Samu, Zatosil Antal, Agorasztó Tivadár, Dósa Kálmán, ifj. Sprung János, Lusztig Albert, Herrmann Sámuel, Salamon Jakab, Mandl József, dr. Hegedüs János, Fejér Márton ügyvéd, Holhauser Ödön, dr. Jánosy Béla, Galitzenstein Armin, Krauze Izidor, Bedő Béla, Fellner Henrik bankigazgató, Lord Adolf fakereskedő, dr. László Frigyes, dr. Egger Leó, Bosnyák Izso háztulajdonos és Frommer Simon háztulajdonos.**

Kurzweil Adolf háztulajdonos nem vétetett fel a jegyzőkebe, mert nem igazolta adófizetésének nagyságát. **Weigand Ferencz** kétszer volt felvéve a jegyzőkebe, kértére egyszer törülték. Adóösszegek kiigazítottak a következőknek: dr. **Bayer Antal, ifj. Leitersdorfer Lipót** és **Schnabel György**nek. E szerint 24 új virilista vétetett fel a jegyzőkebe, miáltal a legkevesebb adót fizető 24 virilista törültetett. Eddig 1080 korona adó volt a legkisebb tétel a jegyzőkebe, most pedig 1096 koronával szerepel az utolsó virilista. Ezen határozatok ellen 8 napon belül lehet felelkezni a bíráló-bizottsághoz.

EGYESÜLETEK.

Az Orvosszövetség közgyűlése.

Budapest, június 20.

A Budapesti Orvosok Szövetsége ma dr. **Kertész** **Aba** m. kir. udvari tanácsos elnöklésével közgyűlést tartott, amelynek napirendjén több fontos tárgy szerepelt.

Az ülés elején az elnök kegyeletes szavakkal emlékezett meg a szövetség egyik kiváló tagjának, **Almásy Balogh** **Tihamér**nek elhunytáról. Indítványára a közgyűlés elhatározta, hogy részvételének jegyzőkönyvében ad kifejezést.

Ezután dr. **Barsi Jenő** főtitkár tett jelentést a tisztviselő-szövetség betegsegítő szakosztályáról, amelynek felállítása ellen a legutóbbi közgyűlés állást foglalt s amely ennek következtében nem is tudott megalakulni. Az Orvosszövetség tehát elérte célját, de azért az orvosok részéről további összetartásra van szükség, hogy a kísérlet meg ne ismétlődjék. Ezzel kapcsolatban egy újabb egyesület-alapítás ügyét ismertette, melyet „pedagógusok szanatórium-egyesülete” cím alatt akarnak létesíteni s melynek tagjai lehet minden pedagógus, még a királyi tanfelügyelők és egyetemi tanárok is. A szervező orvos, orvosságot, heti és szülési segélyt, szanatóriumot és utulóházat kínálnak a belépő tagoknak és összes családtagjaiknak s mindezt havi 2-3 korona tagsági díjért és céljaik támogatására a kormánytól szubvencziót re-

mélnék. Az Orvosszövetségnek tehát ebben az esetben is a legerélyesebben kell fellépnie, hogy a fővárosi orvosai kenyérkeresetükben még jobban megszorítva ne legyenek. A választmány nevében elfogadásra ajánlja a következő határozati javaslatot:

„A Budapesti Orvosok Szövetségének közgyűlése tudomásul veszi, hogy újabb ismét „pedagógusok szanatórium-egyesülete” elnevezéssel egyes pedagógusok olyan egyesületet akarnak létesíteni, amelynek tulajdonképeni célja az volna, hogy a csekély tagsági díj bizonyos töredéke fejében a tagokat és azok családtagjait egyesületi orvosok által díjtalan gyógykezelésben részesítse. Mivel pedig a közgyűlés elítéli az orvosi munka értékével való kereskedést s az orvosi rend létjoga és tisztességére nézve károsnak tartja az orvosgyakorlat szabadságának további korlátozását: határozatilag kimondja, hogy állást foglal az alakulóban levő egyesület e főreklvésével szemben s az orvosi állás elfogadását ezen egyesületnél etikai vétségnek minősíti.”

A javaslatot a közgyűlés egyhangulag magáévá tette.

A főtitkár ezután a budai ambulatórium ügyét adta elő. Köztudomású, hogy a fővárosi orvosgyakorlat főveszedelmét az „egyletek” mellett a rendelő-intézetek képezik, amelyek kisajátítják majdnem az összes járóbeteg gyógykezelését, úgy, hogy a magángyakorlat számára alig marad valami. S a sok tízezer beteg közt igazi szegény alig fordul elő, mert ezek számára csak a kerületi orvosok irhatnak ingyen-orvosságot. E mellett a rendelő-intézetek száma még egyre szaporodik, mert a specialisták egy része most is ezen a réven akar orvosgyakorlatra szert tenni. Ennek tehát végre gátat kell vetni s azért a választmány nevében a következő határozati javaslatot ajánlja elfogadásra:

„A szegény betegeket a főváros ingyen orvossal s az állam ingyen gyógyszerrel minden esetben ellátja. Ezenkívül szívesen rendel a szegény betegnek ingyen is a fővárosi bármely gyakorló orvosa, ha az illető bizalmával éppen csak ő hozzá kíván fordulni. A humanizmus szempontjából tehát nincs szükség „ambulatórium”, „poliklinika” vagy „rendelő intézet” működésére s a Budapesti Orvosok Szövetsége kezdettől fogva hangoztatta, hogy ezek nem a közérdeket, hanem az illető rendelő orvosok magánérdekeit szolgálják. A szövetség mégis hajlandó volt az alakulása idejében már működésben levő ilyen intézetek szerzett jogait bizonyos feltételek mellett elismerni, de a jövőre nézve kimondta, hogy minden újabb rendelő intézet felállítását ellenezni fogja. Ezen ellenzés dacára alakult most a budai ambulatórium, amelynek orvosait a választmány külön is felkérte arra, hogy az orvosi közérdekre károsan ható működésüket szüntessék be. Mivel pedig az ambulatórium orvosai a választmány e kérelmét elutasították: a közgyűlés az elutasítást megütözéssel veszi tudomásul s a budai ambulatóriumban működő szövetségi tagok, névszerint **Justus Jakab, Picker Rezső, Politzer Alfréd, Pozsonyi Jenő** és **Ziffer Hugó** eljárása felett súlyos etikai vétség miatt az alapszabályok 19. szakasza alapján rosszalását nyilvánítja és az ambulatórium összes orvosait az orvosi gyakorlat terén minden érintkezést megszakít.

A javaslat hosszú vitát provokált, amelyben dr. **Walkó Rezső, dr. Fiesch Nándor, dr. Pákozdy Károly, dr. Nagy Albert, dr. Marberger Sándor, dr. Kéty László** és mások vettek részt. A közgyűlés végre teljes egészében elfogadta a választmány javaslatát.

Dr. **Patai Samu** pénztáros ismertette ezután a választmányának a magánorvosi díjszabás rendezésére vonatkozó javaslatát, tekintettel az uralkodó általános drágaságra. A közgyűlés elhatározta, hogy a jövőben a díjakat a belügyminiszteri rendelet értelmében számíták fel az orvosok, vagyis nappali látogatásért 6, éjjeli látogatásért 8, az első rendelésért 4, a további rendelésért 3 koronát. Méltánylást érdemlő esetekben az orvosok a díjakat megfelelően mérsékelhetik. A háziorvosi tiszteletdíjak megállapítása céljából a közgyűlés bizottságot küldött ki, amelynek megállapodásait öszszel fogják tárgyalni.

Végül több új tagot vett fel a közgyűlés.

(—) **Gábor Áron-ünnep.** A sepsiszentgyörgyi „Kossuth Lajos asztaltársaság” közgyűlést tartott dr. **Bene István** országgyűlési képviselő elnöklésével, amelyen megejtették a tisztújítást is. Mialtán **Bene István** az elnöki tisztséget nem volt hajlandó továbbra is megtartani, neki lelkes tevékenységéért köszönetet szavaztak s helyébe elnöknek **Gödei Ferencz**et, Sepsiszentgyörgy polgármesterét választották meg. **Végh Endre** főgimnáziumi tanár ajánlatára a közgyűlés dr. **Nagy György** országgyűlési képviselőt, a társaság megalapítóját tiszteletbeli elnökévé választotta. A közgyűlés elhatározta, hogy július 2-án Eresztvényben a **Gábor Áron** sirjánál nagyszabású ünnepélyt rendez. Az ünnepi beszéd megtartására dr. **Nagy György** országgyűlési képviselőt kéri fel.

(—) A Balaton Szövetség, július 7-én, vasárnap délután 4 órakor Fonyódon, a „Sirály” termében igazgató-választmányi ülést tart, melynek tárgysorozata: 1. Elnöki bejelentések. 2. Új tagok felvétele. 3. Tagok elhunytja. 4. Miniszteri leiratok. 5. Népjár, vásárcsarnokok. 6. Balaton körút. 7. Szépitő egyesületek szervezése. 8. Telkek és nyaralók nyilvántartása. 9. Déli vasút átírata. 10. Kedvezések ügye. 11. Közgyűlés előkészítése. 12. Indítványok.

(—) Szaktanfolyam tüzoltók részére. A Magyar Országos Tüztoltó-Szövetség augusztus hó 1—19. napjain tartja a XVI. országos tüzoltó szaktanfolyamot Budapesten. Pest-Pilis-Solt-Kiskunvármegye, hogy kevésbé tehetőse közszeg vagy testület kiküldöttjeinek is lehetővé tegye a tanfolyam látogatását, hat egyenkint 100 koronás ösztöndíjra ezennel pályázatot hirdet. Pályázhat minden pest-megyei 18—42 év közötti, fedhetetlen előéletű, lehetőleg érettségi bizonyítvánnyal, jegyzői vagy tanítói oklevéllel bíró, katonaviselt lakos. A pályázati kérvények e hó 30-ig adandók be a Pest-Pilis-Solt-Kiskunvármegyei tüzoltó-szövetség elnökségéhez czimezve (Vármegyeháza).

SPORT.

( ) A bécsi ügötő meeting mai, negyedik napjának eredménye:

I. Peregrinus verseny. Díj. 2300 korona. 1. Domino. 2. Musa. 3. Keserves. Futottak még: Daysy, Pepus, Zufall. — Tot.: 10: 18, 20: 32, 51.

II. Angerni díj. Díj 3000 korona. 1. Passe-partout. 2. Pompás. 3. Széna. Futottak még: Robinetti, Rigoletto, Beauty, Hallstatt és Prince Charlie. — Tot.: 10: 22, 20: 24, 25, 29.

III. Revanche handicap. (1700 kor.) 1. General Simmons. 2. Drahm ma um. 3. Bajazzo. Futottak még: Hahnehort, Csillag M., Brava O., Mamsell Senator, Péterke, L'Aigeon, Prince Gayton. Tot.: 10: 31, 10: 40, 65, 68.

IV. Államdíj. 5000 korona. 1. Fahrafelder. 2. Bruder-Staubinger. 3. Hain Lancélot. Futottak még: Hanh C. Alba, Carlotta, Cyclonea, Fred Warwick, Ceres. Tot.: 10: 14, 20: 23, 31, 48.

V. Nemzetközi handicap. Díj 3000 korona. 1. Brownie Wilton. 2. Achilles H. 3. Dóra. Futottak még: Puri leánya, Náni, Vértes, Comtesse, Caid, Aventurier, Soano. — Tot.: 10: 20, 20: 30, 54, 52.

VI. Wienerwaldi díj. Díj 2300 kor. 1. Madár. 2. Gyimes. 3. Herinann B. Futottak még: Hulda, Kedvencz, Brigadier, Deficizt, Klondyke. — Tot. 10: 34, 20: 32, 14, 80.

VII. Lancelot-verseny. Díj 1700 korona. 1. Jubilar. 2. Gondos. 3. Wau-Wau. Futottak még: Derby, Lohengrin, Dalipan, Willy Allen, Ernst, Amazone Inez. — Tot.: 10: 31, 20: 35, 41, 55.

VIII. Kettesfogatu verseny. Díj 2300 korona. 1. Corale—Götsenthal. 2. Babette—Dorotheum. 3. Galgózi—Wachtelkönig. Futottak még: Barbara—Allen—Páva N., Cicero—Columbus, Attila—Asra, Georgina—Miss Garnet. — Tot.: 10: 270, 20: 126, 99, 46.

( ) Krakkói versenyek. A második nap eredménye a következők.

I. Krakkói gátverseny. Díj 2500 korona. Táv. 3200 m. 1. Timeless (Tulajd.) 2. Liszka (Wodianer). 3. Landor (Reimer). Futottak még: Puma, Wiatrówka. Tot.: 10: 21, 50: 59, 56.

II. Wanda-díj. Díj 2000 korona. Táv 2000 m. 1. Wnuczka (Rigby). 2. Camelotte (Szilágyi). 3. Sierotka (Antony). Futottak még: Dozanka. — Tot.: 10: 13.

III. Kasino-díj. Díj 2000 korona. Táv. 1600 méter. 1. Rucza (Vajda). 2. Gardenia (Southey). 3. Originell (Rigby). Futottak még: Dubelt, Dummeheit, Vision. — Tot.: 10: 74, 50: 103, 65.

IV. Igazgatósági díj. Díj 5000 korona. Táv 1000 méter. 1. Recolte (Rigby). 2. Nadziéja (Southey). — Tot.: 10: 12.

V. Államdíj. Díj 2000 korona. Táv 2400 méter. 1. Pretty Dick (Vajda). 2. Danusia (Pache). 3. Sierotka (Szilágyi). — Tot.: 10: 12.

VI. Eladóverseny. Díj 1800 korona. 1200 méter. 1. Pergola (Szilágyi). 2. Juana (Vajda). 3. Banzaj (Pache). Tot.: 10: 11.

VII. Juniusi akadályverseny. Díj 2300 kor. Táv. 3600 méter. 1. Panicz (Wodianer). 2. Coquin (Stärz). 3. Násznagy (Hagelin). Futottak még: Hippokrates és Perkal, melyek elbuktak. — Tot. 10: 31.

( ) A Gold Cup. Ascot győpén ma délután futatták le a világ legklassicusabb versenyét a Gold Cupot, melyben gróf Wenckheim Dénes tavalyi derbygyőztese, Morpeth is indult. De győzelmét várni nem lehetett s a négyéves nem kapott helyet. A versenyjelentés a következő:

Gold Cup. Díj 90.000 korona. Táv. 4000 m. 1. The White Knight és Beppo holtversenyben. Futottak még: Golden Measure, Prince William,

Freutbeck, Morpeth, Monfieu és Eider, mely első lejt, de diszkvalifikáltak. Fogadás a győztesekre pari és 13: 2.

TÖRVÉNYSZÉK.

§ Az Új Ügyvédi párt ma este 7 órakor tartott értekezletén dr. Erdély Sándor elnök fejtegette a párt programját, kijelentette, hogy a párt nem a választás céljaira alakult, hanem, mint állandó párt továbbra is fennmarad. Az elnök ezen kijelentését a nagyszámban megjelent párttagok nagy tetszéssel fogadták. Így dr. Farkas Gyula, dr. Bakonyi Pál, dr. Molnár Mór felszólalásai után dr. Blauner Mór bemutatta az új ügyvédi párt jelöltjeinek névsorát. A párt dr. Enessey Pál, dr. Engel Auréli, dr. Erdély Sándor, dr. Fraenkel Sándor, dr. Gyarmati Győző, dr. Héder Lajos, dr. Kohn Jakab, dr. Metzler Gusztáv, dr. Molnár Mór, dr. Oláh Dezső, dr. Pekár Imre, dr. Popper Tódor, dr. Rajner Béla, dr. Rósa Ferencz, dr. Sebestyén Samu, dr. Szűcs Miklós, dr. Waigand József és Werkner Mihály ügyvédek jelölte a beöltendő 18 választmányi állásra. Dr. Blauner Mór lelkes beszédben buzdította a párt tagjait, hogy a vasárnap végbenemő választásnál tartsanak ki a párt jelöltjei mellett.

§ Korteskedés a rabbiválasztásnál. A május 12-én lezajlott Rombach-utcai rabbiválasztás alkalmával dr. Adler Illés óbudai rabbi volt az egyetlen jelölt, aki ellen azonban a hitközségi tagok egyrésze mindent elkövetett, hogy megválasztását meg-hiusítsa. A választás napján az ellenzék kortesei, nagyjából fiatal ügyvédjelöltek és joghallgatók, nagyban korteskedtek dr. Adler ellen. Az egyik kortes, dr. Alt Zsigmond ügyvédjelölt a választási helyiségben dr. Adlernek két lelkes hívét, Kohn-Kovács Róbert sirkókereskedőt és Herskovits Gyula alkalmazottját akarta rábírní arra, hogy nem-szavazzanak. Kohn-Kovács és Herskovits megunták a sok kapacitálást s disznó, alávaló csirke-fogó szavakkal galléron ragadták dr. Altot s ki-dobták. A pörüljárt kortes becsületsértési panaszát ma tárgyalja a büntető járásbírósnál dr. Kürti járásbíró. A tárgyaláson Kohn-Kovács beismerte, hogy galléron ragadta s kilökte dr. Altot. Herskovits sem tagadta, hogy szóval megsértette a panaszost. A bíró becsületsértésért Kohn-Kovácsot 30 korona, Herskovitsot pedig 25 korona pénzbüntetésre ítélte. A vádlottak felebbezték.

§ Megszökött tót agitátor. A szakolczi Lodiye Noviny című tót nemzetiségi hetilap felelős szerkesztője, Dubravszki Sándor az ellene indított számos sajtópör következményei elől Amerikába szökött. Egy évvel ezelőtt elődje, Bielek Antal ugyanígy cselekedett.

§ A dunai dereglye katasztrófája. A budapesti büntetőtörvényszék ma hirdette ki ítéletét Porszász Lajos dunai gőzhajóársasági hajóskapitány ügyében, aki azzal volt vádolva, hogy a vezetésére bízott vontatógőzessel az Erzsébet-hidnál gondatlanságból neki ment egy dereglyének s ezzel kilencz ember halálát okozta. A törvényszék Porszász Lajost felmentette a vád alól, mert nem látta bebizonyítottának, hogy a dereglyén az összeütközés alkalmával csakugyan égett a lámpa. Az ügyész az ítélet ellen semmiségi panaszt jelentett be.

§ A mások pénze. A dévai törvényszék ma tárgyalta Dózsa Sámuel dévai bírósági végrehajtó bűnpörét, aki 32 rendbeli hivatali sikkasztással van vádolva. A vádlott megtörtén valotta be sikkasztásait és a nehéz megélhetési viszonyokkal és családjának nehéz eltartásával védekezett. A sikkasztott összeg meghaladja a 2000 koronát, amit apródonként sikkasztott el. A törvényszék az enyhítő körülmények tekintetbe vételével vádlottat fél évi börtönrre ítélte. Vádlott, kit szabadlábra helyeztek, az ítélet ellen felebbezett.

§ Az egyeztető. Nagyobb városokban egy új foglalkozás jött divatba, az egyeztető, kinek működése abban áll, hogy a fizetésképtelenségbe jutott kereskedők és a hitelezők között csöddön kívül egyezséget hoz létre. Márkus Béla aszói kereskedő is fizetésképtelenné lévén, megbizta Lantos Károly budapesti egyeztetőt, hogy hitelezőivel egyezkedjék, lehetőleg 50 százalékra. Dr. Márkus Miksa aszói ügyvéd ez alkalommal átadott Lantosnak 450 koronát, hogy ezzel az összeggel egy bécsi hitelezőt elégtítsen ki. A kiegyezés ezzel a hitelezővel nem sikerült s Lantos megtartotta az összeget elszámolásra; később pedig sajtó csejéljaira fordította, beszámítván ezt a 400 ko-

ronát a neki járó s a kiegyezésért kikötött 800 korona honoráriumba. Dr. Márkus azonban nem akart ebbe beleegyezni s feljelentette Lantos sikkasztás miatt, akit a budapesti kir. törvényszék egy hónapi fogházbüntetésre el is ítél. A kir. tábla ma dr. Weisz Ödön ügyvéd védelme után felmentette a vádlottat a vád és következményei alól, mert az eltulajdonítási szándék beigazolható nem volt.

§ A zálogjegy-uzsorás. A legszegényebb néposztály kiszípolozására vállalkozott Goldberg József budapesti pénzügynök akkor, midőn irodát nyitott zálogjegyekkel való manipulációra. Kölcsönöket adott mindennemű zálogcédulára, de mivel ez tiltva van, adásvevési szerződésbe burkolta a tiltott ügyleteket. Mintegy 200-as kamatot szedett ily módon áldozataitól, akik közül Rigó Jánosné és Stesszer Károlyné feljelentették, mert már nem bírták tovább fizetni a magas uzsorakamatot. A budapesti kir. törvényszék egy havi fogházra és 300 koronára ítélte a vádlottat, a kir. tábla 2 hónapra és 600 koronára emelte fel a büntetést, amelyhez a kir. Kuria Tassy Pál korona-ügyész-helyettes indítványára szintén hozzájárult.

§ Tüzoltók, akik gyújtogatnak. Ismertettük annak idején a szászországi Siebenlehn város tüzoltóságának ügyét, melyet a freibergeri törvényszék tárgyalta le tegnapi. Arról van ugyanis szó, hogy a siebenlehn tüzoltóság már évek óta gyújtogatott a városban és azután az oltást úgy végezte, hogy a házak földig égjenek. A gyújtogatás a városi tanács beleegyezésével, az illető Jakos tudtával és Bartel polgármester s tüzoltóparancsnok parancsára történt. A városi tanács és a polgármester a város újjáépítését tervezték. Terveket készítettek a szabályozásról s ha valamelyik ház annak útjában állott, kiadták a tüzoltóknak a parancsot, hogy gyujtsák fel az alkalmatlan ingatlant. És ennek a szabályozásnak a tulajdonos sem vallotta kárát. Németországban a tűzbiztosítás kötelező s a siebenlehniek jól bebiztosították a házuikat. A tanuvalomásokból kitudt, hogy milyen vakmerőséggel üzték a siebenlehniek ezt a tüzpolitikát. Megtörtént, hogy idegen tüzoltók érkeztek segítségre. Ezeket úgy rázták le magukról, hogy nem adtak nekik vizet, elvagták véletlenül a szivattyucsövet vagy pedig egyszerűen elküldték őket. A szenzációs tárgyalás befejeztével a törvényszék a vádlottak közül hetet kisebb-nagyobb fogházbüntetésre ítélte, öt vádlottat pedig felmentett.

KÖZGAZDASÁG.

Osztrákok a magyar liszt ellen.

Évek hosszú sora óta féktelen agitációt folytatnak az osztrák és cseh malmosok a magyar liszt bevitelére ellen. Minden elképzelhető okot felhozta már arra nézve, hogy a magyar lisztet diszkvalifikálják az osztrák lisztfogyasztó közönség előtt és hogy az osztrák kormányt megnyerhessék a magyar lisztbevitel korlátozása eszméjének. Mindez nem sikerült. Nem sikerült egyrészt azért, mert az osztrák fogyasztóközönség nem nélkülözheti a magyar lisztet, kiváltképen pedig a fehér lisztet. Szinte csudálni való, hogy az osztrák malmok körök szemérmetlen agitációja dacára lisztükivételük évről-évre emelkedik. Az osztrák malmok hadakozása nemcsak a kedvezményes vasuti szállítási tarifák megrovására irányult, hanem érveltek azzal is a magyar malmok ellen, hogy ezeknek hosszú lejáratu határidőre lekött lisztügyletei nagy kárára vannak az osztrák malomiparnak. Ennek a következménye az, hogy az osztrák mezőgazdasági kormány a tőzsdei határidőügyletek ügyében most összehívott értekezlet sorrendjébe felvette a hosszulejáratu liszteladások kérdését is. Az osztrák malmok különösen azért kívánják a hosszulejáratu határidőre kötött liszteladások beállítását, mert a fogyasztók, ha egy egész évre csinálnak kötetést a magyar malmokkal, ugy az osztrák malmokra nézve az ilyen fogyasztás teljesen elveszett. Minthogy ennek a kérdésnek szabályozása törvényes uton előreláthatólag lehetetlennek látszik, az osztrák malmok a hosszulejáratu kiegyezés ürügye alatt a lisztzállítási díjtételek kérdését fogják a vitába belevonni, hogy a külföldi lisztzállítványok szállítási díjtételeinek felemelése által nemcsak a hosszulejáratu határidőre szóló lisztügyletek kötését, hanem a magyar lisztnek Ausztriában való versenyképességét is megnehezítsék. Az osztrák malomipar a vasuti díjtételeknek a megfelelő szabályozását rendkívül fontosnak tartja és így el lehetünk készülve, hogy az osztrák-

kok a szakértételeinek leglését fogják iparnak lisztessék. Mindalmok részeszoritásokkal nek Ausztriaközönség volenelné a me

Új szappanElső Szappan-czég „Újvidékvénytársaság” rékpénztár lügyülését. AzAlapított nczéljából röviAz új részvértéi társaság

A podgorzöllen mérlegeniákszóda-gyközgyűlését. mérleg — mteséggel zárurész a nyersvalamint a apedig az elődonitandó.

Az idei bterium legut316 millió mhuszonkét mmult évben. 1897-iki inségmétermérszávaamennyit a nfasba helyez. buzatermés n az élelmiczikksebb, mint m kilátások az imiszerek drágóság réme ujbertium által k kissé pesszimint az orszánek gazdái k mint az a ter

Haltényésma régebbenParcellázó Bvel „Haltényv” részvénytársas után egy órak új vállalat, m kult, a haltényterséges halas szervezésére szükségelt tőirányítani. Az Mirosláv dr, gazdasági egViktor nagybi ügyi miniszter dr. Éber Anta telepitő és pa Béla országgy Paál József, a r. t. czégyeze igazgatóság, t delemügyi mi országgyűlési Károly és dr. tagjaul egyhá közgyűlést kö Mirosláv dr. berger Viktor pedig a vállal

A petroleaz elmult két fordult elő. L

Világ

100 darab kal összeesegaretta-hüv vagy a pér 144 darab L o

kok a szakértekezleten a liszt vasuti szállítási díjtételeinek legalább is oly mértékben való felemelését fogják követelni, hogy a magyar malomiparnak liszteladásait Ausztriában lehetetlenné tethessék. Mindez azonban hiu törekvés az osztrák malomok részéről, mert ha bármily tarifális megszorításokkal is megnehezítették a magyar lisztnek Ausztriába való bevitelét, az osztrák fogyasztó közönség volna az első, mely tiltakozó szavát fölmelné a megszorítás ellen.

Új szappangyári részvénytársaság a vidéken. Az Első Szappangyári Társulat újvidéki szappangyári cég „Újvidéki Szappangyári r.-t.” cég alatt részvénytársasággá alakult át, mely az újvidéki takarékpénztár helyiségében tartotta meg alakuló közgyűlését. Az alaptőke egyelőre 200.000 koronában állapított meg, mely azonban az üzem bővítése céljából rövidesen jelentékenyen fel fog emelkedni. Az új részvénytársaság igazgatóságába a volt betéti társaság tagjait választották meg.

A podgorzei galicziai ammoniakszoda-gyár kedvezőtlen mérlege. A podgorzei első galicziai ammoniakszoda-gyár r.-t. legutóbb tartotta meg ezidei közgyűlését. Az igazgatóság által beterjesztett mérleg — mint értesülünk — 23.735 korona veszteséggel zárul. Ez a kedvezőtlen eredmény egyrészt a nyers anyagok (kivált a kőszén és zsákok) valamint a munkabérek drágulásának, másrészt pedig az előállított cikkek árhanyatlásának tulajdonítandó.

Az idei buzatermés. A földművelésügyi minisztérium legutóbb kiadott termésbecslése szerint 31.6 millió métermázsza buza terem az idén, vagyis huszonkét millió métermázsával kevesebb, mint a múlt évben. Még élénk emlékezetünkben van az 1897-iki inséges esztendő, amikor csak négy millió métermázsával termett kevesebb buza, mint amennyit a minisztérium becslése az idénre kilátásba helyez. Hogyha tehát 1897-ben a csekély buzatermés miatt inség volt, dacára annak, hogy az élelmiszerek ára 60—70 százalékkal volt kisebb, mint manapság, annál szomorubbak tehát a kilátások az idei őszi és téli időre, amidőn az élelmiszerek drágasága mellett a szénhiány és drágaság réme újból kísért. Valószínű, hogy a minisztérium által közreadott termésbecslés összeállító kissé pesszimistikusan fogják föl a helyzetet, mert mint az ország több vidékéről bennünket értesítenek gazdái körökből, az idei buza jobban fizet, mint az a termésbecslésben föltüntetve van.

Haltényesztő részvénytársaság. Az „Egyetértés” má régebben megírta, hogy a Magyar Telepítő és Parcellázó Bank Részvénytársaság közreműködésével „Haltényesztő Részvénytársaság” alakul. Ez a részvénytársaság — mint értesülünk — ma délután egy órákor tartotta alakuló közgyűlését. Az új vállalat, mely 600.000 korona alaptőkével alakult, a haltényesztés minden ágára, különösen mesterséges halastavak létesítésére, a halértékesítés szervezésére és az ezen üzletágak gyakorlásához szükséges tőkék beszerzésére fogja tevékenységét irányítani. Az alakuló közgyűlésen gróf Kulmer Mirosláv dr. főrendiházi tag, a Horvát-szlavon gazdasági egyesület elnöke, báró Schossberger Viktor nagybirtokos, Landgraf János, a földművelésügyi minisztérium halászati osztályának vezetője, dr. Eber Antal országgyűlési képviselő, a Magyar telepítő és parcellázó bank r. t. igazgatója, Kubik Béla országgyűlési képviselő, Spur István mérnök, Paál József, a Magyar telepítő és parcellázó bank r. t. cégvezetője és Scheiber József mérnök az igazgatóság, továbbá Ehrenhöffer Aladár kereskedelemügyi miniszteri tanácsos, dr. Grahovac Mirkó országgyűlési képviselő, Löbl Emil, dr. Ullmann Károly és dr. Walkó Lajos a felügyelő bizottság tagjaiul egyhangulag megválasztották. Az alakuló közgyűlést követő igazgatósági ülésen gróf Kulmer Mirosláv dr. az igazgatóság elnökévé, báró Schossberger Viktor annak alelnökévé, Scheiber József pedig a vállalat vezérigazgatójává választott meg.

A petroleumipar köréből. A petroleumipar terén az elmúlt két hét alatt nevezetesebb esemény nem fordult elő. Legfőlegb arról lehetne említést tenni,

hogy két ujabban feltárt nyersolajforrás nagy erupciója következtében a nyersolaj üzlet lanyhább irányzatot vett és az árak jelentékenyen csökkentek. A finomító-kartell megújítása iránti tárgyalások — jelenti a Vegyészeti Lapok — teljesen szünetelnek és előreláthatólag hosszú ideig pihenni is fognak, mert a finomítók között ezt irányban semmiféle érintkezés nincs. Az üzletek lebonyolítása simán folyik és csak a Vacuum Oil Co. kezdi ujabban a különben nyugodt helyzetet olcsóbb ajánlatokkal zavarni. Az exportüzlet gyengébb, mint a múlt évben, remélhető azonban, hogy a nyersolajárak csökkenése annak ismét erős lendületet fog adni.

Az osztálysorsjáték mai húzásán a következő nagyobb nyereményeket sorsolták ki:
70.000 koronát nyert: 108915
15.000 koronát nyert: 101101
10.000 koronát nyert: 80359
3000 koronát nyert: 97078
1000 koronát nyert: 114788
300 koronát nyertek: 2389 3328 8592 12982 15294 21075 26171 35931 38358 45806 47632 51479 52809 72237 72478 79319 94802 97839 98786 104087 106178 121584.

Vegyészeti Lapok. Az összes vegyészeti iparágak és a kémiai technológia kérdéseit, valamint a magyar vegyészek érdekeit felkaroló szaklap a *Vegyészeti Lapok* 12-ik száma ma jelent meg igen érdekes tartalommal.

Záloglevelek sorsolása. A Magyar Jelzálog Hitelbank 4 és fél százalékos korona értékű zálogleveleinek tervszerű évi kisorsolása június 1-én délelőtt 10 órákor fog a bank sorsolási termében megtartatni.

Felomelték a likőr gyümölcsszesz és ecet árát. A Likörgyárosok és Gyümölcslepárolók Országos Egyesületének igazgatósága legutóbbi ülésén elhatározta, hogy tekintettel a nyersanyag, a szeszáruk és a munkabérek tetemes megdrágulására, az árakat 10 (tíz) százalékkal emeli. Az Ecetgyárosok Országos Egyesületének igazgatósága hasonlóképpen tíz százalékos áremelést határozott el az összes gyártmányokra nézve.

Nemzeti birtokpolitika. A Szolnokdobokai megyei gazdasági egyesülethez László László földbirtokos indítványt adott be, mely szerint tekintettel az utóbbi időben eszközölt vármegyei birtokvételekre s arra, hogy az utóbbi időben helyenkint a nép teljesen felül a nemzetiségi agitátorok, illetve vezetőiknek, az országgyűlés kérje fel az országgyűlést, hogy különösen a nemzetiségi vidékeken olyan birtokpolitikát folytasson, mely inkább konzervatív legyen. Az egyesület igazgató választmánya most foglalkozott érdemben az indítvánnyal s azt beható eszmecsere után magáévá tette. Feliratot intéz továbbá e tárgyban a földművelésügyi miniszterhez is.

A takarmányművek kedvezményes vasuti szállítása. A felvidéken a rozsnak egy részét ki kellett szántani, a takarmányművek is általában nem kedvezően teleltek, úgy, hogy igen kevés kilátás van arra, hogy kedvező legyen a takarmány és szalma-termés. A bekövetkező inségre való kilátással a sárosmegyei gazdasági egyesület elhatározta, hogy a kereskedelemügyi minisztertől kérni fogja a szalma és takarmányművek kedvezményes vasuti szállításának engedélyezését.

A pécsi gazdakongresszus. A VIII. országos gazdakongresszusra, amelyet szeptember 3-án és 4-én rendez a Gazdasági Egyesületek Országos Szövetsége, serényen folynak a jelentkezések. A kongresszus napirendjét már végleg megállapították. E szerint előadást tart: gróf *Zselenski* Róbert a földművelésügyi miniszter, Rubinek Gyula a mezőgazdasági érdekképviselő; a második napon gróf *Mailath* József az agrárprogramról, Hensch Árpád a mezőgazdasági üzemek átszervezésének szükségére és feltételeiről. A kongresszus tagja lehet mindenki, akit a rendező-bizottság felvesz. Jelentkezni augusztus 20-ig kell, hogy a rendezőség a lakást biztosítsa. A kongresszus diszelnöke Darányi földművelésügyi miniszter, elnöke gróf *Dessewffy* Aurél, főtitkára *Szilassy* Zoltán. A rendezőség gondoskodik vasuti utazási kedvezésről is.

Nyilt-tér.

(E rovatban közléseket nem vállal felelőséget a szerkesztőség.)

Uj! Folyékony Uj!

Somatose

a legkittinőbb étvágyjavító, idegerősítő

tápláló szer

mindentemű gyengességi állapotokban.

Kapható gyógyszerárakban és drogueriákban.

26308

WIKUS TÁTRA

NYERS EVÉSRE

a legjobb tejcsokoládé

BUDAPEST, DEÁK FERENCZ-UTCA 17.

Alólirottak mély fájdalommal jelentjük a szerető férj és atya, a hű testvér, sógor és rokonak

Benes Jánosnak

az «Egyetértés» segédszerkesztőjének

hosszu szenvedés és a halotti szentségnek áhítatos felvétele után, életének 54-ik, boldog házasságának 6-ik évében történt gyászos halálát.

A boldogultnak hült tetemei pénteken 1907. évi június hó 21-én délután 5 órákor fognak az I. Márton-hegyi-ut 46. számú gyászszobából a róm. kath. egyház szertartása szerint a farkasréti temetőben örök nyugalomra télelni.

Az engesztelő gyászmise hétfőn folyó hó 24-én délelőtt 10 órákor fog a krisztinavárosi plébániatemplomban a Mindenhatóknak bemutatatni.

Budapest, 1907. június 20-án.

Özvegye:

Beres Jánosné szül. Kövér Paula.

Gyermekei:

Benes Ilona, Benes Erzsébet.

Sógora és sógornője:

Fekete Endre, Fekete Endréné szül.

Vaáli Vilma.

Testvérei:

Benes István, Fábrián Mihályné szül.

Benes Anna

Kapható, míg a készlet tart, egyedül:

ÖRÖM SÁNDOR

levélpapír-áruházában,

Budapest, IV., Kossuth Lajos-utca 17. szám.

144 darab III. osztályu alumínium-toll 90 fillé

Világ-rekord!!

100 darab egész finom csontlevélpapír, 100 darab színes bélésű borítékkal összesen 200 darab. Egy korona 20 fillér. 1000 drb. Kohinoor cigarettá-hüvely **ragasztás nélkül** 2.10 K. Vidékre csak utánvétel, vagy a pénz beküldése mellett. ∴ Csomagolás nem lesz számítva.

144 darab I. osztályu alumínium-toll 1.80 kor.

Világ-csoda!!

144 darab II. osztályu alumínium-toll 1.20 kor.

Ház-lebontás miatt
rendkívül olcsó árak.

Háztartási cikkek. Nászajándékok. Játék-szerek. Chinaezüst tárgyak. Dizműárak. Övek. Kézitáskák. Sétabotok. Legyezők stb.

ROTHAUSER cégnél

Budapest, Deák-tér 6. sz.
(Anker udvar.) Király-utca sarkán.

TŐZSDÉK.

A BUDAPESTI ÁRU- ES ÉRTÉKTŐZSDE

Gabonatőzsde.

A mai készáruforgalom gyenge volt lanyha irányzat mellett és a tegnapi délután elkelt mennyiséggel együtt 25.000 q kelt el 10 fillérrel olcsóbb árakon. — Rozs üzlettelen, változatlan, zab és tengeri csendes irányzatúak.

Amerika 1 czt emelkedést jelentett, mely ideig-óráig a lanyhaságot képes volt visszazoritani, de mert a hausse-konzorcium ma nem volt vételi kedvében és így az üzleti forgalom nagyon korlátolt volt, realizálásokra és eladásokra az árak a határidőpiacon ismét lényegesen estek vissza. Csupán zab maradt jól firtott irányzatú, mert állítólag Csehország kedvezőtlen híreket közölt e cikkre és e körülmény Bécs részéről nagyobb vételekre adott alkalmat. A zab kellemesebb irányzata a tengeri árfolyamát is kedvezően befolyásolta és az árak benne tartottak.

Eladott:

Buza. Tiszavidéki: 150 mm. 81 kg. 20.90 K, 100 mm. 80.5 k. 20.90 K, 200 mm. 80.5 k. 20.90 K, 100 mm. 80 k. 21. — K, 200 mm. 80 k. 20.95 K, 2200 mm. 80 k. 20.90 K, 100 mm. 80 k. 20.90 K, 300 mm. 80 k. 20.90 K, 100 mm. 80 k. 20.80 K, 100 mm. 80 k. 20.70 K, 100mm. 80 k. 20.65 K, 100 mm. 80 k. 20.40 K, 250 mm. 79 k. 20.82 K, felső, 400 mm. 79 k. 20.60 K, 200 mm. 79 k. 20.50 K.

Pestvidéki: 550 mm. 79 k. 20.50 K.
Bácskai: 430 mm. 76 k. 19.60 K, 2530 mm. 75.5 k. 19.40 K, 100 mm. 75.5 k. 18.60 K.
Rozs. 200 mm. 15.50 K, kpf. par.

Az árak 100 kg.-kint koronaértékben értendők.

Budapesti gabonaforgalom.

1907. június 18-tól június 19-ig.

	Érkezett:	Elszállított:
Buza	40724	5423
Rozs	609	—
Arpa	917	—
Zab	10513	306
Tengeri	32878	9108
Liszt	930	15691
Korpa	4000	3554

A határidőpiacon kötetett:

Délelőtt:

Előfordult kötések (50 kg.-kint):
Buza októberre 10.29, 10.31, 10.18, 10.22.
Rozs októberre 8.31, 8.29, 8.36.
Zab októberre 7.30, 7.35, 7.25, 7.34.
Tengeri júliusra 5.85, 5.86, 5.81, 5.86.
Tengeri 1908. májusra 5.19, 5.93, 5.84, 5.90.

Déli 1 órakor zárulnak:

Buza októberre ————— 10.19—10.20
Rozs októberre ————— 8.31—8.32
Zab októberre ————— 7.32—7.33
Tengeri júliusra ————— 5.85—5.86
Tengeri 1908. májusra ————— 5.88—5.89

Délutáni forgalom.

Délután élénkebb irányzat kerekedett felül, amit az árak is megéreztek, s a délelőttihez magasabban záródtak.

4 óra 30 perczkor záródnak:

októberi buza 10.27—10.28
októberi rozs 8.38—8.39
októberi zab 7.39—7.39
1907. júliusi tengeri 5.87—5.88
1908. májusi tengeri 5.91—5.92

Értéktőzsde.

A tegnapi utótőzsdén felülkerekedett emelkedő mozgalom nem terjedt ki a mai üzletre, mert a helyi spekuláció az osztrák trónbeszéd ama passzusa miatt, mely a kiegyezésről szól, inkább realizálási hajlamot mutatott. Kezdetben szilárd bécsi jelentésekre az árfolyamok még tartottak maradtak ugyan, de a déli tőzsdén, még inkább pedig az utótőzsdén, a helyi eladások mindinkább nagyobb mérvet öltöttek, mely eladások annál nagyobb nyomást gyakoroltak az árnívóra, mivel a berlini börze szintén gyengébb irányzatot jelentett. Erősebben kinálták, Osztrák hitel és Magyar hitelrészvényeket, melyek 5—5 koronát veszítettek. Hanyatlottak még Osztrák-magyar államvasuti részvények 4, Déli vasut 4 és Rimamurányi vasúti részvények 3 koronával. A helyi értékek piacznál meglehetősen nyugodt maradt a hangulat az Adria tengerhajózás és Budapesti gőzmalom részvényei magasabb árfolyamon kerestettek. Magyar korona-járadék vidéki vásárlások alapján 10 fillérrel javultak.

Előtőzsde.

A déli tőzsde bécsi eladásokra kissé elgyengült.

Kötettek: Osztrák hitelrészvény 653.—651.25, Magyar hitelbank 754.—752.50, Magyar leszámítoló és pénzváltóbank ————, Magyar jelzáloghitelbank II. kib. 487.—486.—, Osztrák-magyar államvasut 670.—668.—, Déli vasut 139.25—138.25, Rimamurányi vasúti 541.—540.—, Magyar korona-járadék ————, Közüti vasut 545.75—545.50, Városi villamos vasut ————, Orosz járadék ————, 3 százalékos jelzálogorsjegy ————, Hazai bank ————.

11 óra 15 perczkor záródnak: Osztrák hitelrészvény 651.—651.50, Magyar hitelbank 752.—752.50, Magyar leszámítoló és pénzváltóbank 495.—495.50, Magyar jelzáloghitelbank II. kib. 486.—487.—, Osztrák-magyar államvasut 668.—668.50, Déli vasut 138.50—139.—, Rimamurányi vasúti 540.—541.—, Magyar korona-járadék 93.35—93.40, Magyar aranyjáradék 110.50—111.—, Közüti vasut 545.—545.50, Városi villamos vasut 293.—293.50.

Déli tőzsde.

A déli tőzsde kedvetlen volt.

Kötettek: Osztrák hitelrészvény 651.25—651.75, Magyar hitelbank 751.75—753.—, Magyar leszámítoló és pénzváltóbank ————, Magyar jelzáloghitelbank II. kib. 485.50—485.75, Osztrák-magyar államvasut 667.75—668.—, Déli vasut 138.—138.50, Rimamurányi vasúti 538.75—540.—, Magyar korona-járadék 93.35—93.40, Magyar aranyjáradék ————, Közüti vasut 545.25—545.50—, Városi villamos vasut ————, Orosz járadék ————, Hazai bank 282.50—.

Helyi értékekben kötetett: Salgótarjáni kőszénbánya 570.50—572.—, Konvertált sorsjegy ————, Kereskedelmi bank ————, Magyar agrárbank ————, Danubius ————, Drasche ————, Convertált sorsjegy ————, Ujlaki téglagyár ————, Budapesti gőzmalom ————, Ganz vasgyár ————, Felten kábelgyár ————, Hazai sorsjegy ————, Kereskedelmi r.-t. ————, Weitzer vagon ————, Magyar osztrák részv. ————, Lipótvárosi Takarékpénztár 217.—, Adria 416.—, Kobergyár ————, Erzsébet szanatórium sorsjegy 8.90—9.—.

1 óra 30 perczkor záródnak: Osztrák hitelrészvény 651.25—652.—, Magyar hitelbank 751.50—752.—, Magyar leszámítoló és pénzváltóbank 495.50—496.—, Magyar jelzáloghitelbank II. kib. 485.50—486.—, Osztrák-magyar államvasut 668.—668.50—, Déli vasut 137.50—138.—, Rimamurányi vasúti 539.—539.50, Magyar korona-járadék 93.35—93.40, Közüti vasut 545.25—545.50, Városi villamos vasut 294.50—295.—.

Prémium-üzlet: Díjbiztosítások osztrák hitelben holnapra 4—5, nyolcz napra 8—10 K, Junius végére 14—16 K.

Utótőzsde.

Az utótőzsde helyi eladásokra ellanyhult.
Kötettek: Osztrák hitelrészvény 651.25—648.—, Magyar hitelbank 751.—748.—, Magyar leszámítoló és pénzváltóbank ————, Magyar jelzáloghitelbank II kib. ————, Osztr.-m. államvasut 668.—665.50, Déli vasut 137.—135.50, Rimamur. vasúti 539.—537.50, Magy. korona-járadék ————, magy. aranyjár. ————, Közüti vasut ————, Városi villamos vill. ————.

3 óra 30 perczkor záródnak: Osztrák hitelrészvény 648.—648.50, Magyar hitelbank 749.—749.50, Magyar leszámítoló és pénzváltóbank 495.—495.50, Magyar jelzáloghitelbank II. kib. 485.—486.—, Osztrák-magyar államvasut 666.—666.50, Déli vasut 137.—137.50, Rimamurányi vasúti 538.—538.50, Magyar korona-járadék 93.30—93.35, Magyar aranyjáradék 110.50—111.—, Közüti vasut 545.—545.50, Városi villamos vasut 294.—294.50.

BÉCSI GABONATŐZSDE:

Bécs, június 20. (Az Egyetértés távirata.)
Buza: Tiszavidéki 10.45—10.95, bánáti 10.03—10.50, mosoni és győrvidéki 9.60—9.95 — K, tótfelvidéki 9.50—9.95, csepelszigeti ————, marchfeldi 9.35—9.65.

Rozs: Tótfelvidéki 8.15—8.40 K, csepelszigeti 8.10—8.30, pestmegyei 8.20—8.40, különféle magyar és ausztriai 8.10—8.35 K.

Arpa: tótfelvidéki ————, déli vasúti ————, tiszavidéki ———— K.

Magyar tengeri: 6.15—6.40 K, cinquantin 7.20—7.60 K.

Magyar közepes zab: 8.—8.25 K, elsőrendű 8.15—8.35, válogatott 8.30—8.65 K

BÉCSI ÉRTÉKTŐZSDE.

Bécs, június 20. A trónbeszéd kedvező hatása a mai tőzsdén is érezhető volt. A beszédnek a gazdasági programra vonatkozó része a vasértékekben, különösen az Alpési bányarészvényekben és Prágai vasművekben jelentékeny áremelkedést eredményezett. Emelkedtek ezenkívül többek közt még a hitelrészvények, lombardok, török sorsjegyek, magyar jelzálog-papírok, német magnezit-értékek, a helyi bankok papirjai, valamint az Unio-bank részvényei és csak az államvasuti részvények képeztek kivételt. Jóllehet, a budapesti tőzsde rezervátságára a bécsi tőzsdén is szűkebb körre szorult az üzleti forgalom, mégis az általános kedvező irányzat az előtőzsde végéig megmaradt. Magyar és osztrák járadékok és valuták nem voltak forgalomban.

11 órakor zárulnak:

Osztrák hitel. 651.75, Magyar hitel 754.—, Allamvasut 667.75, Déli vasut 139.—, Alpési bányatársulat 578.25, Rimamurányi 540.50, Májusi járadék 97.60, Magyar korona-jár. 93.20, Orosz érték 83.30, Török sorsjegy 186.—, Német márka 117.85, Prágai vasúti ————, Unio-bank 540.50, Laenderbank 435.—, Bankverein 537.—, Elbavölgyi ————, Anglo bank ————.

Jegyzetek:

Osztrák hitel 651.25, Magyar hitel 752.—, Landerbank 435.—, Unio-bank 540.50, Allamvasut 667.25, Anglo-bank ————, Bankverein ————, Déli vasut 138.—, Gőzhajó ————, Alpési bányarészvény 577.50, Májusi járadék 97.65, Magyar korona-járadék 93.20, Török sorsjegy 185.50, Német márka 117.85, Elbavölgyi vasut ————, Rimamurányi 540.—, Orosz érték 83.30, Keleti vasutak ————.

Bécs, június 20. (Osztrák értékek zárlata.)

4.2 százalékos papír-járadék 97.65, 4 százalékos osztrák arany járadék 116.95, 1860-as sorsjegy 149.90, Osztrák hitelsorsjegy 429.—, Angol osztrák bankrészvény 290.50, Bécsi Bankverein 536.75, Osztrák-magyar bank 1763.—, Déli vasut 136.—, Dunagőzhajózási társaság 1000.—, Dohány részvény 420.—, Cs. kir. arany (vert.) 11.35, Német bankváltók 117.87, Osztrák Lloyd 457.—, 4.2 százal. ezüst járadék 97.55—45, Osztrák korona-járadék 97.65, 1864-es sorsjegy 251.30, Osztrák hitellintézeti részvény 648.25, Union-Bank 540.25, Osztrák Landerbank 491.75, Osztrák-magyar államvasut 666.—, Elbavölgyi vasut 426.50, Alpési részvény 575.75, 20 frankos 19.21, Londoni váltóár 241.10, Lipótkohó 448.—, Töröksorsjegy 148.50, Gyengült.

Reggelizés előtt fél pohár Igmándi keserűviz az elrontott gyomrot 2—3 óra alatt teljesen rendbe hozza.

Működésének valódi áldás gyomorbalosoknak és székrekedésben szenvedőknek. Kapható mindenütt kis és nagy áruházban. Készítés: Komáromban.

Bécs, 4 százalékos kölcs. sorsj. 749.50, Magyar Rimamurányi Adria hajózási koronajáradék kötv. —, Kassa-Odenlogbank 48.

Berlin, Agenak az vezőtlen jelban a nyerespekuláció eszközölt, a folyamamsökli szintén kár gyakorolt az ág New-Yo Amerika ha visszavásárl Nevezetesen alaplatanna ellen indított által a forg csekély volt változásokat lyamok Pár fása volt ta pénzpiacz i tek, csak ca leszámítolás ultimópénz

Zárlath dék 98.60, Osztrák hi Orosz bank csön 151. truszt 151. járadék 94.7 4 százaléka Magyar k államvasut járadék —, Gelsenkircht

Búza	
tiszavidéki	10.45—10.95
"	"
fehértomgye	"
"	"
pestvidéki	"
"	"
bánási	"
bácskai	"
"	"
"	"
Egyéb	
Rozs	8.15—8.40
Arpa	"
Zab	"
Tengeri	"
"	"
Répos	"
Burg	
Különböző	"
formények	"
disznósír	"
szalonna	"
"	"
szilva készáru	"
"	"
"	"
szilva készáru	"
"	"
heromag	"
"	"
"	"

Bécs, június 20. (Magyar értékek zárlata.) 4 százalékos arany-járadék 111.10. Tiszai és szeg. kölc. sorsjegy 142.52, Magyar hitelbank részvény 749.50, Magyar leszámítóló és váltó részvény ...

Külföldi értéktőzsde.

Berlin, június 20. (Tőzsdejelentés.) Az Iron Agenak az amerikai pénzpiacra vonatkozó kedvezőtlen jelentése és az a hír, hogy Németországban a nyersvasárakat nem emelik, lehangozta a spekulációt, amely bányáértékekben eladásokat eszközölt, amelyek legnagyobb részt mérsékelt árfolyamsökkenéseket eredményeztek.

Zárlatok jegyeztetik: 4-2 százalékos papírráradék 98.60, 4 százalékos osztrák aranyjáradék 203.25, Osztrák hitelrészvény 27.50, Déli vasut 214.15, Orosz bankjegyek ...

Frankfurt, (Zárlat.) június 20. 4-2 százalékos papírráradék ... 4 százalékos osztrák aranyjáradék 98.70, 4 százalékos magyar aranyjáradék 93.15, Osztrák hitelintézeti részvény 203.60, Osztrák-magyar államvasut 142.70, Északnyugati vasut ...

Hamburg, (Zárlat.) június 20. 4-2 százalékos ezüstjáradék 98.70, Sorsjegy 151.00, Déli vasut 27.40, 4 százalékos Aranyjáradék 98.20, Osztrák hitelrészvény 262.50, Osztrák-magyar államvasut 142.20, Olasz járadék 102.80, 4 százalékos Magyar aranyjáradék 93.30, Gyengébb.

London, június 20. Angol consol 83 és fél. Páris, június 20. (Zárlat.) 3 százalékos Francia járadék 97.00, Osztr. aranyjáradék 97.75, Magyar aranyjáradék 94.30, 5 százalékos Bolgár kötelezvény 1896. évről 497.00, 4 százalékos Olasz járadék 103.70, Déli vasut elsőbbségi kötv. 315.00, 5 százalékos Marokkói járadék 524.00, 4 százalékos 1890. Román kölcson ...

Frankfurt, (Zárlat.) június 20. 4-2 százalékos papírráradék 98.60, 4 százalékos osztrák aranyjáradék 203.25, Osztrák hitelrészvény 27.50, Déli vasut 214.15, Orosz bankjegyek ...

ÜZLETI TUDÓSÍTÁSOK.

Budapesti vágómarhavasár. (Braun József és fia jelentése az Egyetértés részére.) 1907. június 20-án. Vágómarhák: Felhajtás: 2069 darab, és pedig: 1380 darab magyar és tarka ökör, 519 darab magyar és tarka tehén, ...

A felhajtás ma is több volt, mint a jelenlegi szükségletnek megfelelt volna, ennél fogva az üzlet, mivel idegen vevő is csekély számban jelent meg, nagyon vontatott irányzat mellett nehézkes hangulatban folyt le.

Magyar hizott ökör, legjobb minőségű 76-80. koronáig, kivételesen ... koronáig, középminőségű 68.-72.- koronáig, silány minőségű 60.-66.- K.-ig. Tarka hizott ökör legjobb minőségű 82.-90.- koronáig, középminőségű 72.-80.- koronáig, silány 66.-70.- koronáig. Magyar paraszt ökör legjobb minőségű ... koronáig, középminőségű 64.-74.- koronáig, silány 58.-62.- koronáig.

Table with columns: Buza, 100 kilogramm ára, 100 kilogramm ára. Rows include: lisztvédi, fehér, postvidéki, bőségi, bácskai.

Table with columns: Egyéb gabonanemek, Ár. Rows include: Rozs, Árpa, Zab, Tengeri, Répce.

Table with columns: Burgonya, Koronától-koronáig. Rows include: Dunántúli, Alsó-magyarországi, Várségi, Erdélyi, Bácskai, Pesti.

Table with columns: Különléte, Faj, Penz, Ár. Rows include: lisztvédi, szalonna, szilva készáru, herceg.

Table with columns: Államadosság közkeletűek, Penz, Ár. Rows include: Magyar aranyjáradék, Osztrák aranyjáradék, Osztrák papírráradék, Osztrák államvasut, Osztrák-magyar államvasut, Osztrák-magyar államvasut, Osztrák-magyar államvasut.

Table with columns: Zala-telepek, Előbbségek, Penz, Ár. Rows include: Magyar aranyjáradék, Osztrák aranyjáradék, Osztrák papírráradék, Osztrák államvasut, Osztrák-magyar államvasut, Osztrák-magyar államvasut, Osztrák-magyar államvasut.

Table with columns: Bankok részvényei, Penz, Ár. Rows include: Magyar aranyjáradék, Osztrák aranyjáradék, Osztrák papírráradék, Osztrák államvasut, Osztrák-magyar államvasut, Osztrák-magyar államvasut, Osztrák-magyar államvasut.

Table with columns: Takarékpénztárak, Biztosító-társaságok, Gőzmalomok, Különléte vállalatok, Penz, Ár. Rows include: Magyar aranyjáradék, Osztrák aranyjáradék, Osztrák papírráradék, Osztrák államvasut, Osztrák-magyar államvasut, Osztrák-magyar államvasut, Osztrák-magyar államvasut.

Vertical text on the left margin, partially cut off.

Vertical text in the middle margin, partially cut off.

Vertical text on the right margin, partially cut off.

Birkavásár. (1907. június hó 17.) Felhajtott: 454 darab birka. A vásár élénk volt. Következő árak jegyeztettek: (levonás nélkül.) Hízott ürüért (nyírott) kilónként, élősúlyban, legjobb minőségű 68.—72.— koronáig. Kosokért legjobb minőségű 54.—59.— koronáig.

Heti lóvásár.

Budapest, június 20. (Hiv. tud.) A Tattersallban ma tartott heti lóvásárra felhajtottak 344 drb I., 368 drb II., összesen 702 drb. lovat. Elkei 476 darab ló

Sertéskereskedelmi csarnok.

Budapest—Kőbánya.

Budapest, június 20-án. (Hivatalos tudósítás.) Hízott sertésárak: Magyar elsőrendű: Öreg nehéz (párónként 400 kilogrammon felül) fillér. Közép (párónként 300—400 kilogrammig terjedő súlyban) fillér. Fialat nehéz (párónként 320 kilogrammon felüli súlyban) 135—137 fillér. Fialat közép (párónként 251—320 kilogrammig terjedő súlyban) 140—141 fillér. Könnyű (párónként 250 kgr-ig) 141—142 fillér. Szerbiai: Nehéz (párónként 260 kg fölül súlyban) fillérig, közép (párónként 240—260 kilogramm súlyban) fillérig. Könnyű (párónként 240 kilogrammig terjedő súlyban) fillérig.

Sertéslétszám: 1907. évi június 18. napján volt készlet 37016 drb., 1907 június hó 19-én felhajtott 129 darab, 1907 június 19. napján elszállított 340 darab, 1907 június 20. napjára maradt készletben 37804 drb. A hízott sertéstüzel irányzata: kissé kellemes.

Sertéskonsumvásár.

Budapest, június 20. (Hiv. tud.) Előző napról maradt 635 darab sertés, 113 darab süldő, — darab malacz, összesen 949 darab sertés, 102 darab süldő, — darab malacz. Mai napi felhajtás 726 darab sertés, 43 darab süldő, — darab malacz, összesen 1361 darab sertés, 156 darab süldő, — darab malacz. Eladatott 775 darab sertés, 69 darab süldő, — darab malacz. Eladatlanul visszamaradt 586 darab sertés, 87 darab süldő, — drb malacz. Mai árak: Zsirsertés öreg elsőrendű 350 kg-on felül 108—109 fillér, II. rendű 280 kg-tól 350 kgr-ig 100— fillér, ételsúlylevonással — fillér, fiatal nehéz, 300 kg-on felül — fill. ételsúlylevonással — fillérig, fiatal közép 220 kg-tól 300 kg-ig — korona, ételsúlylevonással 130—144 fillérig, könnyű 220 kg-ig — korona ételsúlylevonással 132—144 fillérig. — Belföldi süldő — korona. Horvát süldő 80—112 korona. A vásár irányzata közepes, az árak változatlanok.

Kivonat a hivatalos lapból.

— Június 20. —

Kinevezések. A pénzügyminisztérium vezetésével megbízott miniszterelnök Babic György sóhivatali ellenőrt sóhátnokká az okucsánii sóhivatalhoz, Matic János sóhivatali mázsatisztet ugyanoda ellenőrré és Goricz Mihály pénzügyi szemlést az északi adóhivatalhoz mázsatiszté, a budapesti főügyész Simon István székesfehérvári fogházort az ottani törvényszéki fogházhoz fogházőrmesterré nevezte ki.

Pályázatok. A budapesti I. ker. állami polgári iskolai tanítónőképző intézetnél igazgatói állásra június hó 30-ig; — a soproni pénzügyigazgatóságnál szolgai állásra, hivatalsszolgai állásra 6 hét; — a magyarországi pénzügyigazgatóságnál több pénzügyi vigyázói állásra 3 hét; — a nyitrai és a beregszászi törvényszéknél adótiszt, a uagyszentmiklósi és a törökkanizsai adóhivataloknál díjas gyakornoki állásra 2 hét alatt adandók be a pályázati kérvények.

VIZÁLLÁS.

Table with columns for location (nn, Dunna, Morva, Vág, Rába, Dráva, Mura, Szava, Szamos, Kraszna, Latorca, Laborca, Ung) and water level measurements for June 19 and 20.

Felelős szerkesztő:

PURJESZ LAJOS.

Kiadótulajdonos:

A Magyar Ujságkiadó Részvénytársaság.

Igazgató: ERDŐS ARMAND.

Időjárás.

A meteorológiai központi intézet távirati jelentése 1907. június 20-án reggel 7 órakor.

Az elmúlt nap időjárásának átnézete:

A magas levegőnyomás Közép-Európáig nyomult és dél felé terjeszkedett, a depresszió pedig északon tartózkodik.

Európában az idő változékony jellegű. Esők Angliában, Németországban, meg a Balkánon voltak, jobbra zivatorkisérletében. A hőmérséklet nyugaton a normális alatt maradt, keleten és délen azonban az átlagos körül ingadozik.

Hazánkban az Alföldön, az északkeleti és a keleti részeken tegnap is voltak mindenütt zivataros esők, melyeknek mennyisége a 10 mm-t főbnyire meghaladta és helyenként 20, sőt itt-ott 40—50 mm-en is felül emelkedett. (Belényesen 78 mm., V.-Hu.yadon 52 mm., Nyiregyházaán 38 mm., Halason 33 mm.) A szelek általában megélénkültek és a hőmérséklet ma reggelre süllyedt, maximuma Fiumében 29 C°, minimuma Rajecz-füldön 8 C° volt.

Prognózis a következő 24 órára:

Tulnyomóan száraz és melegebb idő várható.

Table with columns for location (Allomás), wind direction (W, NW, SW, N, NE, E, SE), and temperature (Hőmérséklet max, min).

Vizsgálati ajándéknul iskolai könyvtárak számára legolesőbb, legjobb és legalkalmasabb a

FILLÉRES KÖNYVTÁR

Magyar fiuk, magyar leányok számára. Szerkesztő POSA LAJOS. Elbeszélések, regék, történelmi elbeszélések, versek, szindarabok és utelirások gyűjteménye.

Egy-egy kötet ára színes boríték bekötésben 50 fillér.

Megrendelésnél minden címért 54 fillér (4 fillér portóra való) küldendő be, hogy aztán bérmentve küldjük meg a rendelt köteteket. Husz kötetért tíz korona küldendő be. Minden kötet külön is kapható. — Iskoláknak, tanítóknak szívesen küldünk egy mintakötetet, valamint teljes jegyzéket a Fülleres Könyvtár-ból.

SINGER ÉS WOLFNER könyvkereskedése. Budapest. Andrassy-ut 10.

Most jelent meg:

- 231-232. Posa Lajos. Világszép nádszál kisasszony. Korona Mese képekkel 1.—
233. Posa Lajos. Muzsikál a rajkó és más történetek. Képekkel — 50
234. Posa bácsi meséskönyve. I. gyűjt. kép. — 50
235. Posa Lajos. Mese a kis kanászról. Kép. — 50
236. Posa Lajos. Baba történetek. I. gy. kép. — 50
237. Posa Lajos. Baba történetek. II. gy. kép. — 50
238-240. Posa bácsi meséskönyve. II. gyűjt. kép. 1.50
241-242. Posa Lajos. Czini-czini. Képekkel — 1.—
243. Posa Lajos. Marci vitéz. Képekkel — 50
244. Posa bácsi meséskönyve. III. gyűjt. kép. — 50
245-246. Posa bácsi meséskönyve. IV. gyűjt. kép. 1.—
247. Posa Lajos. Kaczor király. Képekkel — 50
248. Posa Lajos. Csali mese. Képekkel — 50
249-250. Posa Lajos. Bandi álma. Abróska, báránka, botocska. Két mese, képekkel — 1.—
251. Sebők Zsigmond. Tülnök Lajkó — 50
252. Havas István. Magyar fiuk. Tört. elbesz. — 50
253. Benedek Elek. Elek apó meséi. IV. gyűjt. — 50
254. Thüring Gusztáv. Apró mesék. Kép. — 50
255. Figura bácsi mókái. Összegyűjtötte Kiszeley Robert. — 50
256. Kövér Dma. A vitorlás hajó — 50
257-259. Abonyi Árpád. Magyar fiuk Afrikában. Regényes elbeszélés. Képekkel. — 1.50
260. Lengyel Laura. Piroška mesét olvas — 50
261. Sebők Zsigmond. A doktor ur. Képekkel — 50
262. Lorinczy György. A magyar dicsőség Kép. — 50
263. Dingha Bela. Akom király baja. Kép. — 50
264. — Bosko a léghajón. Képekkel — 50

Eredeti TIROLI flu-börnadrágok 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, és 11 éveeknek 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18 korona csak is KOCH Testvéreknél 26. Bpest, Károly-körut

Midennemű férfi és női nemi betegségek ugszintén vér-, bőr-, idegbajok, bujaker (Syphillis és férfigyengeség impotentia) alapos gyógyítására legjobban ajánljuk DR. KAJDACSY v. cs. és kir. ezredorvos és kórházi főorvos rendelő-intézetét Budapest, VI., Andrassy-ut 13. sz. Rendel 9 órától 4-ig és este 7-8-ig. — Levelekre válaszol, EYOGYSZOREKŐRŐI gondoskodik. Levél utján is biztos siker.

HETI MŰSOR.

Table with columns for date (Junius 22, 23), day (Szombat, Vasárnap), and various theaters (Nemzeti Színház, Operaház, Vigszínház, Király-Színház, Póvárosi nyári Színház, Magyar Színház, Városligeti Nyári Színház, Uránia).

KÜLÖNFÉLÉK.

Nyári hangulat.

Tüzel a nap, mámorít a
Csókja, fénye,
Beragyog az erdők sűrű
Rejtekébe,
Még onnan is előcsalja
A virágot,
S hoz a szívre — édes álmot.

Tiszta égbolt, virágillat
Madárénekek!
Hű összhangja májusi nap
Melegének
M'ért maradtok csak egy futó
Pillanatra?!

S m'ért tűntök el, mint egy könnyű
Szép álom a virradatra?!

Kibékülni nem tudok e
Virulással;
Tudom jól, hogy felcserepli
Elmulással;
Bár ad sok jót, örömet míg
Benne élek,
De ott már e picziny méreg! . . .

Nagy Természet! hogyha sorsod
En intézném:
Biztatóan mindenki vel
Elhitetném,
Hogy az élet örömeivel
Itt még semmi . . .
Ezután fog igazán csak:
Fényes, örök tavasz lenni.

Gyarmathy Sándor.

(A számarhurutról.) A számarhurutról régtől fogva köztudomású, hogy az a tüdővészszel bizonyos kapcsolatban van. Nem szabad tehát ennek a betegségnek a jelentőségét kicsinyelni; amint ez ma egy a nagy közönség, mint a hatóságok részéről tapasztalható. A számarhurut rendkívüli veszedelme abban van, hogy a zsenge szervezetet a tüdővészre előkészítheti; nevezetessé teszi továbbá rendkívül ragadós volta. Kiváló tudósok

statisztikai följegyzéseiből tudjuk, hogy a gyermekek 91 perzentje fogékony a számarhurut ragyára iránt és ha ez a betegség egyszer járványává fejlődik, óriási kiterjedést ölthet és rettenetes megbetegedési számokat mutathat fel. Budapest 1877-ben és 1899-ben lépett fel különösen nagy hevességgel a járvány, úgy hogy a megbetegedések e két évben oly nagy számot értek el, mint melyet a fertőző betegségek közül az utolsó évtizedekben egyik sem. A számarhurut-járványok természetesen okoknál fogva rendszerint soká tartanak. Az 1889-iki fővárosi erős járvány kórházi följegyzések szerint január havában kezdődött, júniusban érte el tetőfokát és csak szeptemberben szűnt meg: tehát kilenc hónapig tartott; azonkívül még a következő öt év folyamán is a rendszerint jóval nagyobb számmal fordultak elő a számarhurutesetek. A halandóságot, amelylyel a betegség jár, négy százalékra teszik; vagyis száz számarhurutban megbetegtett gyermekekre nézve négy esetben jár a betegség halálos kimenetellel. De ez a szám nem fejezi ki a betegség valódi halandóságát, mert hiszen a legtöbb esetben nem a számarhurut maga teszi tönkre a gyermek szervezetét, hanem az esetleg csak évek múltán beállható utóbántalmak. Az elmúlt századokból is vannak följegyzéseink rendkívüli hevesű járványokról. Így Svédországban 1749-től 1764-ig 43.393 gyermek pusztult el számarhurutban s ebből magára az 1755-ik évre 5832 haláleset jutott. Párisban 1880-tól 1893-ig, tehát 14 év alatt 6079 gyermek halt meg számarhurutban; az Észak-Amerikai Egyesült-Államokban pedig az utolsó tíz évben százezer gyermek esett ennek a veszedelmes betegségnek áldozatul. Habozás nélkül mondhatjuk, hogy éppen a számarhurutal való fertőzöttől birjuk legkevésbé megóvni gyermekeinket. Olyan gyógyszereink, amelyek a betegségtől megóvnának, nincsenek. A főelv tehát, amelynek keresztülvitelére úgy az egyeseknek, mint a hatóságoknak törekedni kell, a betegeknek az egészségesektől való minél tökéletesebb elkülönítése.

(Magyarország erdősegei) Magyarország 13.284,103 kat. hold erdejéből feltétlen erdőtalajon áll 11.644,841 hold és ebből ismét 773,009 hold véd-erdő vagyis olyan erdő, melyet vagy talajának és az általa elfoglalt közetnek különös sajátsága miatt, vagy általában azért, mert az emberi kultúra más műveinek szolgálja védelmét, teljes egészében levágni, vagy kiirtani, az erdőtervény rendeletei szerint soha sem szabad; — 1.639,262 holdat foglalnak el az olyan erdők, melyek másnemű mive-

lésre is használható, nem feltétlen erdőtalajon állanak. A mi erdeinknek fanemek szerinti megosztását illeti, azokból 28,23% tölgyerdőket alkot, míg az összes fenyőféle fák által álló erdők területe 21,77%-ra terjed; a bükk és ez alá sorozandó más lombos fáké pedig kerekcszámban 50%-ra. Összehasonlítva hazánk népességének számát a termelhető és felhasználható fatömeggel, arra a végeredményre jutunk, hogy Magyarországnak nincsen egyetlenegy köbméter felesleges fatermeése és egyetlenegy holdnyi felesleges erdeje sem.

(A fűszer és az egészség.) Semmi bizonyíték nem támogatja azt az általánosan elterjedt nézetet, hogy a fűszeres ételek hevítik a vért. Ha például egy kávéskanálnyi tört paprikát szájunkba veszünk, az szinte elviselhetetlen égő fájdalmat okoz a szájbán, ellenben ha ostyában elnyeljük, semmi egyebet nem érzünk a gyomorban, mint némi jóleső melegséget. Az igazság az, hogy bizonyos étkek bő fűszerezése által az étvágyat föl lehet gerjeszteni arra, hogy megegyünk olyasvalamit, amire semmi szükségünk nincs, minélfogva a fűszerek gyakran használatnak állott, megromlott husneműek fogyasztásra alkalmatlan voltának elpalástolására. Ebben áll a híres francia konyhaművészet sokat dicsért előnye. Mert nem lehet tagadni, hogy a fűszerek igen hatásos belső fertőtlenítők, meg tudják akadályozni az étel erjedését a bélcsőben, tehát a kólikát is. Ez a magyarázata annak, hogy a tropikus égővön időző benszülöttek és európaiak ösztönszerű előszeretettel viseltetnek irántok. Valóban oly nagy mértékben bírnak antiszeptikus tulajdonságokkal, hogy Amerika egyik legjelesebb orvosa a mustárlisztet még a legutóbbi években is állandóan használta mint fertőtlenítőszer sebészi műtételnél a kezek sterilizálására s a tört fahéjat szintén ajánlta sebek antiszeptikus kötésére. Éppoly valószínűség szól amellett is, hogy ez a tulajdonságuk tette alkalmassá a fűszereket az égyptomi múmiák bebalzsamozására is. Angol orvosok tapasztalták, hogy a tropikus vidékeken elhelyezett ezredeknél azok a katonák, akik étkeik fűszerezésénél a sót, borsot, paprikát, gyömbéret bőven használják, nemcsak hogy általában jobb egészségnek örvendenek, de mentve vannak a hasmenésektől s más ilyen betegségektől is, melyek a fűszereket nem élvező katonák közt igen gyakoriak.

FEKETE PÉNTEK.

AMERIKAI REGÉNY. —

Írta: THOMAS W. LAWSON.

6

Tudtam, hogy Bob is ugyanezt gondolja, mert szemei mintegy megbabonázva csüggték a leány arcán.

Benlah lesütötte a szemét, mialatt folytatta:

— Mr. Brownley én egyenesen Sands Landingből jövök és rendkívül fontos, hogy önnel egy üzleti ügyben tárgyaljak. Atyámtól levelet hoztam az ön részére. Ha esetleg már más terveivel volnának, úgy én várhatok hétfőig — bár nekem nagyon szívesen fekszik — s a fekete szempillák egy pár félig nevető, félig könyörgő szemét fedték fel — és nagyon szeretném önnel a megbízatásomat minél előbb elmondani.

Az ígérő hang halk kérően csengett, mely ellenállhatatlanul hatott. Mi ketten azonnal elfelejtettük, hogy a „Tribesman“-on várnak ránk és a reggeli is el van készítve.

— Kérem, lépjen be az üzleti szobámba miss Sands, rendelkezék az időmmel — szólt Bob és felnyitotta előtte az összekötő ajtót, mely az ő szobáját az enyémtől elválasztotta.

Miután a feleségemet egy pár sorban értesítettem, hogy a jövetelünk néhány órával elhalasztódott — leültem a szobámban, hogy Bobot bevárjam.

Sokáig kellett várnom. Harmincz percz is eltelt, majd egy óra, végül már két óra is, amikor miss Sands és Bob újból előkerültek. Bob kocsit szerzett, amelylyel a fiatal hölgy visszamehetett. Majd pedig nagy buzgóssággal így szólt hozzám:

— Jim, okvetlen beszélnem kell veled, néhány jó tanácsra van szükségem. Jó volna, ha azonnal a yachtra mennénk és te Katenak a reggeli után megmondanád, hogy üzleti ügyeket kell megbeszelnünk. Nem szeretném a leányt kelletlenül tovább megvárakoztatni, de

előbb nem adhatom meg neki ezt a választ, amíg nem tudom a te véleményedet.

A lunch után leültünk a hajó végén és Bob könnyített a szívén. Könnyíteni — ez a helyes kifejezés, mert attól a percztől fogva, hogy miss Sandsot a kocsi segítetté — teljesen távol volt a lelke, olyannyira, hogy még a feleségemnek is feltűnt.

— Jim — kezdte Bob olyan vibráló hangon, melyet bármennyire is igyekezett erőssé tenni — nem titkolhatom el előtted, hogy ez a dolog nagyon felizgafott és mindent megtennék, ami csak hatalmamban áll. Nem kell talán mondanom sem, hogy nekem, azaz nekünk mennyire lelkiünkön kell viselnünk azt a dolgot. Majd meglátod, ha elbeszélésem, be fogod látni, hogy igazán szent ügy. És te éppen úgy fogod felfogni, mint én — itt mindenáron segíteni kell, azaz: miss Sandst a bajból kisegíteni.

— Sands Lee bírő az atyja régi virginiai család feje. A Sandsok nem egy könnyen emelnek kalapot egyik vagy másik földrész családjá előtt.

Virginia állami alapítása óta, szellem, műveltség, vagyon által nagy társadalmi állást foglalnak el. A legnemesebb törzsek egyike az államokban. Általános szólásmód nálunk, hogy egy Sandsnak Landing Sandsból nyitva áll a bírói pálya s az Egyesült-Államok szenátusában helyet foglalhat, sőt a kormányzói állást is velük tölthetik be. A család férfi tagjai közül generációk óta a legtöbbje ezen állások valamelyikét töltötte be. Miss Sands atyja egymásután valamennyit viselt. Nem ismerem őt személyesen, bár a családunk az övével igazán régi és bensőséges barátságban áll. Landing Sands körülbelül ötven mérföldnyire fekszik az én szülőföldemtől, Jamestől. A bíró körülbelül hetven éves már, az anyám pedig gyakran mondogatta, hogy egy egész férfi, igazi, magvas virginiai.

Mivel gazdag — már tudniillik a mi virginiai fogalmunk szerint: körülbelül egy millióra becsülöm — igen buzgón foglalozott üzletkötésekkel és nekem már azelőtt is tudom-

másom volt, — mielőtt a leánya elmondta, hogy a vidék számottevő birtokainak ő a kurátora. Azokból a tényekből, melyeket nekem a leány elmondott, kiviláglik, hogy az utolsó időben behatóan foglalkozott szénbányáink és vasutaink fejlődésével és különösen erősen részt vett a „Partvidéki-vonal“ részvények vásárlásában. Te is tudsz e vasutakról, hiszen édes atyád igazgató is volt és azt hiszem, a ti cézetegek az ő pénzügyi viszonyaira hatalmas befolyást gyakorolt és nagy szerepet játszott.

És most képzeld el Jim! Ez a szegény leány, ki az utóbbi időben az atyjánál titkári teendőket végzett, rájött, hogy a Reinhardt és társai által tervezett és keresztülvitt coup teljesen tönkre tette az atyját.

Az árfolyam esése nemcsak az ő saját vagyonyukat nyelte el, de — ami még sokkal rosszabb — egy és fél millió reábizott pénz is elveszett. A reábizott pénzek — és az a becsületben megöszült öreg bíró — talán el tudod most már képzelni az ő helyzetét, azaz nem is tudom, vajjon egészen és teljesen átérted-e a helyzetét, mert nem ismered nálunk Virginiában az életet és így sejtelnéd sincs, nem tudod elképzelni, milyen általános tisztetletnek, közbecsülésnek örvend Lee bíró nálunk. Tudnod kellene, hogy megértésed, milyen pokoli kinokat szenved ez az ember és a leánynak a rettenetes helyzetét, mert úgy képzelm, hogy az öreg ur már teljesen a leányára számít, az ő bátorságára, öletességére, mióta ebbe a bajba került.

Beszélgetésünk alatt arra a tapasztalatra jutottam, hogy bámulatosan ötletes és időszerű jó ideái vannak és mindazokból, amit nekem elmondott meg vagyok róla győződve, hogy atyjának a helyzete reménytelen!

Annyit pedig mondhatok neked Jim, ha az öreg bíró letörik, akkor nálunk alapos rázkodtatások lesznek az egész államban és többféle tekintetben.

(Folyt. köv.)

Nemzeti Színház

Zárva

M. kir. Operaház

Zárva

Vígyszínház

Bernát.

Énekes bohózat 8 felvonásban. Irták Leon és Stein. Zenéjét szerzelte Lehár Ferenc.

Királyszínház

Göre Gábor Budapestön.

Látványos fővárosi életkép, enekol és táncszíni, 9 képben. Irták Verő György.

Göre Gábor Németh Kertész E. Fedák S. Szirmai L. Tárnoki L. Szentgyörgy Szegedi E. Császár Vágó Papp Saroglyás Rátkai Klemendi Z. Molnár A művelődési bizottság Tarnai

Urania Színház

Zárva

Magyar Színház

A vig özvegy.

Operette 8 felvonásban. Irták Leon és Stein. Zenéjét szerzelte Lehár Ferenc.

Főv. Nyári Színház

A tót leány.

Eredeti népszimű dalokkal három felvonásban.

Városligeti Nyári Színház.

A bus özvegy.

Parodisztikus bohózat 8 felvonásban Irták: Feld Mátyás. Zenéjét: Faragó Jenő verszövegére szerzelte: Barna István.

Széphegy Róza Láng Etel Dosszálók Dandlő. Ferenczy K. Vig Miczi Turcsányi O. Lejár Ferencz Virágh Jenő Pistoly Balambér Bihari Béla Egy tisztességes nő Dobsa M. Szép Tóni Vándori E. Pinka Dani Szabó Lajos

Apollo színház

(Népszínház-u. 1-3) Emlékszó. Hódvadászat. Utazás Southamptonról Fokvárosba. A gonoszterv. A poeta álma.

A nyugati pályaudvari gépgyár 45 méteres kéményének lebontása.

KÉZIMUNKA

ES HARISNYA

vétele előtt hozassa meg nagy képes árjegyzékemet, mely 288 oldalon 2670 részletesen körülírt rajzokban sorolja fel a női kézimunka összes anyagait és teljes utbaigazítást nyújt azon vevőknek, akik megrendelésüket személyesen nem eszközölhetik. Videkre bérmentve és ingyen.

BÉRCZI D. SANDOR

női kézimunka .. nagyiparos .. Budapest, Király-utca 4. szám.

D. M. C. Encyklopédia 610 oldalú és 830 ábrájú magyar tankönyv, melynek segítségével az összes kézimunkákat elsajátítani és tanítani lehet. Angolvázaon díszkötésben 2.40 korona.

Ajánlja a m. kir. közoktatásügyi ministerium 20575 sz.

TELEFON István-uti TELEFON 81-01.

szanatorium és vizgyógyintézet

Budapest, VII., Hungária-körút 9: szám, az István-ut torkolatánál.

Legmodernebb berendezésű újonnan épült magángyógyintézet sebészeti, női és balesetbajok részére. — Vizgyógyintézet bejáró betegek részére. — Villamos fény-, szén-sav- és napfürdők. Svéd gyógytornász. — Röntgen. — Nagyon mérsékelt árak. — Állandó orvosi felügyelet. — Kifűző ellátás.

Luser-féle turista-tapasz.

Biztosan és gyorsan ható azer tyukszem, szemölcs és a talp, valamint a sarok bőrkeményedési, továbbá mindenemű bőrelszáradás ellen. A hasasert jótállás vállalatik.

E tapasz csak egy nagyszabású létező és pedig drónként 120 kor. Minden háztartásban LUSER-féle turista-tapasz legyen.

Központi szék. raktár SCHWENK L. Gyógysz. Művelőd.-Bécs.

Csak akkor valódi, ha minden használati utasítás és minden tapasz a mellettes védjeggyel és aláírással el van látva, azért is erre ügyelni kell.

1 doboz ára 1.20 K. vidékre 1.65 K. előzetes beküldése mellett bérmentve.

Magyarországi főraktár: Török József gyógyszer. Budapest, Király-utca 12. és Andrássy ut 26.

ZÉRO Tisztaság, egészség!

Szab. higiénikus klozetvatta.

Végbél Aranyér Czukorbetegnek Gyermekekágyasoknak Csecsemőknek nélkülözhetetlen.

Minden tisztaságot szerető embernek feltétlen szükséges a „Zéro” használata mert abszolút tiszta és kellemes érzést nyer általa.

Meggátol minden horzsolást és infekciót. Használatban olcsóbb a papírnál!

Kapható mindenütt: Zéró szab. vattaárugyár Rpest. TEL FON 87-62.

Miért van a legkomolyabb hivatása

Diana-sós-borszesznek

a fodrasztermekben?

Mert köztudomású lett, hogy feltűnő kellemes illata, végezt az urak nagyon kedvelik.

Mert fejmosásnál Diana-sós-borszesznél nincs jobb a világon.

Mert a fejbőrre hűsítőleg, frissítőleg és erősítőleg hat.

Mert a korpaképzést megszünteti a hajhullással együtt.

Mert a haj színét eleveníti, fényesíti.

Mert a borotválkozás utáni rossz érzéseket azonnal megszünteti.

Mert pattanások képződése ki van zárva.

Mert megvágás esetén a vérmérgezés ki van zárva.

Köztudomású, hogy a mindennapi életben a legveszedelmesebb bőrbajokat egyik ember a másiktól kapja tudtan kívül és pedig leginkább ott, ahol a legtöbb ember megfordul.

Nem csoda tehát, ha borotválkozás vagy hajvágás közben hozzá jutunk egy ilyen ragadós bőrbajhoz, anélkül, hogy ennek bárki oka volna. Eppen ezért tanácsos a Diana-sós-borszesz befecskendezése minden borotválkozás és hajvágás után.

Közegészségügyi

szempontból tehát roppant hivatása van a fodrasztermekben a

Diana-sós-borszesznek,

mert

desinficiáló és összehúzó

hatása legelső fokon áll. A hajhullás is legtöbbször egy ilyen ragadós betegségnél az eredménye. Eppen ezért őrri házakban is a tisztítónők a DIANA-sós-borszeszt használják. Megöli a Diana-sós-borszesz azokat a bacilusokat, melyek előidézik a hajhullást és bőrbántalmakat

A valódi Diana sós-borszesz 40 filléres, 1 és 2 koronás üvegekben az egész országban mindenütt kapható. — Csak vigyáznunk kell, hogy minden üvegen látható legyen e két szó: „Diana-sós-borszesz”

Bizonyítvány! Alólirott ezennel bizonyítom, hogy az Erényi Béla ur gyógyszerész, budapesti lakostól bemutatott Diana-száppant, Diana arckrémét megvizsgálva, azokban fémmérget, maró hatású vagy külső használatkor ártalmas egyéb anyagokat nem találtam

miért is nevezett szépitő-, bőr- és hajjapoló szerek ártalmatlanok és így használatuk ellen kifogás nem emelhető.

Nyilvános vegykerületi állomás Dr. Neumann Zsigmond m. p.

kir. keresk. és vált törvénytérk hites vegyész.

Az egész országban mindenütt kapható.

Egyedüli készítő:

ERÉNYI BÉLA gyógyszerész

Budapest, Károly-körút 5.

(Postán legkevesebb 6 üveg szállítható utánvétel mellett.)

Minden üvegnek plombálva kell lenni.

Egy üveg DIANA-sós-borszesz 40 fillér

Egy nagy üveg Diana-sós-borszesz 1.- korona

Egy legn. üveg Diana-sós-borszesz 2.- korona

Vigyázzon jól az utánzatokra, mert csak az a valódi, amely üvegen látható feltűnően e két szó

DIANA-SOSBORSZESZ.

ŐS-BUDA VÁRA

Friedmann Adolf igazgató. Ma péntek, június 21-én.

The Arlas Royal Brewster ekvilibristák, ót kanadai leány. Darlus Yana francia kettős. Ling Hung La japán udvari bűvés.

Folies Comique. UJ! Apénzesleveníthordó Paule Theisen amerikai tingli-langli, New-Yorker comedian four. Les Oras stb.

Moulin Rouge, kinematograf színház szenzációs képek. Minden est fél 10-kor

FONTAINE LUMINEUSE

Honvédszénakar stb. stb. Belépődíj este 9 óráig 60 fillér, azután 1 korona. Mérsékelt jegyek minden tözsdében kaphatók.

A The Cubaue, kubai ének és tánc kettős június 22-én lép föl.

WEIGL-FÉLE

KIRÁLY GYÖNGYE

kapható minden elsőrangú kávéházban és k szinóban.

WEIGL JÓZSEF

bornagykereskedő és termelő Budapest—Szt-Endre.

Iroda és vezérképviselőség: KALLAI JENŐ Budapest, Dávid-utca 1. sz.

A világ legjobb sérvkötőit, haskötőit, mullábat stb.

Vitarisus Béla

készít a külföldi első specialitáinál tanulmányozott orvosi műközésre Budapest, Rákóczi-ut 86. szám.

Nem szét. Bent az udvarban földsz. 5.

Egész finom

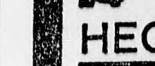
uri öltönyök és felöltők

elsőrangú hazai és külföldi kelmékből mérték után 40 és 50 koronáért

Mechlovits és Fái törv. bej. cég. Budapest, V., Váci-körút 78 szám.

Pontos kiszolgálás — Kifűző szabás — Saját műhely. — Vevőink ruháitát egész évben rendben tartjuk.

HEC

Képes árjegyzék

Fogke

Sz

Mü

Mü

M

Budape

Rendkívüli járatok

Az első esetén f. évi ju uapon rendkiv Vác—Nagyman Indulás Budape

Erkezés Vácra

Nagym Indulás vissza

Erkezés Budape

Ezen jár Budapestről—V

Nagym Vácról

Négy és az I-ső osztály

és udvari hivata

jeggyel utazha

menet és térti

Es pedig: Bud

Fenti já

zós közlekedik,

polgári árakkal

közlekedik, mely

Ha e járatokat

hirdetést fog kö

Dr.

v. kórház 160

160rv

Titko

minden neme,

képzettebb spe

BUDAPE

Vegyí és górc

tor

Osekély havi részletfizetésre

HEGEDÜK **Önműködő és forgatható hangszerek** **Felette mérsékelt árakon.** **GRAMMOFONOK**

Valódi Párisi Színházi látszóvek.

AUFRECHT és GOLDSCHMIED
Budapest, VI. kerület, Andrásy-ut 17. szám.

500 koronát

fizetnek annak, ki a Barilla fogvizének használata mellett — üvegje 76 fillér — valaha ismét fogfájást kap vagy szája büzlök (franco küldéssel külön 95 fill.) Barilla-Winkler Ede Wien 19/1. Sommergasse 1. Főraktár Budapest, Török J Király-u. 12., Andrásy-ut 29. sz. Dr. Egger Váczi-körut 17. sz. — Kapható minden gyógyszerárban. Csakis „Barilla fogviz” kérendő. Hamisítások bejelentése jól jutalmaztatik.

375

Fogkefék rendkívül jó minőségűek nagy és olcsó választék.

MÖLLER J. L.-féle

Szalicil-szájviz és fogpor

használatát eltávolít minden fogfájalmat, biztosan megszünteti a fogak romlását s a kellemetlen szálkúzt — Egy üveg szájviz ára 40 kraj. — sz. 80 kraj. — nagyobb üveg 1 forint 60 kraj. — sz. 3 forint

Müller J. L.-féle Szaliczil fogpor

szaliczil vízzel használva nemcsak hófehérré teszi a fogakat, hanem a már létező fogbetegségeket tovább terjedését is megakadályozza. Doboza 80 kraj. — sz. 1 forint 20 kraj. — sz.

Müller J. L.-féle Szaliczil fogpép

darabja 35 kraj. — sz. Ugyanazon hatással bír, mint a fogpor. Minden főt elisorított készítmények orvosi utasítás után készülnek.

MÜLLER J. L.
Budapest, IV., Koronahéczeg-ut. 2. Az országban mindenütt kapható.

Klimatikus gyógyhely. **GLEICHENBERG** (Stajermark.) Nyári időny: máj. — okt.

Igen kedvező, fél-alpesi jellegű klimatikus viszonyokkal.

GYÓGYÁVALLAT:
a légző szervek (hurut, asthma, emphysema) és emésztő szervek betegségei, szívmegbetegülések, ideg-bajok, lábbadozás stb.

GYÓGYESZKÖZÖK:
inhalációs- és pneumotheraphia, szénsavas fürdők, hidegvizgyógyintézet, gyógytorna, napfürdők stb.

GYÓGYFORRÁSOK:
Konstantin-, Emma-, János- és Kolos források.

ALAPITTATOTT 1888. TELEFON 493.

ELSO POZSONYI

LETZ-féle katonai előkészítő iskola
Pozsony, Wallon-utca 14. sz.

Szeptember 1-től kezdődik a 6 havi előkészítő tanfolyam egyéves önkéntes aspiránsok részére, akik a képesítő vizsgát jövő februárban ugyanott letenni óhajtják. Felvételi kor: 17—20 év. Előkészíttség: néhány középiskolai osztály. Internátus kívánatra rendelkezésre áll.

Továbbá naponta felvétetnek tanulók a már folyamatban levő **ismétlő tanfolyamba**

akik megfelelő előkészítéssel bírnak több középiskolai osztályból, kereskedelmi vagy más hasonló intézetből, a vizsgálatot kevesebb mint 6 hónap alatt Pozsonyban letenni óhajtják.

Bővebb felvilágosítást nyújt, valamint prospektust és programot díjmentesen küld **Az igazgatóság.**

Pénzszekrények

egy darabból álló köpenynyel legelőnyösebben beszerezhetők.

BECHER ÉS HILDESHEIM
cég pénzszekrénygyártásának és trezorépítésének magyarországi vezérképviseleténél:

NEY és EPSTEIN cégél, BUDAPEST, VI., Podmaniczky-ut. 4.

Képviselek minden városban keresztesnek.

ARJEGYZEK ÉS TERVEK DÍJMENTESEN.
Régi szerződéseket csereképpen átveszünk.

Rendkívül olcsó és kényelmes kirándulási hajójáratok Budapest—Vác és Nagymaros között.

Az első cs. kir. szab. Dunagőzhajózási Társaság közli, hogy kedvező időjárás esetén f. évi június hó 16-ával kezdődőleg további intézkedésig minden vasár és ünnepnapon rendkívül olcsó és kényelmes kirándulási hajójáratokat tart fenn Budapest—Vác—Nagymaros között.

Indulás Budapest—Petőfitérről	8:00 órakor délelőtt és	2:30 órakor délután
„ „ —Batthyánytérről	8:05 „ „ „	2:35 „ „
„ „ —Obudáról	8:20 „ „ „	2:50 „ „
Erkezés Vácra	10:00 „ „ „	4:30 „ „
„ Nagymarosra	11:00 „ „ „	5:30 „ „
Indulás vissza Nagymarosról	11:30 „ „ „	8:00 „ „ este
„ Vácra	12,15 „ „ „	8:45 „ „
Erkezés Budapest Obudára	1:10 „ „ „	9:40 „ „
„ „ Batthyánytérré	1:25 „ „ „	9:55 „ „
„ „ Petőfitérré	1:30 „ „ „	10:00 „ „

Ezen járatok rendkívül mérsékelt menetdíjai a következők:
Budapestről—Vácra vagy megfordítva I. hely — 40 fillér. II. hely — 30 fillér.
„ Nagymarosra „ „ I. „ — 1.— „ II. „ — 70 „
Vácra „ „ I. „ — 60 „ II. „ — 40 „

Négy és tíz év közötti gyermekek féláron, katonatisztek és katonai hivatalnokok az I-ső osztályon féláron, katonák (legénység) II. osztályon féláron; a magy. kir. állami és udvari hivatalnokok a szabályszerű igazolvány alapján az I. osztályon II. osztályú jeggyel utazhatnak. Azonkívül az utazó közönség kényelmére való tekintettel olcsó menet és térít-jegyek adódnak ki:
Es pedig: Budapestről—Nagymarosra és vissza I. hely 1,50 fill. II. hely 1,20 fillér
Vácra „ „ I. „ — „ „ II. „ — „ „

Fenti járatok alkalmával egy nagy s minden lényelemmel ellátott; termes gőzök közlekedik, melyen a közönség eső elől is védve van. A hajón jó vendéglő van polgári árákkal és pontos kiszolgálással. Nagymaros és Visegrád között csuvas gőzös közlekedik, melynek állomása Nagymaroson közvetlenül a hajó kikötő helye felett van. Ha e járatokat bármely okból abban kellene hagyni, úgy erről a társulat idejében hírdetést fog közzétenni.

Önnök övni kell a feleségét!

Minden család részére legfontosabb illusztrált könyv a tulbó gyermekáldás ellen, melynek eredményét a hálaíratok ezrei igazolják, diszkrétan küldöm 90 fillér magyar levél bélyeggel, Frau Anna Kaupa, Berlin, S. W. 247. Lindenstr. 50.

BIZTOS gyógyulást keresőknek

akik bármily **nemi betegségben szenvednek**

mint húgyveső és hólyagbeteg, húgyvesőszűkület, vizeletelési zavarok, újjel magúmelek, sebök és bujakoros bántalmak (syphilis), az önfertőzés utóhatásként fellépő idegbajok, korai férfi erő elgyengülés, bármily bőrküüések stb. nőknél felarólyas méh bajok, alapos, gyors és gyökeres gyógyítására szigorúan tudományos és lelkiismeretes gyógymóddal fogva legjobban ajánljuk

Dr. Garai Antal
v. cs. és kir. osztály főorvos országos hírd és a legrégibb 32 éve fennálló rendelt intézet

Budapest, VI. ker., Andrásy-ut 24. sz.

Rendelés naponta 10—4-ig és 7—8-ig este. Idült húgyveső és hólyag bajok vizsgálata villamos húgyvesőműr segítségével.

Vidékiek levelekre kimoró választ és szakasztott tanácsot nyerne, gyógyszerrel gondoskodva lesz. Titoktartás biztosítva.

Nőknek külön váróterem.

Dr. FÜREDI
v. kórház főorvos, katonai, megyei és kor. pénztári főorvos, a medjdic-rend lovagja stb.

Titkos betegségek

minden neme, impotentia, nemi és női bajok, legképzettebb specialista, rendel: 9-től 4-ig és este 7-től 8-ig.

BUDAPEST, Kerepesi-ut 60. sz.
Vegyi és gőrsői vizsgálat mellett, levél után is biztos gyógyszer. Mérsékelt díj.

Titkos betegségek
biztos és lelkiismeretes meggyógyítására 24 évi szakorvosi óriási tapasztalata folytan legjobban ajánljuk

Dr. CZINCZÁR
egyetemi orvostudor specialista

Igen rövid idő alatt alapos sikerrel gyógyít: Húgyvesőgyógyászat, magúmelek, hólyagbaj, fekélyeket, syphilis, férfi elgyengülést, önfertőzést, háterimo-on leugbaj, bőrküüést és minden női betegségeket biztos módszerrel.

Budapest, IV., Károly-körut 10. I. emelet
Rendel: d. e. 10—4 és este 6—8 óráig.

Vidékiek levél útján is biztos eredményre vezet és gyógyszerrel gondoskodik.
Munkásokat tetemes arányú eredménnyel kezel.

E hirdetés rovartban minden szó egyszeri beiktatása közönséges petit betűkből 4 fillérrel, kompakt betűkből szedve 6 fillérrel fizetendő

KIS HIRDETÉSEK

E hirdetés rovartban minden szó egyszeri beiktatása közönséges petit betűkből 4 fillérrel, kompakt betűkből szedve 6 fillérrel fizetendő

Pénzszekrények

használtak és újak, rendkívül olcsó áron kaphatók a budapesti pénzszekrény raktárban. Budapest, V., Bálvány-utca 6/C. 286

Idéges és gyengétehetségű gyermekek nálam szakszertű oktatást és teljes ellátást nyerne. Kelemen Ignác gyógypedagógus, Budapest, VII., István-út 29. 26431

Tizediki

levelének költőies tartalma kellemesen hatott ugyan, de csak most multa felül neheztelésemet, mit utolsó szerdán hirtelen eltűnésével okozott. Csodálom, hogy gyakori figyelésem közben nem láttam várni — a friss levegőt. Juliusig még maradok, szeptemberig sajnos, minden érintkezés megszakad. Visszaférfemet tudatni fogom. Összt alig várom, addig számos kézcsók. Gondoljon néha epedő A-jára. 5374

Szép két szoba

Róza-utca 1. sz. alatt kapu alatti bejáratnál, irodának igen alkalmas, f. évi aug. 1-re kiadó. Bővebbet Dob-utca 74. sz. földsz. 9.

Csemege-juhturó.

Minden kereskedő, aki még nem vezette be a mi valódi, friss juhturókat, próba-rendelést tegyen. 5 kilós bódón 6 kor. bérmentve. Nagyobb vételnél külön árajánlat. **Pelső magyarországi hegyi juhturógyár, Nagy-Szilabos** (Gömbörmegye). 5373.

Bérmálási

ajándékul legajánlatosabb s legczélszerűbb, ha arany, ezüst vagy ékszerárut vásárolunk. E czikkeknél legmegbízhatóbb beszerzési forrása a már 28 év óta fennálló **Kohn Ede és társa** utódai cég, Városház-utca 6. (a volt Granátos-utca). 26442

Vinczellér

aki a kertészethez is ért, egy Balatonmelléki szőlőbe felvétetik. Ajánlatok szolgálati bizonyítványok másolataival és igények megjelölésével a „Magyar Utazási Vállalat részvénytársasághoz” intézendők. Budapest, Eskü-út 3. sz. 5007

Fonyódon.

a vasutállomástól 5 percnyire, kerthasználatlaltal egy szép kétszobás butorozott lakás, verandával, teljesen berendezett konyhával, saját fürdőszobával, mely szinte öt percnyire van, az egész idejére 200 frtért kiadó. Romeiser, Bulyovszky-utca 19. 9370

Svábhgyen

kiadó két szoba, konyha, veranda, butorozva, közvetlen a városkúti megállónál. Livia villában. Értekezhetni ugyanott a majorosnál. 64004

Izlésesen

butorozott tiszta szobát keresek július 15-ére az Andrássy-uton vagy melletteküzében. Ajánlatokat „Tisztviselő” jelige alatt a kiadóhivatalhoz követtik.

Nevelőnőt

keresek, kis lányomhoz, ki őt a polgári iskola második osztályának tárgyaira zongorára és francziára tanítsa; kívánatos, hogy a tanítási órákon kívül németül társalogjon. Fizetése — teljes ellátáson kívül — megegyezés szerint; az állás szeptember 1-én elfoglalandó. Ajánlatokat bizonyítványmásolatokkal és fényképpel címenre kérem küldeni. Dr. Békefi Lajos ügyvéd, Tiszafüred. 39150

Kiadó

egy nagy urasági lakás, 4 különálló nyaraló és 3 kis lakás Balaton-Lellén, közvetlen a Balaton partján, a déli vasut mentén, 20 éves árnyas erdőben és fényesben teljesen modern háló, ebédlő és kerti butorokkal, ágy- és asztalneművel, porcellán és üvegkészlettel, kamra-, cseléd-szoba- és konyhafelszereléssel, az összes helyiségekben Bonoig világítással szabad fürdőszobával és vitorlás csónak használatlaltal. Értekezhetni Leszkai András megbízottal Balaton-Lellén. Budapesten Dajka Balázs-szal, VI. kerület, Kmetty-utca 18. 9076.

Nyaralók!

Alsó-Örsön, közvetlenül a Balaton partján, 3 lakás butorral, edényvel olcsón kiadó. Mindenkihez külön fürdőszobával. Bővebbet Sebők Románál Alsó-Örsön, Zalamegye. 64101

Ropogós,

csongorádi cseresnyét, első rendűt, befőzésre és csemegének, nagyszeműket, különböző színűeket, postakosaraként 3 koronáért szállít **Szabó** gyümölcskivitele Csongrádról. 5361

Zálogcéduiákat,

briliántokat aranyat, ezüstöt, gyöngyöket és ékszerket legmagasabb árban vesznek. Brilliantokért többet fizetek, mint utjonnan kerültek. **SINGER JAKAB** ékszerkereskedő, Budapest, Király-utca 91. Izabella-u. sarkán.

Butor:

Urasági lakberendezések háló-, ebédlő- és szalonberendezések, kiváló minőségben olcsón kaphatók **Földes B.** butortelepén, Kertész-u. 43. Király-utcai sarkházban. 970

Zálogcéduiákat,

briliántokat, aranyat, ezüstöt, gyöngyöket és ékszerket legmagasabb árban vesznek. Brilliantokért többet fizetek, mint utjonnan kerültek. **SCHILLER IZIDOR**, Sip-utca 8. 26316

Cseresnye

nagyszemű, kemény, ropogós, 5 kilós postakosaraként ugy befőzésre, mint csemegének 3 koronáért, pöszteték 2 koronáért szállít **Rottmann és Keller** szállítótelepe Kiskunhalas.

Boroshordók,

ujak és keveset használtak, semminemű javítást nem igényelők, rögtön tölthetők, minden nagyságban és mennyiségben, ugyszintén ajtós ászokhordók, legolcsóbban kaphatók Klein Mór bor- és hordónagykereskedőnél, Budapest, VII., Rombach-utca 8. sz. 41447

Zöldségféléket,

tököt, karalábét, cukorkaborsót, kelkáposztát, ugorkát, postakosaraként, vegyesen 3 koronáért szállít **Szabó** konyhakertészete Csongrádról. 5361

Polgári iskolai

reálisiskolai és gimnázium vizsgákra legrövidebb idő alatt legjobb sikerrel előkészít „Tanár” Budapest, Csömöri-út 8. I. em. 3. 26332

Teljes biztosíték

mellett 100,000 korona kölcsönt keresek nagy vállalathoz. Ajánlatok K. I. jelige alatt a kiadóhivatalba küldendők. 26335

Építkezéseket!

Gyárak lakóházak tervezését, felépítését, átalakítását bárhol előnyösen vállalja, tehermentes telkeket törlesztésre felépíti. Építési tanácsokkal szolgál Borsodnyépfővár Roda Bpest, Rákóczi-út 71. 782

Alkalmi vétel.

Butorok, visszamaradt szönyveket, kényesített körülmények miatt eladók: mahagóni hálószoba 180 frt., íróasztal könyvszekrényvel, olajfestmények 2 frt. nagy perzsaszönyvegek, lámpák, 3 águ villany 14 frt. Árverési butoreladás. Dob-utca és Holló-utcai sarkpincze. 26616

Aki pályáján

boldogulni akar és ebben iskolai képzettség hiánya akadályozza, forduljon bizalommal hozzám, ki fényes sikerrel előkészítem érettségét, önkéntes és bármely osztályvizsgára. **GOITBI KÁLMÁN**, Mátyás-tér 17. sz. 276

Pénzkölcsönök

megszerzésére legjobban ajánlható **Barabásy Lajos** kölcsönkiviteléi cég Budapest Rottenbiller-utca 4. (Válaszbélyeg). Közvetít tisztviselői személy és tárcza hitelt, állami, közigazgatási és magán tisztviselőnek, kereskedők és önálló iparosoknak előlegeket értékpapirokra, betétlázasra II. III.-ik helyre és nyugdíjakra valamint lakberkölcönöket, továbbá zálogcéduiákra is stb.

BUTOR

Fa, vas, réz és kárpított butorok, valamint légszűrő és villanyos csillárok, legjobb minőségben, rendkívül olcsó áron készpénzért vagy részletfizetésre kaphatók

Basch Soma

butorraktára, 703 Budapest, VI., Kertész-u. 50. sz. (Király-utca sark.)

Singer és Wolfner kiadása

Tátrakalauz (1905) Utmutató a Magas-Tátrába s a Tátravidéki Földrökre, A Magyarországi Kárpátgyógyászat közreműködésével szerkesztette Dr. Szontágh Miklós kir. tanácsos. A szerző halála után átnézte Dr. Jarmaly László. Térképpel. 3. kiadás. Ára köve 3 kor. A Kassa-oderbergi-vasut személyszállító vonataink zsebmenetrendje. Rövid utmutatóval a Tátrába. Érvényes 1907 május 1-től. Ára 12 fillér. Kapható a K. O. V. összes állomásain, ugyszintén minden könyvkereskedésben.

BUTOROK

háló-, ebédlő-, szalonberendezések, továbbá uriszoba, iroda berendezések réz- és mahagóni butorok, szönyvegek és függönyök valódi angol börgarnitúrák eladása és vétel.

Wechsler Károlyné

VII., Király-utca 23. szám I. emelet 265 Kazinczy-utca sark.

Pénzkölcsönt

budapesti és környékbeli, házakra, telkekre, építkezésekre, örökségekre, vidéki földbirtokokra. Tisztviselő-kölcsönöket 5-15 évi amortizációra. Személyhitel minden állásu egyének kezés nélkül, olcsó kamattal, meglevő drága kölcsönöket konvertálók. **Általános Hitelforgalmi intézet** Rákóczi-út 86. Válaszbélyeg. Díjazás utólag. 25580

Ajtók, Ablakok,

vasredőnyök, használtak és újak, bármely méretben és alakban, igen olcsón kaphatók

Wiener A. utódánál

BUDAPEST, ÜLLÖI-UT 123. TELEFON 62-80.

Ki a YES-OUI-SI

czimű lapot megrendel, látva minden megrendelés nélkül és csendben az

angol és franczia

nyelveket alaposan megtanulhatja. Előzetési ár megrendvésként minden kiadásra 8 korona. Megrendeléseket elfogad és mutatványszámokat küld a kiadóhivatal, Budapest, Andrássy-út 97. szám.

The Berlitz School

nyelviskola, Erzsébet-körút 15. St.-Louis 1904. és Lütich 1905. Grand Prix. Franczia, angol, orosz, orosz, német, magyar, szeb, horvát és román nyelvek tanítása felnőtteknek (urak és hölgyek, hölgyek külön is) az illető nemzetiségi tanárok által. Berlitz módszere szerint az első leckétől fogva a tanulóval csupán a megtanulandó nyelven beszélnek és csak azt hallja. Más tanítókkal, vagy intézetekkel semminemű össze-kötetésben nem állunk. Prospektusok ingyen és bérmentve, beiratás minden időben. Fordítások eszközöltetnek. 133

15 korona

3 maradék férfiruha szövet

szürke, barna és drapp, a maradékok 3 métersek 3 férfiruhára elegendő, szétküldi utánvétellel. **Az Orsz. Posztókv. Áruház.** Budapest, Rottenbiller-u. 4. sz. Minták nem küldetnek.

Urasági

butorokat, szönyvegeket, csillárokat és legteljesebb berendezéseket (gyárakat és üzleteket is) vesznek és eladók. Nagy Endre, VI., Lázár-utca 3. (a Váci-körút mellett). Gyönyörű választék a legfinomabb modern és stilszerű maít és fényezett mahagóni plisander vagy másfajta háló, ebédlő, uriszoba és szalonbutorokban. Rézhálósobák, börgarnitúrák és kárpitosfélékben Perzsa, smyrna és más szönyvegekben és függönyökben, modern bronzcsillárokból gáz, villamos stb.-hez. 26597

Gyorsírás!! Gépirás

Magyar és német kereskedelmi levelező gyorsírás, parlamenti gyorsírás. Előkészítő gyorsírás tanári államvizsgára, helyesírás, könyvvitel, kereskedelmi levelező tanfolyamok. Gépirás az összes használatban levő írógépre szerelken. — A tanfolyamok vizsgálati a parlamenti gyorsíróda főnökének elnöklété alatt, parlamenti gyorsírótanárok bizottsága előtt tartatnak meg és közérve nyességgel bíró oklevéllel kapcsolatosak. Az egyesület végzett növendékeit díjtalanul helyezi el. Beiratkozni és telefonon kérdészködni lehet az „Országos Női Gyorsírógépesítő-let elnökségénél” VII., Kazinczy-utca 3. sz. I. em. Telefon 24-47.

Rekedtség

biztos és kellemes orvossága a Réthy-féle cukorka 60 fillérért mindenütt kapható. cs

Urasági butor

Eladók és vesznek; mahagóni hálósobákat, ebédlőket, szalonokat, rézbutorokat, zongorákat, perzsa és szmirna szönyvegeket, függönyöket, üveg- és bronzcsillárokat, petroleum-lámpákat, bronzszobrokat, olasz faragványokat, képeket, olajfestményeket, teljes lakberendezéseket, üzlet berendezéseket.

Nagy és Fia

Állandó nagy lakberendezési kiállítás!

IV., Sommelweiss-(Ujvilág) utca 21., kapubejárat. Az egész házban. Telefon 17-77.

Fióküzlet nincs n.

26618

Bőrszékkipar

bőrsajtolás és bőrfaragás.

KENDI ANTAL

Budapest, IV., Károly-utca 2

az evangélikus iskolaépületben. Nagy raktár valódi bőrszékéket és karosszékéket, jóval olcsóbb árban, mint eddig.

Használt székek átalakítása bőrszékékre olcsó árakban. Legolcsóbb bőrbutorok és állványok.

Az ATHENAEUM r.-társ. : könyvkiadóhivatalában : (Budapest, VII., Rákóczi-út 54. szám) megjelent:

HELYESÍRÁSI SZÓTÁR.

Bevezetésül a hivatalos iskolai helyesírás útjásai. Összeállította **SIMONYI ZSIGMOND.** — (Ára 20 fillér.) —

HELYESÍRÁSI SZÓTÁR.

Összeállította **SIMONYI ZSIGMOND.** (Egy lapon, falitábla alakjában.) (Ára 12 fill.)

Kapható a kiadóhivatalban, valamint minden hazai könyvkereskedésben.